

ऐसें हे अवघेचि ऐकावें । परंतु सार शोधून घ्यावें ।
असार तें जाणोनि त्यागावें । या नम्र अवण भक्ती ॥

3/10/24

श्रीदासबोध.

श्रीहरिहरेखरलीलामृत

क्षेत्रज्ञं चापि मां विद्धी सर्वक्षेत्रेषु भारत ।
क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मतं मम ॥

श्रीमन्नववहीला

सन १९२६.

किंमत १२ आणे.

शुद्धिपत्रक.

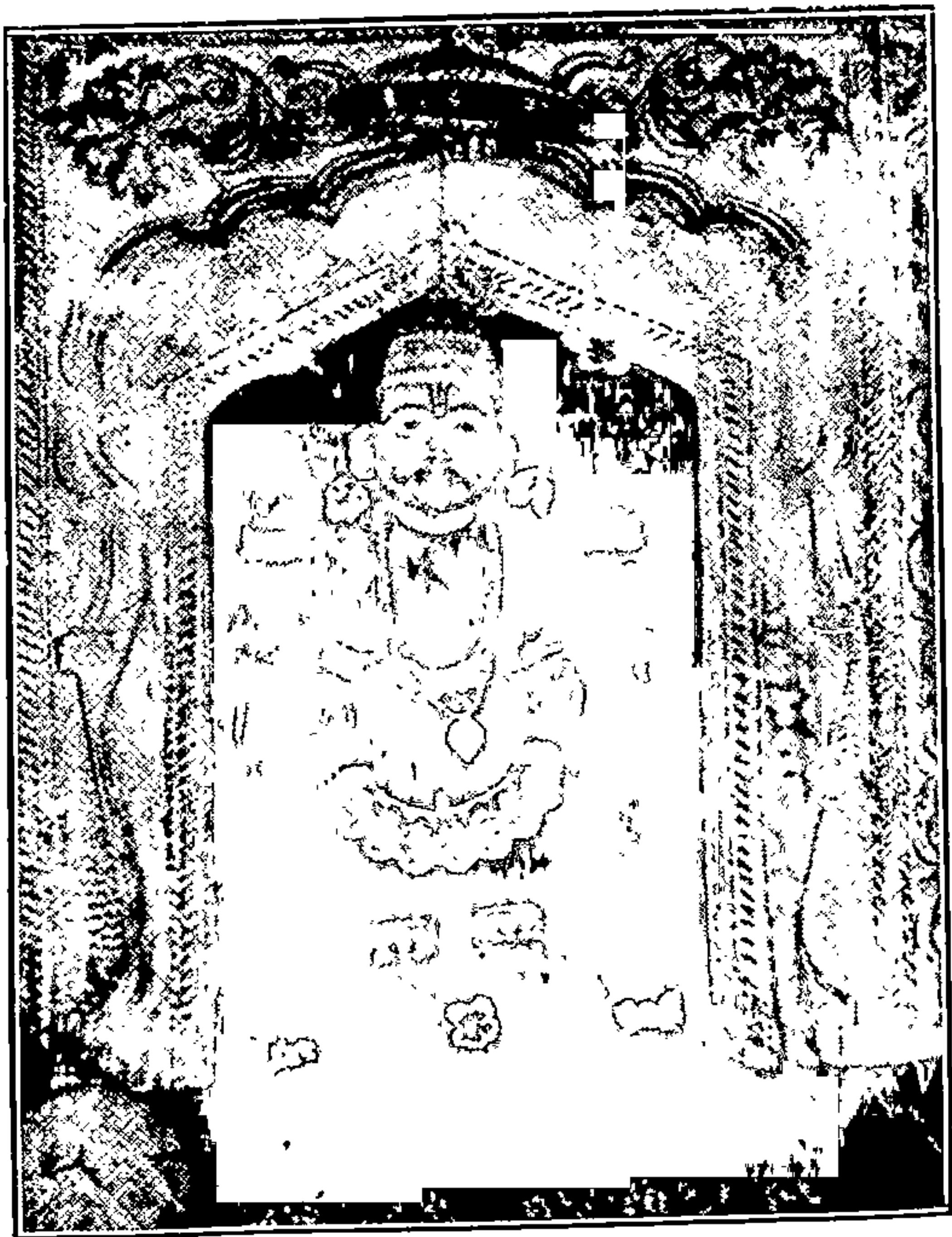
पान	ओळ	अशुद्ध	शुद्ध
४	७	करितस	करितसे
६	१५	येये	येथें
८	६	का व्यासी	काव्यासी
१०	५	वाटली	वाढली
११	१५	त्यजीली	त्यजिली
२१	५	आयुष्याची	आयुष्याची हांव
२३	२	विच रती	विचरती
२४	८	नवनवनाथादि	नवनाथादि
२८	११	ठरलें	उरलें
२९	१६	मनन मने	मन्नमने
४०	११	सुहास्यवदन	मालाधरण
४८	७	करीत	करीन
५६	१४	होता	होतां
५६	१५	गजानान	गजानन
५८	४	पठा	पढा

६३	१०	नादो	नांदो
७२	७	गुणवर्णना	गुणवर्णनी
७९	६	करोनी	करानी
७९	१५	अर्पणाधव	अपर्णाधव
८०	६	योग्यांसो न	योग्यांसीच
८०	१२	माहर	माहेर
९०	२	लाण्यवती	लावण्यवती
९१	३	आत्मज्ञान	आत्मज्ञानियांत
९४	१७	तेवां	तेव्हां
११८	४	प्रव्राजन	प्रजाजन
११९	६	मल्ला	पल्ला
११९	८	यतील क्षण	यातीलक्षण
१२८	१	शिवे ठेविले	शिवे ठेविले अर्धांगी
१३०	८	भवनीश	भवानीश
१३१	१३	जगज्जीवनी	जगज्जननी
१३१	१५	उदरा	उदार
१३५	१	भतगण	भूतगण
१५०	६	कळसाशाध्यायीं	कळसाध्यायीं
१५५	१२	नमावे	न मावे

REFBK-0003147

REFBK-0003147

श्रीकालभैरव-हरेश्वर.

ॐ श्रीशांतादुर्गायनमः

श्रीगुरु देव दत्त दिगंबर अवधूत श्रीपाद
 श्रीबल्लभ नरसिंह सरस्वती अक्कल
 कोट निवासी राजाधिराज
 योगिराज सद्गुरु श्रीस्वामी
 समर्थ महाराज की जय.

॥ अध्याय १ ला ॥

श्रीगणेशायनमः आर्धो नमूं श्रीकुलदेवता । शांता दुर्गा
 जगन्माता । श्रीमहालक्ष्मी विख्याता । गोमंतक ग्रामिची
 ॥ १ ॥ जियेचे योगावतार अनेक । श्रीसरस्वती स्वरूप
 कौतुक । जिचे स्मरणें दुःख शोक । पळे क्षण न लागतां
 ॥ २ ॥ जगदीश श्रीशंकर । भोळा चक्रवर्ती उदार ।
 श्रीमांगिरीश नाम धर । प्रेमे सादर नमिला असे ॥ ३ ॥

ग्रंथारंभीं कुलदेवता स्मरण । करावें आराध्य देवतेचें पूजन ।
 संत सज्जनां वंदन । तैसेचि माता पितरांसी ॥ ४ ॥
 अक्कल कोट ग्राम सुंदर । तेथें प्रगटले सद्गुरुवर । श्रीस्वामी
 समर्थ शंकर । माझी आराध्य देवता ॥ ५ ॥ स्वामी
 समर्थ केवळ शंकर । कों रमापती विष्णू निर्धार । ज्यांचिये
 स्मरणें मी पामर । संसारी जगलों आजवरी ॥ ६ ॥ हे
 दुस्तर भवचक्र । नवग्रह होतां वक्र । काम क्रोधादि नक्र ।
 त्यांतूनि सोडविती श्रीगुरू ॥ ७ ॥ सद्गुरू कृपेचे सागर ।
 आणि शांतीचें माहेर । सद्गुरूंचा महिमा थोर । मी पामर
 काय वर्णू ॥ ८ ॥ आतां वंदू ग्राम देवता । मुंबापुरी
 उद्योगरता । जिये पदावरी असंख्याता । लोक
 नांदती स्वानंदे ॥ ९ ॥ अहिल्या द्रोपदी सीता ।
 पंचकन्या नमिल्या आतां । श्रीअनसुया अत्रिकांता । श्रीदत्त-
 मातानमियेली ॥ १० ॥ स्मरतां कविश्रेष्ठ व्यास । येईल
 काव्यस्फूर्तीस । ग्रंथलोकादरास । पात्र होईल झडकरी ॥
 ॥ ११ ॥ मयूरादिकवीजन । तुकाराम रामदास संत सज्जन ।
 त्यांचिया स्मरणें अधःपतन । संहार होईल निश्चये ॥ १२ ॥

३ ॥ १०५ ॥ ०२

मिराबाई आणि मुक्ता । संतिणीं थोर भक्ता । ज्यांनीं
प्रेमाचा घेवोनि भक्ता । स्वानुभवे घेतला स्वानंद ॥ १३ ॥
जो एका जनार्दन । तोचि जनता जनार्दन । त्यासी
करितों नमन । साष्टांगेसि प्रेमभरे ॥ १४ ॥ श्रीशिव-
लीलामृतादि ग्रंथ । रचूनि साधिला जनहितपंथ ।
ज्यानें सोडिला सर्व स्वार्थ । तो श्रीधर नमियेला ॥ १५ ॥
श्रीमत् आद्य शंकराचार्य । आमुचे कुलगुरु आर्य ।
आत्मानंद सरस्वती गौडपादाचार्य । सादर तेही वंदिले
॥ १६ ॥ वत्स गौतमादी ऋषी । ज्यांनीं आराधिला
पौषी । आदरेवंदुनी सकलांसी । मार्ग क्रमण करितसे
॥ १७ ॥ बालभक्त अगाध । ध्यातोहृदयीं प्रल्हाद । ज्यासाठीं
श्री गोविंद । प्रगटला स्तंभी नृसिंहरूपें ॥ १८ ॥ ध्रुवाचें
कोमल चरण । चुरितों चुकवाया मरण । अढळ पदाचिये
धरण । जयें धरिलें भगवंती ॥ १९ ॥ श्रीकर चिलया
विख्यात । भगवत्भक्त असंख्यात । स्मरणमात्रें सकल
दुरित । दग्ध होई क्षण न लागतां ॥ २० ॥ ध्यातो
हृदयीं श्रीरघुनाथ । मम जन्म दाता भाग्यवंत । मुंबा-

पुरस्थ सारस्वत । गीता भक्त प्रेमळ ॥ २१ ॥ तैसीच
 माझी जन्मदात्री । माता नामें सावित्री । तत्पद धरोनि
 गायत्री । प्रेमें स्तविली क्षणमात्र ॥ २२ ॥ पितयाचा
 बंधू चुलत । जयाचें नाम एकनाथ । ज्यानें मज दिधला
 गायत्रीमंत्र । माँजी बंधन समयी ॥ २३ ॥ तैसे चिकु-
 लाचार्य दिनानाथ । देउलकर नामे कुलवंत । त्यांचिये स्मरण
 करोनी सुपंथ । मार्ग क्रमण करितस ॥ २४ ॥ देवा तूं
 ईश ईशान । मी केवल बाल अज्ञान । तव चरित्राचें
 कराया गान । ब्रह्मकुमरीही कुंठली ॥ २५ ॥ पुण्यथोडेसे
 मम गांठीसी । म्हणुनी उल्हास माझिये चित्तासी । क्षण-
 मात्रगावया तव गुणासी । शक्ती देती श्रीगुरु ॥ २६ ॥
 भगवत्सु प्रसाद । वाडवडिलांचे आशिर्वाद । माझिये
 मस्तकीं पडो प्रमोद । ग्रंथ सिद्ध व्हावया ॥ २७ ॥ श्रीगुरु-
 नाथ तूं तारक । मी केवळ नाम धारक । मी अज्ञानी पामर
 अविवेक । स्फूर्ती दायक तूंचि स्वामी ॥ २८ ॥ तुझिया
 आज्ञेकरून । तुझेचि करितों गुण गायन । कर्ता करविता
 निधान । तूंचि आम्हासी स्वामिराया ॥ २९ ॥ श्री शंकर

उमा रमण । गोविंद गोपाल नारायण । माधव सुकुंद मधु-
 सूदन । नामें तुझीं अपार ॥ ३० ॥ सद्भक्तांसाठीं अव-
 तार । धरुनि केले परोपकार । भक्ति ज्ञानाचें भांडार ।
 अर्पिलें जगतासी ॥ ३१ ॥ आतां वंदू श्रीभगवद्गीता ।
 जी सकल काव्याची माता । धर्म शास्त्राचें सार तत्त्वतां ।
 वंदन तिजसी सदोदित ॥ ३२ ॥ संन्यास आणि कर्म योग ।
 निवृत्ती प्रवृत्तीचे भाग । विस्तृत केले चांग । ज्या ग्रंथा
 माझारी ॥ ३३ ॥ श्रीधर स्वामी कृत । प्रचंड श्री शिव-
 लीला मृत । हरिलीला संत लीला मृत । वंदन करी तयासी
 मी ॥ ३४ ॥ भगवंताची अनंत स्तोत्रें । भक्ते गायिलीं
 पवित्रें । शिव स्तोत्र विष्णु स्तोत्रें । सूर्यस्तोत्र शनी महात्म्य
 ॥ ३५ ॥ दासबोध श्रीरामदासकृत । पवित्र श्रीहनुमान
 स्तोत्र । ज्याचिया पठणें त्रिनेत्र । प्रसन्न होई झडकरी
 ॥ ३६ ॥ सदा ध्यातों श्रीगुरुचरित्र । आणि श्रीगुरु
 लीलामृत । ज्यांमध्ये असे पुण्यचरित्र । मम आराध्य
 देवतेचें ॥ ३७ ॥ स्तोत्र श्रीशांतेचें । असो सदा माझिये
 वाचे । लघुस्तोत्र महालक्ष्मीचें । सदा व्हावें तत्पठण ॥ ३८ ॥

तुकाराम-वाणी अभंग । ज्ञानेश्वरी करी निसंग । नामदेव
 जहाला दंग । सद्गुरु भजनांत ॥ ३९ ॥ वंदू श्रीगीत
 गोविंद । रसाळ काव्य प्रेमानंद । शृंगार युक्त विनोद ।
 जगदेव स्वामीचें ॥ ४० ॥ आर्या मयूराची । आर्यास
 सुखवी साची । तैसीच केकावलीची । गोडी सेवा ॥ ४१ ॥
 महाबली वामनपंडित । होवोनिया अभिमान गलित ।
 अखंड गुरुसी सेवित । त्याचेंहि स्मरण करुंया ॥ ४२ ॥
 रामजोशाची लावणी । सोहिन्याची धांवणी । आनंदाची
 पर्वणी । साधूं येथें ॥ ४३ ॥ गंगा यमुना सरस्वती ।
 गोदावरी भागीरथी । भीमा चंद्रभागा सावित्री । नमित्तो
 सकल तीर्थातें ॥ ४४ ॥ भगवन् क्षीरसागर । जयाचा
 जामात रमावर । तयासी माझा नमस्कार । तीर्थराज ज्या
 म्हणती ॥ ४५ ॥ तुह्मी श्रोते संत सज्जन । प्रेमळ पंडित चतुर
 गहन । तुमच्या पायी माझे नमन । साष्टांगी सद्भावें ॥ ४६ ॥
 श्री हरिहर लीला कीर्तन । येथें असावें पूर्णावधान । मी
 बालक अज्ञान । म्हणोनि उपेक्षा न करावी ॥ ४७ ॥
 शिशूचा कोमल कर । धरोनि शिक्षक चतुर । लिहवी

स्वहस्ते अक्षर । तेवीं शंकर लिहवीतसे ॥ ४८ ॥ श्रोते
 असा सावधान । बालपण केवल अज्ञान । निर्विषयी
 निर्विकार शून्य । व्यर्थ तेची जहाले ॥ ४९ ॥ पुढे शैशव
 काल आला । मोठे खेळ खेळू लागला । अचाट विटी
 दांडू खेळा । मन कांहीं विटेना ॥ ५० ॥ खो खो आणि
 आठ्यापाठ्या । बहुत जमविल्या गोठ्या । हस्तीं घेवोनिया
 काठ्या । इतरासि हाणी अजाणतपणें ॥ ५१ ॥ शिशुपणी
 खेळ खेळे । पुढे आले तारुण्यचाळे । उष्ण रक्त हृदयीं
 उसळें । वाडवडीला मानीना ॥ ५२ ॥ देखतां युवती
 सुंदर । हृदय कामें थरथर । विवेकशून्य होवोनि अपार ।
 अचाट कर्म करितसे ॥ ५३ ॥ ऐसें दुष्ट तरुणपण ।
 आधींच या लाविजे वळण । हृदयीं सर्वदा नारायण ।
 काम तयासी काय करी ॥ ५४ ॥ हा प्रन्हादाचा आशि-
 र्वाद । म्हणुनि सोडोनि दुःख खेद । मोह माया दुर्मद ।
 सांडोनि भजन करावें ॥ ५५ ॥ पुढे येईल वृद्धपण ।
 सर्व दुःखासि जें कारण । दुर्गंधी आणि घाण । देह
 विपरीत होईल ॥ ५६ ॥ देहा येतां दुर्बलता । मग कैसा

आठवील भगवंता । सांडोनिया सर्व अहंता । भजन
 करी आतांची ॥ ५७ ॥ असो देवा दयावना । तुझिया
 मंगल गुण गाना । उदित होवोत माझिया भावना ।
 श्रीपार्वती परमेश्वरा ॥ ५८ ॥ श्रीगजानना विघ्नेशा ।
 मनमोहन पुराणपुरुषा । तुझ्या प्रसादे माझिया दुराशा ।
 दग्ध होवोत तात्काली ॥ ५९ ॥ स्फूर्ती देई का व्यासी ।
 तुझिये गुणगानासी । हेंचि मागणें हृषीकेशी । प्रसन्न
 होई दासासी ॥ ६० ॥ तुझी गावया पुण्य कथा । पुण्या-
 शिर्वाद अक्षता । पडो माझिया मार्गा । सद्गुरुनाथा
 ज्ञानसिंधू ॥ ६१ ॥ तव गुण गान अती गोड ।
 षड्रिपूंची चुकवील धाड । पुरवील मनींचे कोड ।
 सत्य सत्य त्रिवाचा ॥ ६२ ॥ दासाची हांक ऐकली ।
 श्रीस्वामि मूर्ती प्रगटली । हृदयाव्जी उभी ठेली । गंभीर
 शब्द करितसे ॥ ६३ ॥ वाळा यशवंत होशिल । जरी सत्कार्य
 करशील । माझिये दासांची चाल । मीच झेली सर्वथा
 ॥ ६४ ॥ संकटीं माझे सद्भक्त । मजसी हांक मारित ।
 मी धावोनि भगवंत । त्यांचे आर्त पुरवितों ॥ ६५ ॥

कौणी दुष्ट दुर्जन । माझिये भक्तां करितील छलन । त्यांचें
 करीन शासन । सुदर्शन दंडे करुनिया ॥ ६६ ॥ बाळा मी
 जे कां बोलें । तें तूं झणीं करी लेखन । ऐसा गंभीर
 ध्वनी गर्जोन । हृदयांतरी बोलिला ॥ ६७ ॥ जेवि वर्षाव
 कालीं थाट । मेघांचा गंभीर गडगडाट । विजांचा क्वचित्
 लखलखाट । जन चमत्कार पहाती ॥ ६८ ॥ नभोदरां-
 तुनी जलधार । कीं देवदयेची फुटली घागर । क्षेत्रज्ञासि
 तोषवी थोर । तैसेचि भक्त-मयूरांसी ॥ ६९ ॥ कीं
 स्वर्गाची कामधेनू साची । अभागी गळा पडोनि नाची ।
 सीमा झाली सुदैवाची । दुर्दैव दग्ध जहालें ॥ ७० ॥ कीं
 दरिद्री जन्माचा । शोधूं पहातां शिपत्या कांचा । त्यासि
 सांपडे चिंतामणी साचा । तैसें मज जाहलें ॥ ७१ ॥
 आर्थांच महाशब्द होस । त्यांत जेवीं फाल्गुन मास । तेवी
 मी अज्ञानी तामस । त्यांत कलिप्रस्थ अधर्माचे ॥ ७२ ॥ ऐसा
 मी अयोग्य अविवेक । देहधारी नामधारक । परी सद्गुरु-
 नी शुभकारक । मजसी वर दिला प्रेमें ॥ ७३ ॥ गुरु
 प्रेमाची थोरवी । कोण जाणेल बरवी । असो गुरुजी लिहू-

विती मत्करवी । हें क्षेत्र महात्म्य ॥ ७४ ॥ नैमिष्यारण्यी
 सूत । शौनकादिकां सांगत । धन्य ते श्रोतेसंत । धन्य
 सुकथा-मृतश्रवण ॥ ७५ ॥ ऋषी म्हणती सूता । तुझिया
 मुखें अनेक कथा । ऐकिल्या आम्ही श्रीगुरुनाथा ।
 आवड बहु वाटली ॥ ७६ ॥ तरी सकल तीर्थ संयोग ।
 ज्या क्षेत्रीं महाभाग । जहाला असेल अभंग । ते कथा-
 मृत पाजावे ॥ ७७ ॥ सूत म्हणें ऐका सज्जन । श्रीहरिहरेश्वर
 क्षेत्र प्रधान । एकशेंआठ तिर्थांचें वस्तीस्थान । जाणावे
 भाविक जनहो ॥ ७८ ॥ विधी हरी आणि हर । चवथी
 आदिमाया थोर । जे ठायी नांदती एकत्र । अत्यंत
 पवित्र स्थान तें ॥ ७९ ॥ तेचि कथा अत्यंत रसाळ । पुढें
 वदवील सद्गुरु दयाळ । श्रोते करुनि मन निर्मळ ।
 सावचित्त परिसावे ॥ ८० ॥ दीनवत्सला सद्गुरुनाथा ।
 महाराज श्रीस्वामी समर्था । पुढिले अध्ययी कथा ।
 आपुली आपण वदावी ॥ ८१ ॥ श्रीहरिहरेश्वर लीलामृत ।
 श्रीस्वामीसमर्थ सांगत । परिसोत प्रेमळ भाविक संत ।
 प्रथमोध्याय गोड हा ॥ ८२ ॥ श्रीगुरुदेवदत्त,

अध्याय २ रा.

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयाजी गजवेदना-त्रिपुरातक-
मनमोहना । तवचरणी करितां नमना । विघ्ने पळतील क्षणार्धे
॥ १ ॥ जय जय गणेशा गुणवंता । गोरक्षका गणनाथा
सिद्धीबुद्धीचा दाता । सुख दायक सकळासीं ॥ २ ॥ महा
त्म्य श्रीहरिहरेश्वर । झडकरी लिहवी चतुर । सकल
भारत नारी नर । प्रेमें गावोत तवगुण ॥ ३ ॥ ब्रह्मावतार
श्रीपरशुराम । तेणें हारोनि क्षत्रिय तम । संपादुनी पृथ्वी
उत्तम । अर्पिली सकल ब्राम्हणासी ॥ ४ ॥ ब्राह्मण
म्हणती श्रीरामा । पृथ्वी दान दिलेंसी आम्हां । आतां
सोडोनिया धामा । बाहेर व्हावें सत्तरी ॥ ५ ॥ जरी
आपण न जाल । तरी दुष्ट जन तुज हांसतील । म्हणतील
देवोनीया पृथ्वीफल । तिचें वैभव त्यजीना ॥ ६ ॥ ऐसे
दूषण तुम्हासी । दुर्जन देतील हृषीकेशी । पृथ्वी सोडोनियां
जासी । तरी उत्तम होईल ॥ ७ ॥ हांसोनिया
श्रीहरी । झणी त्यजीली भूमी सत्तरी । करुनि धाम
सागरी । आरंभिली तपश्चर्या उत्तम ॥ ८ ॥

श्रीराम विश्वनायक । तेथेंचि केलें कौतुक । नवीन भूमी
 सात्विक । निर्माण केली चौसष्ट योजने ॥ ९ ॥ नूतनज-
 मान निर्मिली । ती इष्ट वृक्ष फलें प्रसवली । बाग बगिचा
 सुंदर वेली । दुमदुमिली पक्षिस्वरें ॥ १० ॥ तये शांत
 स्थानी । वास करिती चौसष्ट योगिनी अपर्णाध्वज कैला-
 साहुनी । ये स्थळीं प्रगटला भक्तकाजा ॥ ११ ॥ तेह-
 तीस कोटी अमर । सर्व तीर्थांचा संभार । येस्थळीं शुद्ध
 विहार । करावया पातला ॥ १२ ॥ महावृक्षावरी वेली ।
 प्रेमदाटें आलिंगिली । मदन बाणें विव्हळली । नर-
 नारी पांथस्थ ॥ १३ ॥ जेवी कामी जन कायू । स्त्रीस
 स्पर्श सुखदायू । तेवि पुष्पांचा सुगंध वायू । लता
 वेलीसि स्पर्शत ॥ १४ ॥ वृक्षरुलभारें लवत । कीं
 गृहस्थ शीलवंत । मान खालीं घालत । गुरु संतजना-
 पुढें ॥ १५ ॥ जैसी खाण तैसी माती । येथिल खाणीं
 रत्नें चमकती । ऐशियापरी महेद्रपर्वती । शोभती जैसी
 हिमालयी ॥ १६ ॥ श्रीरामें रत्नयुक्त । निर्मिला हा
 महेद्र पर्वत । क्षणीं केला शोभिवंत । बागाइत निर्मुनी

॥ १७ ॥ ऐशिया शांत स्थली । राहे क्षत्रिय निर्दली ।
 नवलकथा जाहली । ती परिसा श्रोतेहो ॥ १८ ॥ श्री-
 दत्तात्रेय महामुनी । अवचित पातले येस्थानी । ती
 सुंदर मूर्ती पाहिली नयनी । भगवान परशुरामें ॥ १९ ॥
 धन्य तयाचें जीवित । जयानें देखिला अवधूत । जयाच्या
 माथां शोभत । पिंगटजटा तेजस्वी ॥ २० ॥ स्वरूप
 अत्यंत सुंदर । वर्णवूं न शकती सुरवर । सिद्ध चारण
 गंधर्व किन्नर । शेषादिक बुधजन ॥ २१ ॥ ऐसा सद्-
 गुरू योगिश्वर । पाहुनी परशुरामें सत्वर । घातला साष्टांग
 नमस्कार । हृदयीं अष्ट भावें दाटिला ॥ २२ ॥ जो
 सकल अवाप्त काम । जयाच्या स्मरणें शांतिधाम ।
 जयाच्या भजनें सकाम । निष्काम होती तात्काली ॥ २३ ॥
 उच्चारितां श्रीगुरुदेवदत्त । दग्ध होई सकल दुरित । जन्म
 जन्मीचे वैरी आप्त । दास होतील तात्काली ॥ २४ ॥
 निराकार निर्गुण । भक्तांकारणें सगुण । त्रिगुणातीत
 असून । त्रिगुणात्मक जहाला ॥ २५ ॥ शांती आणि
 ज्ञान । जयाच्या पादुका दोन । पूर्णावतारी अत्रिनंदन ।

पूर्णानंद आत्मरूप ॥ २६ ॥ जो सिद्धि बुद्धीचा
 दाता । अज्ञान मोह संहारिता । तयासी होय
 नमस्कारिता । श्रीपरशुराम भार्गव ॥ २७ ॥ नमन करुनी
 साष्टांगी । आलिंगिलें प्रेमरंगी । आसनी बैसविला महा-
 योगी । पूजा केली षोडशोपचारें ॥ २८ ॥ दिक्षागुरू
 भार्गवराम । तेणें पूजिला अनंत धाम । जनांचें व्हावया
 क्षेम । केवल निष्काम बुद्धीने ॥ २९ ॥ सुखासनी
 बैसविला । जो तेजें दिपवी सूर्याला । तो श्रीदत्त बोलता
 जाहला । परशुरामासि सप्रेमें ॥ ३० ॥ अहो हे विश्व
 विलक्षण । जेवीं सागरीं तरंगण । तेवीं शोभे विचक्षण ।
 नानाप्रकारच्या आभासें ॥ ३१ ॥ पूर्णब्रह्म एकरूप ।
 माया मोहें रूपारूप । लहान मोठें भेद अमूप । भ्रमविती
 सकल जनांसी ॥ ३२ ॥ सत्य केवल एक आत्मा ।
 असत्य सकल रूपनामा । माया लीलें परब्रह्मा । बहुविध
 भासतसे ॥ ३३ ॥ जेवीं उदकाची उसळ । शांत होतांचि
 सकल । बुडबुड्यांचें सर्व बल । नष्ट होतसें तात्काळी
 ॥ ३४ ॥ तेवीं शांत होतां मन । आत्मा आत्म्यांतच

रममाण । आत्म स्वरूपीं होतो लीन । विश्वविकार त्यजोनी
 ॥ ३५ ॥ जो सर्वार्था सिद्ध जहाला । तो दारिद्र्यबलांतुनीं सुटला
 जो आत्मरूपीं निमग्न झाला । त्याचा तुटला माया जाल
 ॥ ३६ ॥ ओर भार्गवराम । तूं साक्षात परब्रह्म । तूं पवित्र
 अत्यंत सूक्ष्म । भक्तकाम कल्पद्रुम तूं ॥ ३७ ॥ तुझिया
 स्वरूपीं सावमेय । या ब्रम्हांडांचा लय । तूंचि सुखाचें आलय ।
 तूंचि महान सर्वोहुनी ॥ ३८ ॥ रूप आणि निवास स्थान
 याची अपेक्षा महान । जो तूं निर्विकार निर्गुण । त्यां तुज
 कां व्हावी ॥ ३९ ॥ भक्तजन-संकट पैलपार । उतरावया
 सकल भूमिभार । तूं धरिशी नानावतार । येरव्ही निराकार
 तूं अससी ॥ ४० ॥ हांसोनि उत्तरे भार्गव । हे दयाधन
 गुरुदेव । भक्तांचा रक्षिण्यां भाव । तूं क्रीडसी स्वच्छंदें
 ॥ ४१ ॥ विश्वरूप दयानिधी । तूंचि हरि-हर-विधी ।
 तूं कारुण्य प्रेम जलधी । तूं परंज्योती परमात्मा ॥ ४२ ॥
 आनंद बीजा पासून । पहिलें उद्भवलें जग जाण । अणु-
 रेणू मुळींहुन । सर्वा आनंदि आनंद ॥ ४३ ॥ ऐसें हें
 ब्रह्मांड पहिलें । पुढें अज्ञान चिखलीं रुतलें । अनंत रूपीं

सांवरिलें । प्रेमें पोशिलें सर्वकाळ ॥ ४४ ॥ विवेक तुझा
 दूत । शांतीरूप तवनेत्र । तुज सम महात्मा पवित्र ।
 कां श्रमत लोकहिता ॥ ४५ ॥ तरी हे भक्तानंद लहरी ।
 येथेंचि रहावे श्रीहरी । जय जय भक्तसंकट वारी । अनु
 ग्रह व्हावा दासासी ॥ ४६ ॥ येथुनि दहा योजनावर ।
 महान क्षेत्र श्रीहरिहर । ज्या स्थानीचे नारीनर । सुखी
 असोत सर्वदा ॥ ४७ ॥ आधि व्याधी संसार दुःख ।
 यांचा येथें नसावा धाक । लोक असावे तव भजक । पूर्ण
 विवेकी अंतरीं ॥ ४८ ॥ आपुला संचार सर्वत्र । तरी
 पावन करावें क्षेत्र । आपुली वास-लीला मात्र । अलं-
 कृत होईल योगियांसी ॥ ४९ ॥ ऐकुनी रामाची प्रार्थना ।
 श्रीदत्त सुहास्य वदना । जो आत्मस्वरूप लीना । तेथेंचि
 जहाला कल्पवृक्ष ॥ ५० ॥ ते दोघेही गुणनिधान ।
 जेथें पावले अंतर्धान । त्यांचे अस्तित्व अद्यापि जाण ।
 भाविकां भेटतील निश्चये ॥ ५१ ॥ त्या पुण्य कालापासुन ।
 आज मिती साक्षात दर्शन । श्रीदत्त राजीवलोचन । पूजिती
 महेंद्रपर्वती ॥ ५२ ॥ जयांच्या दर्शनैच । नष्ट होईल

दुर्देवनाच । अज्ञान तमाची काळी कांच । फुटोनि जाईल
 जाणपां ॥ ५३ ॥ नामें चित्त पावन । प्रख्यात झालें क्षेत्र
 गहन । लक्ष्मीसह श्रीनारायण । वासकरी हरिहर क्षेत्री
 ॥ ५४ ॥ सोडोनि कैलास सुंदर । श्रीअपर्णाहृदयाब्ज
 भ्रमर । गिरिजेसह वसे थोर । ये स्थळीं जगद्गुरु जगदात्मा
 ॥ ५५ ॥ सावित्रीसह ब्रह्मदेव । चौसष्ट योगिनीसह गुरू-
 देव । श्रीहरिहर क्षेत्रीं वास्तव । केले तेहतीस कोटी
 देवांनीं ॥ ५६ ॥ असंख्यात तीर्थें पावन । क्षणांत होतों
 करितां स्नान । श्रीशुक्लतीर्थीं स्नान दान । मुख्य फल
 जाणिजे ॥ ५७ ॥ पश्चिमाभिमुख हरिहर । एकरूपें
 पश्चिम समुद्र । तीरीं वसती लोकाचार । शुद्ध व्हावया
 अज्ञजन ॥ ५८ ॥ एक वर्से पर्वतरूपें । दुजा शोभे लिंग-
 रूपें । नाश करी त्रिविधतापें । पुरवित सकल कामना
 ॥ ५९ ॥ याची सेवा सुरासुर । करिती सकल नारीनर ।
 याचा महिमा अनंत थोर । नामहि अनंत जयाचें ॥ ६० ॥
 ब्रह्मा विष्णू महेश । त्रयमूर्तींचा एकत्र वास । शुक्लतीर्थ
 पापनाश । ऐसें महान क्षेत्र हें ॥ ६१ ॥ हरिहर क्षेत्राच्या

दक्षिणेस । गोकर्ण नामें क्षेत्र सुरस । गोकर्णचे उत्तरेस ।
 दुर्गादेवी स्थानपै ॥ ६२ ॥ तयाचे उत्तरेस
 पंचनदी । तिये तिरीं प्रेमानंदी । श्रीसप्तेश्वर नांदी ।
 भक्त रक्षक पुराण पुरुष ॥ ६३ ॥ पुढें सागरांत कुनकेश ।
 जेथें रंगांचे तीन प्रकाश । दृष्टीस पडती भक्तांस । पांढरा-
 लाल आणि पिवळा ॥ ६४ ॥ तयाच्या उत्तरे गणेशान ।
 तयाचें बहुत महिमान । सर्व सिद्धि होती पावन । सद्भ-
 क्तांसी निश्चयें ॥ ६५ ॥ त्याच्या उत्तरेसि सोमनाथ ।
 पार्वती सह वसे शांत । आजमितीस यात्रोत्सवांत । सुप्र-
 त्र बिल्व येती तेथें ॥ ६६ ॥ पुढें श्रीसंगमेशान । तो देई
 परमार्थ साधन । । जवळ कराडेशस्थान । असेश्री महेशा-
 चें ॥ ६७ ॥ जी मुक्तीलाभद । ती श्री गंगा सुखद ।
 ये ठाई तिचा नाद । श्रीदर्शनासी प्राप्त होई ॥ ६८ ॥
 दाहमे शनामें क्षेत्र । पुढें असे पवित्र । जो करी दारिद्र
 सत्र । केवळ दर्शनमात्रेची ॥ ६९ ॥ पुढें श्रीव्याघ्रेश्वर ।
 भक्त संकटांचा करी घूर । कामना संपूर्ण करी सर्व ।
 तात्काळ मोक्ष भक्तीने ॥ ७० ॥ दक्षिण भागीं अनेक ।

शिव स्थानांचा लौकिक । पार्वती सह मदनांतक ।
 अनेक स्थळीं नांदतसे ॥ ७१ ॥ उत्तरभागीं श्रीमान ।
 जीवनेश्वराचें स्थान । गूढ रूपें लोक पालन । जीवन
 देई जगतासी ॥ ७२ ॥ जीवनेश्वराच्या उत्तरेस ।
 श्रीदीपराज कुसुमेश । तोडी सकल भवपाश ।
 संसारिका प्राप्तसुखशांतीं ॥ ७३ ॥ तयाचे उत्तरे अमृ-
 तेश्वर । नांवासारखी करणी थोर । ज्याच्या सुगंधें इंद्रादि
 सुर । देवता सकल तृप्त होती ॥ ७४ ॥ ज्याचें घेतां
 दिव्यनाम । पातकीहि पावती धर्म काम । श्रीवैजनाथ
 पुण्यधाम । वसे उत्तरेस अमृतेशाच्या ॥ ७५ ॥ पुढें
 च्यवन ऋषींचा रामेश्वर । आणि दुसरा कनकेश्वर । ज्या-
 चिया सानिध्यें पुण्य अपार । सुखभोग प्राप्त होती ॥ ७६ ॥
 पुढें क्षेत्र निर्मल । तेथिचें सेवितां तीर्थजल । धुवोनि
 जाई संसार मल । पावन होतील मुमुक्षु ॥ ७७ ॥ पुढें
 वैतरणी नदी । मिळे पश्चिमाब्धी । यमयातनांची गादी ।
 भस्म करितें स्नानमात्रें ॥ ७८ ॥ ऐसें सकल तीर्थ महि-
 मान । सद्गुरु अवधूत निरंजन । भार्गवमुखें निरूपण ।

ऐकुनि तुष्ट जाहले ॥ ७९ ॥ दोघेही एकरूप ।
 लौकीकी वागती द्वयरूप । तीर्थींचें महिमान अमूप ।
 परस्परें श्रवण करिताती ॥ ८० ॥ जयाच्या
 पर्दीं सकल तीर्थें । वसतीं प्रेमें परमार्थें । जया-
 च्या ध्यानें पुरुषार्थें । प्राप्त होती चारही ॥ ८१ ॥
 श्रीस्वामी समर्थ जगद्गुरु । जो तीर्थासही तारु । दुष्ट दानव
 नाश करूं । जगदानंद कंद जो ॥ ८२ ॥ जो मायाचक्र
 चालक । अनंतकोटी ब्रह्मांडनायक । ज्ञान आणि विवेक ।
 ज्याच्या स्मरणें प्राप्त होती ॥ ८३ ॥ विधी हरिहर ।
 एकरूप बनला नर । सगुणरूप सुंदर । वाळवेषी संन्यासी
 ॥ ८४ ॥ जय श्रीअनसुयात्मज । अनामातीत अधोक्षज ।
 कामादि षड्रिपूंचा माज । स्मरणमात्रें निवारी ॥ ८५ ॥
 त्यासि सांगे जामदग्न्य । सकल तीर्थींचें महिमान । प्रेमें
 एके आनंदघन । तेंचि पुढें वर्णिलें ॥ ८६ ॥ तीर्थींमाजी
 शुक्लतीर्थ । परम श्रेष्ठ पवित्र । ज्याच्या स्पर्शनें मात्र ।
 पापें सकल संहारिती ॥ ८७ ॥ येथें सर्व साधन । अर्ध-
 क्षण जपध्यान । कोटिगुण प्राप्तपुण्य । हें महिमान जयाचें

॥ ८८ ॥ शुक्लतीर्थाच्या दर्शनें । श्रीहरिहराच्या प्रसादानें
वाढतील अल्पपुण्यें । सुखी होईल मानव ॥ ८९ ॥ हा
हरिहर पुण्यसंगम । देई सर्वासि आनंद धाम । स्मृतिशास्त्र
पुराण नियम । ऐसाचि निर्णय काढिती ॥ ९० ॥ जो घेईल
हरिहर नांव । त्याची तारील संसार नांव । सकल आयुष्याची
निवारील श्रीहरिहर ॥ ९१ ॥ जरी असेल दीन किंकर ।
परम पतीत दुराचार । एकदांचि उचारी श्रीहरिहर । पावन
होईल सत्य जाणा ॥ ९२ ॥ जें गूढ परब्रह्म । जें
वेदांसही अगम्य । जें एकमेवा द्वितीयम् । तेंचि हरिहर-
लिंग ॥ ९३ ॥ ज्याचे अपरिमित गुण । बोलवूं न
शक्ती वाग्बाण । जो लक्ष्मीच्या फलासि कारण । बीज
अक्षर ब्रह्मांचें ॥ ९४ ॥ ऐसा जो कृपाब्धी । त्यासी
नमावें यथाविधी । मग तो श्रीहरिहरविधी । आनंदवी
प्रसाद लाभें ॥ ९५ ॥ हरिहराची उत्तम सेवा । हाचि
सर्व शास्त्रांचा मेवा । नाश करील सकल दुर्दैवा । सत्य
सत्य त्रिवाचा ॥ ९६ ॥ जरी असेल ज्ञान हीन । भक्ती
हीन कला हीन । परी घेतां नित्य दर्शन । पुण्य संचय

अगाध ॥ ९७ ॥ मन करुनी निर्मल । आनंदें भजावा
 जाश्वनील । जयाचें चिंतन करितां बल । प्राप्त होईल
 अपरिमित ॥ ९८ ॥ संसार सागर दुर्धर । नाना आपत्ती
 दुःख अपार । यांतूनि सोढवील श्रीहरिहर । प्रेमभावें
 चिंतितांची ॥ ९९ ॥ जय श्रीहरिहरेश्वर । तुझिया स्वरूपाची
 स्मृतिधार । परमपदांचें दर्शन देणार । संसारत्रस्त
 मानवांसी ॥ १०० ॥ श्रीहरिहर गुण महिमा । श्रवण
 करितां सप्रेमा । मग काय उणें मुक्तिधामा । श्रवणें सार्थक
 सर्वही ॥ १०१ ॥ जगद्गुरु जगदीश्वर । स्वामी समर्थ
 हरिहरेश्वर । सिद्धारूढ सिद्धेश्वर । सुखकारी भक्तांसी ॥ १०२ ॥
 श्रीदर्शन जो घेई । तयासी पावे जगन्माई । सकल जन्म
 सार्थक होई । हृदयीं धरितां शुद्ध भक्ती ॥ १०३ ॥ जाम-
 दगें गुरुमावलीसी । कथिला महिमा प्रेमेसी । आमुच्या
 सुदैवें आम्हांसी । प्राप्त झाला वाटतें ॥ १०४ ॥ श्रीगुरु-
 कृपा सागर । निवारण्या आमुचा भयागर । ऐकती सकल
 तीर्थाचार । आमुच्यासाठीं भगवंत ॥ १०५ ॥ धन्य धन्य
 अत्रीसुत । केवल वय वर्षे सात । असतां घेती सन्यास

विश्रुत । जाहलें असें गुरुचरित्रां ॥ १०६ ॥ केवल परोप-
 कारार्थ । विचारिती श्रीस्वामी समर्थ । सद्गत्तांसी चारी
 अर्थ । देती क्षण न लागतां ॥ १०७ ॥ जयाच्या हृदयीं
 श्रीगुहनाथ । तयासी काय न्यून पदार्थ । असो
 श्रीहरिहरेश महा तीर्थ । यात्रा करावी भक्त
 जनीं ॥ १०८ ॥ सद्गुरुंची दासीं बहु प्रीती । अद्यापी दर्शन
 देती । ऐशी अवलोकिली गुणख्याती । जगद्गुरु मायेची
 ॥ १०९ ॥ जयासी जाहलें गुरुदर्शन । तो तीर्थांसीही करी
 पावन । तयाच्या पादुकांची धूळसान । तरी पडो मम
 मस्तकीं ॥ ११० ॥ श्रीगुरु मायेचें कौतुक । अगम्य अपार
 सविवेक । प्रेमें भजावा त्रिपुरांतक । संसार खेळ त्यजोनीं
 ॥ १११ ॥ प्रन्हादें सांगितली खूण । त्याची होतसे आठ-
 वण । बालभावासी नारायण । संतुष्ट असे सर्वदा
 ॥ ११२ ॥ बालकांचें मन । अत्यंत कौमल पवित्र जाण ।
 तैसेंची रहावें मन्मन । हेंचि मागणें समर्थांसी ॥ ११३ ॥
 बालकांचें निर्विकारी मन । तोषवी मातापितयासी पूर्ण ।
 तैसा बालभाव सज्जन । प्रिय होय ईश्वरासी ॥ ११४ ॥

सदा मधुर बालभाव । परी निष्ठुर कालमाव । देहाभिमा-
 नादि दाव । साधी कैसा पहाहो ॥११५॥ असो
 बालांतःकरण । त्याहींवरी श्रीहरिहर स्मरण । जैसा आम्र-
 रस गोड पूर्ण । शर्करा पडतां अधिकची ॥११६॥ बाल-
 पणापासुनीं । असावें श्रीधर स्मरणी । मग तो दयाळू
 चक्रपाणी । पार करील भवाब्धी ॥११७॥ जो त्रयमूर्ती
 त्रिगुणात्मक । तया माझी आणभाक । नवनीत गोड ताक ।
 देई भक्तीचें ॥११८॥ श्री दत्तावधूत दिगंबर । जयाचे नव
 नवनाथादि अवतार । तयासि माझा नमस्कार । अष्टभावे
 साष्टांगीं ॥ ११९ ॥ श्री हरिहरेशाचे पश्चिमेस । वाणी
 तीर्थ करी वास । सज्जनासी देई मुक्ती पायस । पावन
 करी महापतित ॥ १२० ॥ जयासी लौकिक पारलौकिक ।
 मिळवावयाचें असेल सुख । त्यानें सांझुनि संशय दुःख ।
 श्री हरिहर स्मरावा ॥ १२१ ॥ सूत सांगे शौनिका ।
 अद्भुत रम्य कथानका । ज्यावरि श्रद्धा बसुनि देखा ।
 तरले पतित असंख्यात ॥ १२२ ॥ हा श्री हरिहर कोण ।
 भूमीवरी तीर्थ गहन । प्रगटलें कैसें महिमान । श्रोतीं

सावधान ऐकावें ॥ १२३ ॥ वसिष्ठ सांगे दिलीपासी । एकदां
 लोह पर्वतवासी । षण्मुख श्री कार्तिकासी । अगस्ती
 प्रश्न विचारिती ॥ १२४ ॥ विघ्नेश बंधू षण्मुख स्वामी ।
 सदा वसे महाकपाट धामी । केवल तपश्चर्या प्रेमी ।
 दुजे कांहीं न जाणें ॥ १२५ ॥ महाक्रूर तारकासुर ।
 तयाचा जेणें केला चूर । स्त्रियांसी ज्याचें दर्शन दूर । शिव-
 कुमार महायोगी ॥ १२६ ॥ पूर्वी विंध्यपर्वत वाढला ।
 सर्व सुरगण घाबरला । अगस्तीमुनीसी शरण गेला ।
 प्रार्थना केली ऋषींची ॥ १२७ ॥ आपुल्या योगमाये-
 करून । विंध्याद्रिचें सस्तंभन । त्यासि केला ठेंगण । पुढें
 जाती दक्षिणादिशे ॥ १२८ ॥ संगें लोपामुद्रा सुंदरी ।
 पतीच दैवत मानणारी । विदुषी आर्या प्रवास करी ।
 निरंतर पतिसमागमें ॥ १२९ ॥ लोपामुद्रा सती चतुर ।
 तिणें याचि पर्वतावर । धर्म विषय सिद्धांत थोर । निश्चित
 केले पतिसर्वे ॥ १३० ॥ जैसी शिव आणि पार्वती । तैसी
 या जोडप्याची ख्याती । षडानन स्वामी देखती । पर्वती
 संचार करितांना ॥ १३१ ॥ सप्रेमें करुनी साष्टांग नमन ।

तैयांसि आश्रमीं नेऊने । षोडशोपंचारें करून । पूजां केली
 स्वामींनी ॥ १३२ ॥ अगस्तीमुनी पुण्यवंत । परी
 काशीविरहे कष्टी बहुत । प्रश्न करिती स्वामी प्रत । क्षेत्र
 दाखवा उत्तम ॥ १३३ ॥ अहो श्रीगौरीप्रिया । शिव-
 नंदना कार्तिकेया । आनंद थोर मना माझिया । आपुलें
 दर्शन जाहलें ॥ १३४ ॥ तरी जैसें आनंद कानन । शिव
 शक्ती वसती दयाघन । तद्वत क्षेत्र दाखुन । पावन मज करावें
 ॥ १३५ ॥ मग बोले शिव कुमार । समुद्रकांठीं श्रीहरिहरेश्वर ।
 काशीसम श्रेष्ठ क्षेत्र । तयाची ऐकिजे पूर्व पिठिका ॥ १३६ ॥
 पूर्वी पाद्म कल्पांत । महाबल नामें थोर दैत्य । पराक्रमी
 जेवीं कृतांत । जयाचा बंधु अतीबळ नामें ॥ १३७ ॥ या बंधु
 द्वयांनीं । पादाक्रांत केली मेदिनी । सुरसैन्य युद्धों
 जिंकुनीं । सकल घातलें वंदींत ॥ १३८ ॥ तेव्हां ब्रम्हा-
 हरी ईश । यांची प्रार्थना करी सुरेश । अती बलासि
 लाविला यम पाश । त्रिमुर्तींनीं रणामघीं ॥ १३९ ॥ मग
 सुर दळें वृष्टीं करुन । दैत्य दळ केलें तात्काळ चूर्ण ।
 महाबल दैत्य धावून । आला झणीं त्रिमुर्ती वरी ॥ १४० ॥

क्रोधाविष्ट जाहला फार । न टिकती सुरसंभारं ॥ १४१ ॥
 त्रिमूर्तीनीं माया थोर । स्मरिली सुयश मिळावया ॥ १४२ ॥
 जय जगन्माये जगत्कारण । करितो तुजसी वंदन ।
 निर्गुण जाहला गुणवान । तुझिया सत्ते जगदंबे ॥ १४३ ॥
 तो अंभेद रूप परमात्मा । पावला भेदरूप नामा । तूंचि
 प्रकृती सकल कामा । परमानंद प्राप्ती देशी तूं ॥ १४४ ॥
 महामाये विश्वपालिनी । अनंत ब्रम्हांडाची स्वामिनी ।
 शास्त्रासि अगोचर मोहिनी । तूं वाचेच्याहि पलिकडे ॥ १४५ ॥
 तुझे करितां सदा स्मरण । तुटे सकल भवभय मरण ।
 सर्व संकटे निर्वाण । निवारिसी हे शांते ॥ १४६ ॥ जय
 दुर्गे जयकाली । महालक्ष्मी भक्त वाली । जय जोगेश्वरी
 प्रेमवल्ली । जय म्हाळसे सरस्वती ॥ १४७ ॥ ऐशी स्तुति
 ऐकुनी । संतुष्ट जाहली मोहिनी । महाबलासी मोह पाडुनी ।
 काय वदविलें ऐकपां ॥ १४८ ॥ हो सकल सुरवर । मी
 प्रसन्न तुम्हांवर । कांहीं मागावा वर । पूर्ण सत्वर करीन
 मी ॥ १४९ ॥ ब्रह्मादि देव आनंदले । मनीं म्हणती
 झाले भले । प्रगट म्हणती महाबळे । मृत्यु पावे आमुचे

हाते ॥ १४९ ॥ महाबल असामान्य । म्हणे मी धन्य
 धन्य । माझा प्राण व्यावया अन्य । नसे कोणी याजगीं
 ॥ १५० ॥ तुम्हीं सर्व श्रेष्ठ सुर । मजसी याचितां वर ।
 माझा वध दुष्कर । तरी अर्पितो तुझाते ॥ १५१ ॥ धन्य
 धन्य तो जगीं । ज्यासि याचिती महायोगी । ऐसे असावे
 सुकृत अंगीं । तरीच जन्म साफल्य ॥ १५२ ॥ कमल-
 पत्रीं जलबिंदु चमके । तैसें आयुष्य चंचल ऐके । जयीं
 यश बुडविलें दुर्लौकिकें । भार त्याचा भूमीसी ॥ १५३ ॥
 बाळपणींच मरण यावे । अथवा गर्भपातही व्हावे । कीटकयोनींत
 जन्मावे । परी यशोहीन जन्म नको ॥ १५४ ॥ अहो
 मी सकल भोग भोगिले । आतां कांहीं न ठरलें । सुर
 वर सकल शरण आले । धन्य भाग्यशाली मी ॥ १५५ ॥
 ऐसा तो दुराभिमानी । सगर्व वदे मान तुकवोनी । भस्मा-
 सुरासिजेवीं मोहिनी । आपुल्या पणेचि संहारी ॥ १५६ ॥
 कोण कोणासी मारी । आपुलेचि आपण संहारी । आपण
 आपुलाचि वैरी । मित्रही आपुला आपण ॥ १५७ ॥
 शिवलीलामूर्ती कथा गोड । मारुनी भस्मासुर द्राड ।

मोहिनी पुरवी सुरांचे कोड । तैसेचि येथें जाहलें ॥ १५८ ॥
 देवीनें भारिला राक्षस । महाबल दुष्ट तामस । म्हणें
 सकल सुर माझे दास । मी भस्म केली तयशो मंदिरें
 ॥ १५९ ॥ श्वासहीन केले विषनाग । दिगंती पळविले
 ब्राह्मण चांग । ऐशिया मर्दे तो भुजंग । हांकारी सकल
 सुरासी ॥ १६० ॥ म्हणें याहो सुरजन । तुम्हा पुढें
 माझी मान । करा देहाचें कंदन । मुक्ती द्या मजप्रती
 ॥ १६१ ॥ ऐसें वदुनी महाबळी । पृथ्वीवर
 टाकी देहबळी । मग वक्षावरी बैसला वन-
 माळी । एक क्षण नलागतां ॥ १६२ ॥ पोटन्यावरी
 बैसे ब्रम्हा । सदाशिव मस्तकी उत्तमा । वरंबूही असुरो-
 त्तमा । प्रसन्न आम्ही तुजवरी ॥ १६३ ॥ महाबळ
 वदे देवाधिदेवा । तुम्हींच कारण विश्वोद्भवा । तुम्ही
 संहारितां जीवा । पालन हि करितां प्रेमानें ॥ १६४ ॥
 आपुल्या कृपा कटाक्षानें । रक्षित सा भक्त जीवनें । तुम्हा
 सि असोत मनून मने । त्रिकाळीं जोडोनि हस्तद्वय ॥
 ॥ १६५ ॥ तुम्हांसी जे भेददावित । तयांच्या सुखाचा

होत अंत । ब्रम्हा विष्णु प्रमथादिनाथ । एक रूपत्रय
 मूर्ती ॥ १६६ ॥ जयाची शक्ती त्रिविध । ज्यामुळे
 त्रिविध भेद । ज्याच्या अंगें प्रगटले वेद । त्यासि
 माझा नमस्कार ॥ १६७ ॥ जयाची करितां पूजा ।
 पुरवी सकल संसारचोजा । अखंडीत उभा भक्त काजा ।
 त्यासि माझा नमस्कार ॥ १६८ ॥ जयाचें अत्यंत कोम-
 लचरण । स्पर्शतांचि चुके जन्ममरण । पद्मालंकित ज्याचें
 अंतःकरण । त्यासि माझा नमस्कार ॥ १६९ ॥ सत्वरज
 आणितम । मायायोगें घेतला जन्म । अनसुया सतीचा पुत्रो-
 त्तम । त्यासि माझा नमस्कार ॥ १७० ॥ अनंतनामें धरोनि ।
 जयें आच्छादिली धरणी । चंद्र सूर्य ज्याचे नेत्र दोनी ।
 त्यासि माझा नमस्कार ॥ १७१ ॥ जो असे सर्व समर्थ ।
 जेणें जोडे स्वार्थ परार्थ । सिद्धेश्वर सिद्धनाथ । त्यासि
 माझा नमस्कार ॥ १७२ ॥ हों पांच शब्दांची फुल-
 पांकळी । सद्गुरु पदीं वाहिलीं । वाचितां स्तवितां निस्तरे
 कली । सत्य सत्य निश्चये ॥ १७३ ॥ महाबली म्हणें
 त्रिमूर्ती । माझी व्हावी अखंड कीर्ती । एतदर्थ मद्देहा-

वरती । बैसोनिया रहावे ॥ १७४ ॥ मी उच्चोरिलें तेंव
 स्तोत्र । जो वाचेल ऐकेल सावचित्त । तयाचें इह आणी
 परत्र । कल्याण करावें दयाळा ॥ १७५ ॥ माझी हीच
 प्रार्थना । सौख्य व्हावें साधूजना । तव मधुर यश गाना ।
 खंड नसावा कल्पांती ॥ १७६ ॥ स्कंद सांगे अगस्तीसी ।
 महाबलाच्या स्तुतीसी । ब्रम्हा शिव हृषीकेशी । प्रसन्न
 होवोनी राहती ॥ १७७ ॥ तथास्तु म्हणुनि भगवन् । तया
 देती वरदान । तुझी प्रार्थना होईल पूर्ण । लिंगरूपें
 राहील तव देह ॥ १७८ ॥ महाबलेश्वर नामें प्रसिद्ध । तुझिया
 स्मरणें सर्व साध्य । भक्तांचे पाप होईल दग्ध । तुजसी
 नमन केलिया ॥ १७९ ॥ जे भक्त करिती तव पुजा । त्यांच्या
 रक्षीन सकल लाजा । सकल शत्रू ताप माजा- । पासूनि
 सुटतील ते भक्त ॥ १८० ॥ श्री शिवरात्र पुण्य दिन ।
 त्यांत गुरुवार अधिक जाण । त्यांत महाबलेशाचें दर्शन ।
 मग त्या पुण्यासि पार नाही ॥ १८१ ॥ त्रिमूर्ती सांगती
 महाबलास । तुझें चरित्र वाचणान्यास । काय करील कली
 तामस । सत्ता मात्रें आमुच्या ॥ १८२ ॥ तुझिया केवळ

स्मरण मात्रें । पवित्र होतील सर्व गात्रें । संतांचीं सकल
 चरित्रें । परमपवित्र जाणावी ॥ १८३ ॥ हें महावलेश्वर
 आख्यान । जे भावीक संतसज्जन । वाचितील करितील
 ध्यान । ईश्वर प्रसन्न तयासी ॥ १८४ ॥ त्यांचें तुटेल भव-
 वंधन । वैरिही करितील तया नमन । कदाहि नव्हे तो
 दीन । निमग्न केवल शिवरूपीं ॥ १८५ ॥ दुसरा अध्याय
 महापर्वणी । भेटिती भार्गव दत्तमुनी । अकलकोटवासी
 मुनी । श्रीपाद श्रीवल्लभ ॥ १८६ ॥ दुर्जी परमपवित्र
 श्रेष्ठ । अगस्ती आणि कुमारभेट । कथा तीर्थी बुडी नीट ।
 द्यावी येथ साधकांनीं ॥ १८७ ॥ जगन्नाथा जगज्जीवना
 जगद्व्या जनार्दना । जनपालका मनमोहना । तुझी लीला
 वदवी पुढे ॥ १८८ ॥ श्रीहरीहरेश्वर लीलामृत । श्री-
 स्वामी समर्थ सांगत । भाविक भक्तपरिसोत । द्वितीयो-
 ध्याय गोड हा ॥ १८९ ॥

श्रीगुरुदेवदत्त.

अध्याय ३ रा.

श्रीगणेशायनमः जयजयाजी योगीश्वरा । विश्वव्यापका
विश्वंभरा । सुफलदायका सिद्धेश्वरा । प्राणिपात असो
तुजला कीं ॥ १ ॥ सर्व श्रेष्ठ सावित्री । आणि कृष्णा
धरित्री । उगम पावती जया पात्री । तें कथन करावें
॥ २ ॥ स्कंद म्हणें इल्वल नाशना । करा मधुकथामृत-
पाना । करितों यथातथ्य निवेदना । तें सावचित्तें
ऐकिजे ॥ ३ ॥ पूर्वी ब्रम्हा विश्वपती । तया गृही देवें
केली वस्ती । त्रिमूर्ती महायाग आरंभिती । तेहतीस
कोटी अमरांसह ॥ ४ ॥ इंद्रादि लोकपाल जेथें । छडी-
दार होवोनि ठाकले तेथें । सिद्ध नाग गंधर्वांचे जथे ।
प्राप्त झाले यज्ञकार्या ॥ ५ ॥ यज्ञ स्थंडिला समोर
आर्या । ब्रम्हा ठेला यज्ञकार्या । तंव पुरोहितें यजमान
भार्या । सावित्रीस पाचारिली ॥ ६ ॥ तंव तो यज्ञाचा
अपूर्व थाट । करावा बहुत थाटमाट । लावण्य साजे
शृंगार दाट । यांत गुंगली सावित्री ॥ ७ ॥ पुरोहितें
साधावा सुमुहूर्त । यथासांग व्हावी यज्ञपूर्त । म्हणुनि

भगवन् श्री समर्थ । विष्णू निर्णय करिते जाहले ॥ ८ ॥
 माधव म्हणें त्याकाळीं । अगदीं अडचणीच्या वेळीं । कनिष्ठि-
 कोसि द्यावी पाळी । धर्मकर्मासि यथोप्सित ॥ ९ ॥ जरी
 सावित्री रागावेल । तरी आतां चालेल । यज्ञ मुहुर्त चुकेल ।
 ऐसा प्रकार न व्हावा ॥ १० ॥ ऐकोनि शास्त्रोक्त भाषण ।
 बुध जन डोलविती मान । गायत्रीसत्वरें बोलावून ।
 अर्ध्यासनीं स्थापिली ॥ ११ ॥ सुरगण वाघें वाजविती ।
 स्वस्तीवाचन करिती । ब्राह्मण वेद घोषिती । नाच करिती
 अप्सरा ॥ १२ ॥ ब्रह्मांड व्यापिलें नादें । सावित्री चक्रित
 उन्मादें । पातली सभेंत गडबडें । तों अपूर्व देखिलें ॥ १३ ॥
 मंगलवेषें सुवासिनी । जयांसी ओवाळिती निरंजनीं ।
 ब्रह्मा गायत्री दोनी । बैसली पाहे अभ्यंगत ॥ १४ ॥
 सुरवात झाली यज्ञास । देखोनि चढे कोपास । म्हणे हो
 यज्ञ मुकुटावतंस । धर्म भ्रष्ट कैसे जहाला ॥ १५ ॥ धर्म-
 पत्नी यज्ञार्चे मुख्यांग । तिजवांचूनि चालविला याग ।
 माझा अपमान केलाति महाभाग । म्हणुनि ध्यावा शाप
 हा ॥ १६ ॥ हे सर्व जल होवोत । गायत्री सह ब्रह्मा

खचित । ज्याने दिली ही मसलत । तो विष्णूहि जलरूप
 होवो ॥ १७ ॥ हासिन्नला मधुकैटभारी । म्हणें सभेंत
 सत्तरी । पती आशा मोडूनि नारी । जी आपुलाचि मिरवे
 मान जनीं ॥ १८ ॥ तीस धर्मपत्नी म्हणावें कैसें ।
 जी घाली पतीस पिसें । धर्म अर्थ काम नासे । पतीस
 संकटीं घालितां ॥ १९ ॥ गुंगली शृंगारण्या शरीर ।
 म्हणुनि केला निर्धार । धाकुटी पत्नी धर्माचार । कराव-
 यासि योग्य आहे ॥ २० ॥ यापुढील यज्ञकारण । भागे
 होईल त्वहस्ते पूर्ण । परी तूं शाप अकारण । आम्हां
 दिधलासि मूर्खत्वे ॥ २१ ॥ तरी घेई उलट शाप । तूंही
 होशील नदीरूप । पश्चिमतीरीं हरिसील ताप । साग-
 रतीरवासी जनांचे ॥ २२ ॥ मग कृष्ण कृष्णारूपें ।
 सदाशिव वेण्यारूपें । ब्रम्हा ककुद्भतीरूपें । पातले सकळ
 भूमंडळी ॥ २३ ॥ गायत्री आणि सावित्री ।
 प्रगटल्या धरित्रीं । महाबलेश्वर पुण्यक्षेत्रीं । प्राप्त
 झाली जलरूपे ॥ २४ ॥ जेथे होतो कृष्ण संगम ।
 ते स्थान अत्यंत उत्तम । त्याचिया दर्शनें शांतिधाम ।

मुक्तिलाभ तात्काळीं ॥ २५ ॥ कृष्णेचा संपूर्ण कथा ।
 शेषही वर्णना असमर्था । एकशेंआठ शिवलिंगें इष्टयार्था ।
 जिच्या तिरीं प्रगटलीं ॥ २६ ॥ सावित्री महाभिमानी
 महानदी होवोनी । यज्ञाचा विध्वंस करुनी । हल्लुहल्लु
 गेली सागराकडे ॥ २७ ॥ तंव तो भक्तकाज कल्पद्रुम ।
 करुणासिंधू पुरुषोत्तम । सकल अवाप्त काम । मार्गीच गांठी
 सावित्री ॥ २८ ॥ तंव ती अभिमानी बाळी । कृष्ण दर्शनें
 खवळली । मोठ्या आवेशें वाहूं लागली । कृष्णें निषेध
 केला तिचा ॥ २९ ॥ कृष्णा रूप मधुसूदन । तीस म्हणें
 दुःखद अभिमान । मजकडे येई त्यजोन । पूर्ण विवेक
 धीर मनीं ॥ ३० ॥ माझा धरोनि विश्वास । जवळीं येई
 आसपास । जो धरी मानापमान-कांस । तो दुरावला
 कर्तव्या ॥ ३१ ॥ जोवरी मनी आदर भाव । तोवरी बसें
 प्रीतीवाव । खोट्याभिमानाचीं हांव । हरताळ लावे
 प्रेमासि ॥ ३२ ॥ मी प्रेमासी भुकेला । मी भक्तांचा
 विकला । सर्व धर्माधर्म सुटला । माझियें मुळें ॥ ३३ ॥
 हे साध्वी सावित्री । रागावसी अपात्री । हे ब्रह्मानंदे

चारुगात्री । हिताहित न देखसा ॥ ३४ ॥ मान द्वेष राग ।
 षडरिपुंचे मुख्य भाग । करिती भ्रष्ट कर्म मार्ग । म्हणुनी
 सकल त्यजावे ॥ ३५ ॥ सावित्री म्हणें देवेशा । सर्वज्ञा
 जगदीशा । माझा करोनी अपमान ऐसा । मान चढविला
 सवतीचा ॥ ३६ ॥ तूं सगळ्यांत चतुर । ऐसा जाणावा
 समाचार । लोण्याचीहि सवत साचार । खपत नसे
 स्त्रियांसी ॥ ३७ ॥ श्रीधर बोले हांसोन । तूं स्त्रियांसी
 गुह जन । मोठ्यांचे असावे मोठे मन । तरीच उपयोग
 मोठ्यांचा ॥ ३८ ॥ ऐसें असुनि मृदुले । कां रागावसी बळे ।
 मुख तुझें कोमजले । न जाहले बरवेचि ॥ ३९ ॥ गायत्रीस
 धरुनि लोभ । तुज रागावुनी काय लाभ । मी भक्त
 कैवारी पद्मनाभ । सुखदायक सर्वांसी ॥ ४० ॥ कल्पतरु
 छायें बैसला पांथस्थ । तयाचे पुरवी सर्व मनोरथ । जरी
 दुर्वासनांचा अनर्थ । प्राप्त होईल पांथस्था ॥ ४१ ॥ तरी
 तयाचा बोल काय । कल्प वृक्षावरी होय । मी भाविकां
 सुखद होय । दुःखद अभाविकांसी ॥ ४२ ॥ हे साध्वी
 सावित्री । तव हास्यें धरित्री । आनंदवी चारुगात्री ।

हृदयीं शांत होवोनियां ॥ ४३ ॥ तुझे हस्ते महायज्ञ ।
 लवकरीच घडेल सर्वज्ञ । ज्यायोगें सकल धर्मज्ञ । आनं-
 दतील तात्काळीं ॥ ४४ ॥ ऐसा देवुनि आशिर्वाद ।
 पर्वतरूप धरी गोविंद । श्रीशंकर परमानंद । तेही नांदती
 पर्वतरूपें ॥ ४५ ॥ दोघेही एक जहाले । “ हरिहर ” नाम
 पावले । पर्वत महात्म्य वाढलें । तें पासुनी पुण्य
 क्षेत्रीं ॥ ४६ ॥ कोणीं म्हणती त्रिशिर । शिवाद्रिही म्हणती
 नर । हर्षणाचल विष्णू गिर । करुणाचल पुष्पाद्री ॥ ४७ ॥
 आनंदाद्री ऐसें नाम । कोणीं ठेविलें निष्काम । अनंत
 नामें अनंत धाम । अनंत प्रेम जयाचें ॥ ४८ ॥ सावित्री
 हरिहर पर्वताकडे । वहात गेली रोकडे । दर्शन मात्रें
 सांकडे । दूर होई भाविकांचें ॥ ४९ ॥ कृष्णेशि संगम
 पावोन । मुक्त होती नदीरूप सुरजन । अवलोकुनी महापर्वत
 ध्यान । सर्वही चकित होती ते ॥ ५० ॥ प्रेमें पहातां
 त्यासी । सगुण सुंदर राजसी । मोहक मूर्ती ध्यानासी ।
 प्राप्त होई मुमुक्षुस ॥ ५१ ॥ जो केवल दयासागर ।
 ज्याचें स्तवनें मुक्त पामर । तो भगवान् श्रीहरिहर । मूर्ती-

मान प्रगटला ॥ ५२ ॥ सुरवरें केला जय जयकार ।
 आनंदें कोंदलें अंबर । करुनि साष्टांग नमस्कार । अपार
 स्तवन करिताती ॥ ५३ ॥ उदयोस्तु श्रीहरिहरा । जय
 जयाजी त्रिगुण सुंदरा । जय जयाजी परात्परा । गुणा-
 धारा जगदीशा ॥ ५४ ॥ जय शिवसांब करुणानिधे ।
 जय शंकर नवनीत सुधे । तुझे स्तवनें चिदानंद लाधे ।
 जय गोविंद हरे मुरारे ॥ ५५ ॥ जय केशव नारायण
 माधव । जय गणाधीप उमाधव । जय विष्णु रमाधव ।
 जय मंगेश मधुसूदन ॥ ५६ ॥ जयकाल भैरव त्रिविक्रम ।
 जय सदाशिव परशुराम । जय जोतिर्लिंग श्रीराम ।
 तुजसी निष्काम भजावें ॥ ५७ ॥ जय ब्रम्हानंद श्रीधर ।
 हृषिकेशी गिरिजावर । पद्मनाभ व्याघ्रांबरधर । दामोदर
 विश्वपते ॥ ५८ ॥ जय मुकुंद हेमवतीधर । संकर्षण
 परमेश्वर । प्रद्युम्न नीलकंठ नीलधर । वासुदेव त्रिपुरारी
 ॥ ५९ ॥ जय सद्गुरु अधोक्षज । श्री स्वामीसमर्थ महा-
 राज । जयनारसिंह अक्कलकोटज । श्रीपाद श्रीवल्लभ
 ॥ ६० ॥ जय अनिरुद्ध जनार्दन । जय उर्पेद्र उमार-

मण । श्री हरिहर नाम धारण । श्रीकृष्ण कृष्णा सख्या
 ॥ ६१ ॥ तुझी करावया स्तुती । सकल वेद थकती ।
 विद्यादेवी सरस्वती । तीहि कुंठित जाहली ॥ ६२ ॥
 तव महिमा थोर थोर । तव रूप इंद्रियां अगोचर । हे
 कमल नयन इंद्रिरावर । प्रसन्न होई भक्तांसी ॥ ६३ ॥
 हे दक्षजामात दारिद्र हरा । देवाधि देवा दुःसह दूरा ।
 दीन दयाळा कर्पूरगौरा । विघ्नेशा विश्व पालना ॥ ६४ ॥
 अनादि अंता अनंता । ॐ काररूपा आधारभूता । आदि-
 पुरुषा अत्री सुता । अनाथनाथा शेषशायी ॥ ६५ ॥
 रक्तांगरक्तवर्ण । पद्मेनेत्र सुहास्य वदन । कंथा टोपी
 सुहास्य वदन । दंडकमंडलूधर विश्वपते ॥ ६६ ॥
 जोगेश्वरी प्रिया शांताकारा । मृडानीशा निराकारा । लक्ष्मी-
 पते मायाधरा । जगद्वंद्याजाश्वनीळा ॥ ६७ ॥ त्रिताप-
 शमना त्रिदोषहनना । त्रिगुणातीता त्रिलोचना । त्रिपु-
 रमर्दना त्रिवदना । तारकासुरनाशना भवतारका ॥ ६८ ॥
 कमलनयना कमलासना । कमलनाभा कमलशयना ।
 कोमल पद युगुलधरणा । कौतुक चरित्र कथना कालांतका

॥ ६९ ॥ अनेक बाहुधारका । अनेक भक्त तारका ।
 अनेक रिपू मर्दका । अनंतावतारी ॐ काररूपा ॥ ७० ॥
 जय देवा हरिहरा । लीलामात्रे सगुणधरा । आमुचे स्तव-
 नस्वीकारा । बोबडे बोल बालकाचे ॥ ७१ ॥ हरी विश्व-
 सांवरता । हर संहार कर्ता । हरी आधारभूता । हर
 अंत जाणिजे ॥ ७२ ॥ दोघे ही द्वैतहीन । एकरूपे
 विश्वपालन । करिती स्वेच्छेकरून । लीलानुग्रही समर्थ
 ॥ ७३ ॥ सकल विद्यांचें सार । सकल सुखांचें आगर ।
 सकल ज्ञानांचें भांडार । श्रीहरिहर वेदरूप ॥ ७४ ॥
 उदय व्हावा प्रेमाचा । येतदर्थ उद्भवला सगुण सांचा ।
 जेवि नसतां रसाळ वाचा । मानव देह व्यर्थचि ॥ ७५ ॥
 आचार नियम रहावे । भक्ती प्रेम वाढावे । दुष्टांचे शासन
 व्हावे । म्हणुनियां अवतारलीला ॥ ७६ ॥ देवा तुम्हीं भेद
 हीन । पूर्ण, अविनाशी ज्ञान । सत्य रूप सत्य गान ।
 तुजनमन असो कीं ॥ ७७ ॥ अखंडा नंद चित्स्वरूप ।
 जगताचे माय बाप । तुम्हां आवडती प्रेमालाप । अखंड
 भजन नामस्मरण ॥ ७८ ॥ तुजपुढे करितां गायन ।

निजानंदें डोलविसी मान । कीर्तन करितां नामदेवा
 समान । पुढें नाचसी कौतुकें ॥ ७९ ॥ हे जगद्गुरु सदा-
 शिव । हे नाथ नारायण भार्गव । हृदयाकाशीं करी
 वास्तव । माझिया शुद्ध निजासनी ॥ ८० ॥ ऐसीं स्तोत्रें
 ऐकुनी । सुंदर मूर्ती रक्त नयनी । उभी ठेली प्रसन्न
 वदनी । काय वदे गंभीर स्वरें ॥ ८१ ॥ तों सर्व घालि
 ती लोटांगण । मग श्रीहरी पंचवदन । गंभीर स्वरें न-
 भांगण । घुमाविता जहाला ते वेळीं ॥ ८२ ॥ बाळानों मी
 मधुसूदन । झालों तुम्हावरी प्रसन्न । देईन योग्य वर
 दान । मागावें झणीं सुरवरीं ॥ ८३ ॥ महापुरुष ऐसें
 म्हणत जयाचें मुख-कमल सस्मित । विकसित जहालें कीं
 अमृत । जें मृतासी अमर करी ॥ ८४ ॥ तेव्हां ब्रह्मा
 मुख्य प्रजापती । उठोनि न्याहाळी श्रीपती । उरीं दाटली
 अत्यंत प्रीती । शब्द नुमटे त्यामुळें ॥ ८५ ॥ जयाचा
 महिमा उत्तम । वर्णावया कुंठित सुरोत्तम । तो मंगल पर-
 मधाम । आज्ञापी ब्रह्मदेवासी ॥ ८६ ॥ ब्रह्मदेवा उत्तम
 सज्ञ । मेळवुनि पुनः आरंभी यज्ञ । जो विध्वंसाया कोणी

न प्राज्ञ । या त्रिभुवन मंडळी ॥ ८७ ॥ तेव्हां आरंभिला
 याग । देती सकल हविर्भाग । यज्ञ कृत्य यथासांग । संपूर्ण
 झालें भगवत्कृपें ॥ ८८ ॥ येथें आठवे दासोक्ती । कीं
 ज्याच्या अंतरीं ईशभक्ती । त्यासी वरी सर्व शक्ती ।
 कृपा करिती समर्थ ॥ ८९ ॥ सामर्थ्य आहे चळवळीचें ।
 जो जो करिल तयाचें । परंतु येथें भगवंताचें । अधिष्ठान
 पाहिजे ॥ ९० ॥ साधूंचा हा महामंत्र । हाचि योग परमप-
 वित्र । हृदयीं साठविण्यापात्र । हाचि मंत्र जाणिजे ॥ ९१ ॥
 साधावया मंगल कार्य । प्रथम स्मरिजे श्री आर्य ।
 अधिष्ठावा आचार्य । महा प्रयत्नें करोनी ॥ ९२ ॥
 प्रयत्नांती परमेश्वर । परी नुसतें प्रयत्न घोर । केलिया
 कार्य न साधे थोर । पुजावा परमेश प्रयत्ना पूर्वी ॥ ९३ ॥
 हा अनुभव नसे लटका । याचें वर्म जाणे तुका । रामादि
 साधू भाविकां । मान्य असे ही खुण ॥ ९४ ॥ असो
 यज्ञदेवा संतोषवोनी । ब्रह्म कूप खणोनी । स्नान केलें
 दिव्य जलानीं । ब्रह्मकूप त्या नांव ॥ ९५ ॥ येथें
 स्नान करितां अक्षय । सकल पापा होय क्षय । ब्रह्म-

हत्यादिपापें दुर्जय । भस्म होती तात्काल ॥ ९६ ॥
 ब्रह्म कृपाचे जलें । पितृतर्पण करिती भले । उत्तम गती
 पावले । पूर्वज त्यांचे सत्य जाणा ॥ ९७ ॥ ब्रह्मकृपाचे
 करावें स्नान । हरिहरेशाचें ध्यावें दर्शन । सप्त जन्म पाप
 निरसन । होवोनी सुखी नारीनर ॥ ९८ ॥ संगे देव
 ऋषी धेवोनिया । शिव विष्णु पद नमोनियां । ब्रह्म स्त्री
 सावित्री माया । तीस संगती घेतलें ॥ ९९ ॥ हरीनें
 सावित्रीचा मान । केला बहुत प्रकारें करून । सकल
 सिद्ध गंधर्वादि करिती नमन । भूत गण महर्षिही
 ॥ १०० ॥ सावित्रीस झालें सुख । प्रसन्नांतःकरणें हास्य
 मुख । नमोनि विष्णु आणि पंचमुख । पातली
 पतिसह मुख्यजागी ॥ १०१ ॥ सुरवर म्हणती धन्य
 सावित्री । परी एक न्यून येरिती । जरी प्रगटेल गायत्री ।
 तरी त्रिवार धन्य तूं ॥ १०२ ॥ ऐसें बोलती सुरजन ।
 मान तुकविती बुधजन । सावित्रिनें आवाहन । करितांचि
 प्रगटे गायत्री ॥ १०३ ॥ जी जगदोद्धारिणी । ब्रह्मा-
 नंदवर्धिनी । तीस वंदिती देवमुनी । ठेली उभी कुंडा-

समिप ॥ १०४ ॥ सुरवर पुष्पवृष्टी करिती । गंधर्वगायन
 करिती । चारण अपार स्तोत्रें गाती । नृत्य करिती
 अप्सरा ॥ १०५ ॥ तेज झळकलें नभीं । वाजती महा-
 दुंदुभी । ऐसा महायज्ञ पद्मनाभीं । पूर्ण केला स्त्रियांसह
 ॥ १०६ ॥ यज्ञ समाप्तिचें अवभृथ स्नान । करुनि होती
 सर्व पावन । तों तेजस्वी सुदर्शन । चक्र प्रगटलें विष्णूचें
 ॥ १०७ ॥ अमर झाले भयत्रस्त । तारा तारा ऐसें
 म्हणत । श्रीहरी अभय देत । भयभीत सुरांसि ॥ १०८ ॥
 धममायु हें सुदर्शन । मी पाचारिलें करोनि चिंतन ।
 महाक्षेत्रीं करावया रक्षण । सकल भक्तजनांचें
 ॥ १०९ ॥ होईल निर्माण चक्रतीर्थ । तयाचे पानें पर-
 मार्थ । साधितील इष्टार्थ । स्नानें दानें सर्व सिद्धी ॥ ११० ॥
 मग देवांसहित पद्मासन । चक्रतीर्थीं करी स्नान । श्रीहरि-
 हरेश्वराचें दर्शन । घेती प्रेमें तेधवां ॥ १११ ॥ ते श्रीहरि
 हर । एकात्मता पावती गिरिवर । जे त्रिगुणात्मक त्रिरूप
 धर । माझा नमस्कार तयासी ॥ ११२ ॥ जेवीं नादी
 आणि सुगंधीं । एकचि वायू वाहे सुधी । तेवी श्रीहरिहर

विधी । यांत नाही भेदभाव ॥ ११३ ॥ आत्मतेजाचा
 चिदानंद । तोचि श्रीअपर्णानंद । पार्वती हृदयाब्ज मिलिंद
 रमाधव मुकुंद श्रीहरी ॥ ११४ ॥ स्कंद म्हणती मुनिश्रेष्ठा
 जो अतिंद्रिय द्रष्टा । जो घालवी सकल कष्टा । त्याची
 स्तुती सर्व करिती ॥ ११५ ॥ महर्षी जाहले शांत । जे
 प्रथमचि निर्विकारी अत्यंत । त्याहीवरी प्राप्त श्रीअनंत ।
 मग त्या सुखासी पार नव्हे ॥ ११६ ॥ श्रीहरिहराची
 स्तुति । अंतरीं धरोनि अखंड प्रीती । सर्व श्रेष्ठ प्रेमें
 करिती । सदा ध्याती हरिहर ॥ ११७ ॥ देवाधिदेवा
 लोकपालका । उत्पत्तीस्थिति लयकारका । स्वयंभू सर्व
 सामर्थ्ययुक्ता । तुज दंडवत सदा कीं ॥ ११८ ॥
 राहोनिया प्रपंचांत । तूं करिसी प्रपंच अंत । स्वार्थ
 परार्थ सत । अनंतरूप तूं अससी ॥ ११९ ॥ तूंचि केवल
 शाश्वत । नित्यशांतिनें विलसत । ज्ञानमय चित्सत् । वंदन
 तुज त्रयमूर्ते ॥ १२० ॥ तूं प्रकृतीमय असुन । निवृत्ती
 लेवविसी जाण । मायापती असुन । सहजानंद ब्रम्हरूप तूं
 ॥ १२१ ॥ तूं संसारविनाशन । सत्य तत्त्वपूर्ण । तूं

संकलांचे जनन । वैभवशाली तूंचि स्वामी ॥ १२२ ॥
 तूं निराकारी आकारधारी । तूं मायामोहन मुरारी । जग-
 चालक मधुकैटभारी । तुझी स्तुती अशक्य आम्हां
 ॥ १२३ ॥ नेती नेती म्हणोनी । वेदही जहाले मौनी । तेथें
 काय करील वाणी । इतरांची ॥ १२४ ॥ ब्रह्मा हरिहर ।
 सगुणरूपे गोचर । विश्वस्वरूप प्राणाधार । करोत कुशल
 सर्वांचे ॥ १२५ ॥ ऐशी स्तुती ऐकोन । प्रसन्न विधी
 हरीउमारमण । म्हणती सकळ सुरजन । उत्तम वर मागावा
 ॥ १२६ ॥ मुनी म्हणती त्रिभुवनेश्वर । आम्ही धन्य
 खरोखर । जरी तूं प्रसन्न सर्वेश्वर । तरी एक वर
 द्यावाजी ॥ १२७ ॥ येस्थळीं जे करिती यात्रा । त्यांच्या
 चालाव्या सकल मात्रा । पूर्ण व्हाव्या इच्छापवित्रा
 सकल यात्रेकरुंच्या ॥ १२८ ॥ तुम्हांसि पाहे भेद-
 भाव । त्यासि नसे मोक्षवाव । सद्गत्तांची संसारनांव ।
 तुम्हीं चालविता सुखरूप ॥ १२९ ॥ अज्ञानियांचें व्हावया
 कल्याण । एक रूप होवोनि पूर्ण । येथेंचि वसावें जाण ।

भक्तांसि दर्शन यावया ॥ १३० ॥ यावरी म्हणती
 त्रिमूर्ती । आम्हीं वसूं या तीर्थी । एक रूपें धरित्री । वरी
 विचरूं महानंदें ॥ १३१ ॥ आम्हीं हरिहरेशान । नामें
 प्रसिद्ध होउन । सर्ववस्तूंचा लाभ करून । देवूं सर्व
 स्मर्त्यासी ॥ १३२ ॥ कोणीं समबुद्धी साधुपुरुष । एथ
 भक्ती करितील शेष । त्यांचें कठिण तरी मनीष । पूर्ण
 करीत सत्य जाणा ॥ १३३ ॥ तुम्ही आमुची केली स्तुती ।
 अंतरीं धरुनि अखंड भक्ती । जे प्रेमें पठण करिती ।
 परम ज्ञानी होतील ते ॥ १३४ ॥ हा अध्याय करितां
 पठण । त्यांचें चुकेल भव भय मरण । त्यासि प्रसन्न हरि
 हरेशान । सदापुढें उभा तयाच्या ॥ १३५ ॥ श्राद्धसमयीं
 पठण करितां । तृप्त होतील पूर्वज पिता । नित्यपाठ प्रेमें
 करितां । कल्याण त्याचें होईल ॥ १३६ ॥ सावित्री
 गायत्री महिमान । प्रगट झाले श्री हरिहरेशान । सद्गुरु
 श्री आनंदघन । सदा वर्षवो मधुरसुधा ॥ १३७ ॥ श्री
 हरिहरेश्वर लीलामृत । श्री स्वामीसमर्थ सांगत । प्रेमें
 ऐकोत सज्जन संत । तृतीयोध्याय गोड हा ॥ १३८ ॥
 श्री गुरुदेवदत्त अवधूत.

अध्याय ४ था.

श्रीगणेशायनमः जयजयाजी ॐकारा । जयजयाजी
 ईशानईश्वरा । जयजय श्रीहरिहरेश्वरा । आत्मोद्धारा
 जगद्गुरु ॥ १ ॥ स्कंद म्हणती अगस्तास । मागील
 अध्यायी कथा सुरस । प्रगटले श्रीजगन्निवास । हरिहर
 पुण्यक्षेत्रों ॥ २ ॥ साधूंसी दिधलें अश्वासन । मी झालों
 प्रगटमान । सुगती प्राप्त व्हावी म्हणुन । माझिये भक्तांसी
 ॥ ३ ॥ हें क्षेत्र असे मोक्षद । फलद्रुम होती चहूं वेद ।
 उत्तम कीर्ती सुनाद । होईल याचे दर्शन ॥ ४ ॥ ज्यास
 पाहिजे भाग्यसुख । त्याने ध्यावें हरिहरेश मुख । सर्व
 दुःखाची करी राख । स्वामी दर्शन सुखरूप ॥ ५ ॥ जो
 विश्वाचा धाता । जो पतितां मोक्षदाता । जो सकल
 मंगलकर्ता । तो राहे पर्वतरूपे ॥ ६ ॥ ज्ञान देणारी
 गायत्री । संपत्ती देणारी सावित्री । दोघांचा संगम
 धरित्री । ब्रम्हकुंड तया नाम ॥ ७ ॥ तैसेचि श्रीशुक्लतीर्थ ।
 चुकवी सकल अनर्थ । केवल दर्शनचि प्राप्त सर्वार्थ ।
 स्नानें पुण्य अगाधचि ॥ ८ ॥ शुक्ल म्हणजे तार । तार

म्हणिजे प्रणव ॐकार । या ठाई प्रगटला अमृतेश्वर ।
 म्हणुनि नाम शुक्लतीर्थ ॥ ९ ॥ श्रीहरिहर क्षेत्री । सागर
 कृष्णा सावित्री । शुक्लतीर्थ आणि गायत्री । पंचमहा
 संगम ॥ १० ॥ ह्यणूनी यासी पंचनद तीर्थ । नाम
 पडले यथार्थ । येथे भेटेल श्रीगुरुनाथ । अगाध महिमा
 तीर्थाचा ॥ ११ ॥ कोणी ह्यणती वैष्णवतीर्थ । कोणी
 ह्यणती ब्रह्मतीर्थ । क्षोभग्र अग्नीतीर्थ । कोणी अरिघ्न ऐसे
 ह्यणती ॥ १२ ॥ जेवी अग्नी भस्म करी । तेवी स्नाने
 पापे दुरी । भस्म होवोनी जाती सारी । ह्यणोना अग्नी-
 तीर्थ नाम दिल्ले ॥ १३ ॥ निपुत्रिका श्रेष्ठ गती । मिळते
 या पुण्य क्षेत्री । ह्यणुनी पुत्रपद प्रीती । कोणी ह्यणती
 बुधजन ॥ १४ ॥ कोणी म्हणती ब्रह्महत्या निवारण ।
 कोणि ह्यणे याग कुंड जाण । ऐसे नाना भक्त जन । संबो-
 खिती नानाविधे ॥ १५ ॥ तीर्थींचे महात्म्य थोर ।
 ह्यणोनि पिंड देती येर । पूर्वजांचा संभार । जाई मोक्षासी
 तात्काले ॥ १६ ॥ करितां शुक्ल तीर्थी पिंडदान । पितर
 संतोषिती संपूर्ण । तीर्थ राज सागर ही संलक्ष्म । उधान

वेळी होय येथें ॥ १७ ॥ चोरून अथवा रागावून । संकेतें
 अथवा हास्यमिषें करून । घेती जे हरिहरेशाचें दर्शन ।
 पुनर्जन्म तया नाहीं ॥ १८ ॥ केणी अर्ध क्षणमात्र । वास
 करील येथें पवित्र । तयाचें सकल गात्र । मुक्त होई
 पापातुनीं ॥ १९ ॥ हे मूढा कलिकालका । जों वरी
 शुक्ल तीर्थ जल तारका । योगें चमके पुण्य भूमिका ।
 तों वरी लपे पाताळीं ॥ २० ॥ अथवा ब्रम्हांड सोडोनी ।
 बाहेर जा निघोनि । ज्यांचि मती कलिमलानी । अत्यंत
 मलीन झाली असे ॥ २१ ॥ ऐसे असोत दुष्ट दुर्जन ।
 परि प्रेमें घेती दर्शन । तरी पाप मुक्त होवुन । उद्धरिती
 स्वकुळा ॥ २२ ॥ मृत्युकाळीं स्मरे श्रीशिवलिंग । तो
 असला जरी मांग । योग सिद्धीस पावे अभंग । पुढि-
 लिया जन्मीं निश्चये ॥ २३ ॥ हृदयीं प्रेम अखंडित ।
 रोमांच अंगी दाटत । अष्ट भाव विलसत । माझिया
 दर्शनें जयासी ॥ २४ ॥ त्याच्या रोमरंध्रापासुन । पापें
 उद्धवली जाण । भस्म होतील मुळींहुन । माझिये कृपें
 करोनिया ॥ २५ ॥ आज पासोनि कृतांता । त्यजोनि

जाई पृथ्वी तत्वता । मृत्योवा सोडी ममता । माझिये भक्त
 देहाची ॥ २६ ॥ जपासि सांगे हरिहर । तूंदूर करी अहं-
 कार । शुक्लतीर्थ पृथ्वीवर । प्रस्थापित जाहलें असे ॥ २७ ॥
 पवित्र उदक यांतिल । मस्तकीं धारण करील । त्याचें जरामरण
 हरील । सत्य सत्य त्रिवाचा ॥ २८ ॥ प्रेमभक्ती हरि-
 हर पायीं । हाचि मोठा योग होई । दुःखसंकट नष्ट होई ।
 श्रीहरिहर चरण सेवें ॥ २९ ॥ हरिहर मृदु चरण । सर्वो-
 चें करी तारण । नको अधिक वर्णन । सूर्य प्रकाशासम
 सत्य असे ॥ ३० ॥ जेथें वसती श्रीस्वामीसमर्थ । सर्व
 श्रेष्ठ तें तीर्थ । दर्शनमात्रें परमार्थ । प्राप्त क्षण न
 लागतां ॥ ३१ ॥ अनेक प्रकारच्या सिद्धी । तपसिद्धी
 ज्ञान सिद्धी । इतर स्थानीं लागे अवधी । येथें प्राप्त
 निमिषार्धांत ॥ ३२ ॥ शुक्ल तीर्थीं स्नान करितां । हरी-
 हर उभा तत्वतां । मग तयासि सायुज्यता । प्राप्त होतां
 काय नवल ॥ ३३ ॥ इतर साधन व्यर्थ पाहीं । योग
 याग नको काहीं । केवळ शुक्ल तीर्थ डोहीं । स्नान
 करितां पुरे असे ॥ ३४ ॥ पुण्य क्षेत्रीं घडला वास

त्याचा चुकला सर्व त्रास । भूत प्रेत पिशाच खास ।
 पळुनि जातील देहांतुनी ॥ ३५ ॥ ब्राह्म नामें कृत
 युगांत । वैष्णव त्रेता युगांत । ब्रह्म हत्याघ्न द्वापारांत ।
 शुक्ल तीर्थ कळींत म्हणती ॥ ३६ ॥ जेथें वाहे
 सावित्री । ज्या स्थळीं ज्ञान दात्री । वास करी श्रीगायत्री ।
 तेथें मुक्ती निरंतर ॥ ३७ ॥ अहो श्रीअगस्ती मुनी ।
 शेष सहस्रमुखानी । अथवा मीषणमुखानी समर्थ नोहे
 वर्णना ॥ ३८ ॥ ऐशा रिती शिवपुत्र स्कंद । सांगतां
 अगस्तीस आनंद । क्षेत्रीं पातला पुण्यप्रद । आनंदकंद
 दर्शना ॥ ३९ ॥ घेवोनि दर्शन स्वामीचें । अगस्ती प्रेमें
 नाचे । धन्य तुम्हीं श्रोते साचे । श्रवणीं सादर बैसलां
 ॥ ४० ॥ श्रीहरिहरदर्शनें । शुक्लतीर्थीं स्नानें । अगस्ती
 प्रसन्न वदनें । पावले सौख्य अक्षय ॥ ४१ ॥ शुक्लतीर्थींचे
 इशान्य । तेथें विष्णु पद धन्य । नमितां पितर स्वर्गमान्य ।
 होतील तात्काळीं परलोकीं ॥ ४२ ॥ विष्णुपदीं देतां
 पिंड । त्याचे पूर्वज ब्रह्मांड । फोडोनि भोगिती स्वर्गकुंड ।
 प्रेत योनी नासती ॥ ४३ ॥ मुक्ती मिळावी भक्त पित-

रासी । म्हणुनि ईशें एक पद गयेसी । दुसरे ठेविलें
 मक्केसी । तिसरें स्थापिलें शुक्लतीर्थी ॥ ४४ ॥ विष्णुपद
 मोक्षप्रद । दर्शनेचि प्राप्त मोक्षपद । स्पर्शकरितां मद ।
 कामक्रोधादि दग्ध होती ॥ ४५ ॥ पूर्वजोद्धाराची
 कामना धरून । येथें करावें पिंडदान । हेंस्थळ कुल
 तारण । सत्य जाण वचनातें ॥ ४६ ॥ येथें करील गोदान
 तरी शतकोटी गोदानासमान । ऐसें अगाध महिमान ।
 श्रीहरिहर क्षेत्राचें ॥ ४७ ॥ गायत्रीची दिशा पश्चिम ।
 तेथें अलौकिक सिद्धाश्रम । शूलतीर्थधाम । स्थापिलें
 तेथें ब्रह्मदेवें ॥ ४८ ॥ तेथोनि दूर अंतरावर । पश्चिमेस
 चक्रनामें तीर्थ । श्रीलक्ष्मीकांत स्थापित । निर्माण जाहलें
 असें ॥ ४९ ॥ याचे उत्तरेस नागराज । साधावया
 सज्जन काज । जिरविण्या शत्रूंचा माज । प्रगटें ब्रह्म
 देव कृपें ॥ ५० ॥ नागतीर्थीकरितां स्नान । घडे नाग-
 नाथ दर्शन । तो शिव मित्र तक्षकभगरान । सायुज्य
 मुक्ती देतसे ॥ ५१ ॥ सर्प भय विषबाधा । कधींच
 न होती बुधा । याचें उत्तरे गौतमसुधा । ब्रह्महत्या

निवारी तीर्थ ॥ ५२ ॥ याच्या दक्षिणे दीर्घ तम्थानें ।
 कमंडलू तीर्थ स्थापिलें मोदानें । तेथें करितां स्नान
 दानें । भृणहत्या पापनाशी ॥ ५३ ॥ त्याचे उत्तरेस
 कामधेनुपद । जेथें श्रीवल्लभ श्रीपाद । दोहन करितां
 आनंद । न माये ब्रह्मांडी ॥ ५४ ॥ या तीर्थाचे
 दर्शन । पाप पळे भेणें । पूर्वेस आदिमायेनें ।
 स्थापिलें श्री गौरीतीर्थ ॥ ५५ ॥ श्री जगदंबा भवा-
 नी । जपा बैसली येचि स्थानि । महाघोर तप आचरुनी ।
 शूळपाणी तोषविला ॥ ५६ ॥ तिजसी द्यावया सौख्यदान ।
 जाश्वनीलें केलें पाणिग्रहण । येथेंच पाडवें (पाडवें) श्राद्ध
 करुन । पिंडदान देती पितरासी ॥ ५७ ॥ स्नान करुनि
 तर्पणानंतर । पिंड देतां तृप्त पितर । पूर्वजांचा व्हावया
 उद्धार । तीर्थयात्रा करिताती ॥ ५८ ॥ याचे पश्चिम
 भागी । गंगा तीन प्रवाहें विभागी । येथें स्नान करितां
 अंगी । व्याधी निरसन तात्काल ॥ ५९ ॥ विशेषें करुनि
 रविवारीं । अथवा संक्रमण ग्रहणापूर्वी । स्नान करितां
 बंध दुरी । सर्व कर्म मोक्षदायक ॥ ६० ॥ याचिया

पूर्वभागी तीर्थ । नाम तयाचें ब्रह्मतीर्थ । ब्रह्मलोक उत्त-
 मार्थ । स्नानदानें फलप्रद ॥ ६१ ॥ या पूर्वे विष्णुतीर्थ ।
 पुढें असे नंदितीर्थ । प्रसन्न होवोनि भोलानाथ । नंदीस्तव
 प्रगटविलें ॥ ६२ ॥ येथें करितां स्नान । साक्षात होई
 शिवदर्शन । पुढें दक्षिणेस पावन । रुद्रतीर्थ असे
 मोठें ॥ ६३ ॥ याच्या दूर पश्चिमेस । असे तीर्थ
 गणेश । येथें पूजिता परमेश । पुत्र धन देई
 निश्चये ॥ ६४ ॥ श्रीगणेशप्रसादानें । दुरी पळती
 सकळ विघ्ने । प्राप्त होतील काव्यरत्ने । विद्या
 मोक्षासि कारण ॥ ६५ ॥ कर्म होई जीवबंधन । त्यांतनि
 सुटण्या विद्या कारण । भगवत्गीता उपदेशी ज्ञान । मुख्य
 विद्या जाणिजे ॥ ६६ ॥ विद्येचा अधिपती । त्याचें नाम
 गणपती । भक्तकाजां श्रीपति । पुत्र जाहला शंभूचा ॥ ६७ ॥
 तो होता प्रसन्न । मग जर्गी काय न्यून । जो ऋद्धिसि-
 द्दीचा भगवान । गजानान गणेश ॥ ६८ ॥ ज्यासि नसे
 विद्यालेश । त्यानें स्मरावा विघ्नेश । अज्ञान माया पाश ।
 तटातट तुटती तत्कूपें ॥ ६९ ॥ गणेश तीर्थ महिमान ।

पुढें यमद्वार नाशकारण । वैतरणी नदी वाहन । स्नान येथें
 करावें ॥ ७० ॥ येथें करा पिंडदान । आणि पवित्र गोदान ।
 सकल कुल पाप नाशन । स्नान दानें होई कीं ॥ ७१ ॥
 पुढें सूर्य तीर्थ असे । रविवारी आश्विन मासे । स्नान
 केलिया खासे । सूर्य लोक प्राप्त होई ॥ ७२ ॥ पुढें जवळ
 देव कोटी । तेथें सेवावा धूर्जटी । करावी भक्तांनीं दाटी ।
 रामेश्वरलिंग पूजना ॥ ७३ ॥ रामतीर्थीं करावें स्नान । रामे
 शर्चें मुखीं भजन । भवभय दुःख नाशन । भजन श्रीह-
 रीचें ॥ ७४ ॥ ऐशिया क्रमें पर्वत प्रदक्षिणा । सहस्र
 अश्वमेध फलद जाणा । दैन्य दुःख मरणा । पासुनि
 मुक्त सदा नर ॥ ७५ ॥ पश्चिम समुद्रतीर । तेथें वसती
 ब्रम्हा हरिहर । आदि मायेसह साक्षात्कार । त्रैमूर्तीचा
 तेथें असे ॥ ७६ ॥ सुरवर त्यांची पूजा करिती । ऐशी
 क्षेत्राची महती । अवश्य अवलोकी सुंदर मूर्ती । आदि
 मायेसह ॥ ७७ ॥ शुक्लतीर्थीं स्नान करुनि जाणा । योग्य
 रीती करी प्रदक्षिणा । होईल तुझ्या तारणा । पूर्वजांचें उद्द-
 रण ॥ ७८ ॥ पर्वत प्रदक्षिणा करितां । आनंदें भजावें

उमाकांता । रोमरंध्रांतुर्नी तत्वतां । पाप पळे घर्मरूपे ॥ ७९ ॥
 त्यासी येलोकी सुखभोग । पर लोकी मोक्ष लाभ । त्याचे
 हृदयीं पद्मनाभ । साक्षात प्रगटें जाणिजे ८० ॥ ही
 तीर्थ कुसुमावली । आदरें पठा प्रभातकालीं । रक्षील तुम्हा
 चंद्रमौळी । सत्य सत्य त्रिवाचा ॥ ८१ ॥ श्रीहरी हर
 ध्यावोनि हृदयीं । तीर्थावली श्राद्ध समयीं । पठण करील
 आनंद मयी । सदातृप्त पितर त्याचे ॥ ८२ ॥ जैसें
 तीर्थ आनंद कानन । तैसेचि हरिहर क्षेत्र महिमान ।
 चुकवील भवभय बंधन । येथें आदर धरावा ॥ ८३ ॥
 जयशिव शंकर उमानाथा । श्रीस्वामी समर्थ सद्गुरुनाथा ।
 साधावया आमच्या परमार्था । वदवी तुझी लीला पुढें ॥ ८४ ॥
 श्रीहरिहरेश्वर लीलामृत । श्रीस्वामी समर्थ सांगत । आदरें
 परिसोत संत । चतुर्थोऽध्याय गोड हा ॥ ८५ ॥ श्रीगुरुदेव
 दत्त अवधूत.

अध्याय ५ वा.

श्रीगणेशायनमः ॐ नमः सिद्धं । ॐ नमो श्री जग-
 जननी । कुल देवते भवानी । श्रीगजास्य षडास्य जननी ।

शांतादुर्गा शिवप्रिया ॥ १ ॥ शांताकार-शांतिवदन ।
शांती प्रिय सुहास्यवदन । सुशील सदाचार पालन ।
शांभवी सुबोध दायिनी ॥ २ ॥ जय जगदंबे जंगेश्वरी
विष्णु भगिनी जन्म मृत्युनिवारी । जानकी प्रिय स्मरा-
नंदकारी । जन्मदात्री जान्हवी ॥ ४ ॥ कारुण्य सिंधु
कैवल्यवासिनी । कालांतके कुमुदिनी । कौरव मर्दन श्रीकृष्ण
भगिनी । कालीमाते नमोनमः ॥ ५ ॥ जय माया चक्र-
चालके । दुष्टमर्दिके सुखदायके । सिंह वाहके मुकुट-
धारिके । मोक्ष दायके नमोनमः ॥ ६ ॥ माते मातोश्री
मृडानी । मीमांसकमार्ग दायिनी । श्रीमंगेशममते मृग-
नयनी । महालक्ष्मी महासरस्वती ॥ ७ ॥ महालसे मया-
सुरमर्दिनी । मीपण दुरभिमानहारिणी । मोहिनी रूप
धरुनी । लाजविलें त्वां सुरासुरासी ॥ ८ ॥ तुझी करावया
स्तुती । कुंठली वेद श्रुती स्मृती । तेथें माझी अल्पमती ।
काय करील जगन्माते ॥ ९ ॥ परी सकल स्त्रियांची चाल ।
कीं बाळकाचे बोबडे बोल । सांठविती हृदयांत खोल । म्हणुनि
धजलों तव स्तवना ॥ १० ॥ काव्याचा कठीण कारभार ।

जाड्या शब्दांचे अवडंबर । संस्कृत वाणीचा संभार ।
 मुळींच नसे मजपासी ॥ ११ ॥ स्मरुनी श्रीगुरुमाऊली ।
 वाहतो शब्द कुसुमावली । या भोळ्या बोवळ्या बोलीं ।
 प्रसन्न होई बाळासी ॥ १२ ॥ आधींच देह अमंगळ ।
 त्यावरी अज्ञान काजळ । हृदयीं ज्ञानज्योत निर्मळ । प्रग-
 टलीच नाही ॥ १३ ॥ मग काव्याचा सुगंध । मजसी
 कोठला निर्बंध । परी तव महिमा अगाध । पोहोचवील
 मज परतीरा ॥ १४ ॥ मी असे पतीत अज्ञानी । परी
 तूं माझी कुलजननी । तरी अंबे भवानी । भाग्यवंत करी
 मज ॥ १५ ॥ नको मज देहाचें सुख । करी माझ्या
 कर्माची राख । मन्नेत्र पाहोंत तव मुख । हेचि मागणें
 स्वामिनी ॥ १६ ॥ ज्या कुलीं मज जन्म दिधला ।
 सदा रक्षी त्या मत्कुला । पूर्वज नेउनी स्वस्थळां । अक्षय
 पर्ही स्थापिगे ॥ १७ ॥ कृष्णे गंगे गोदावरी । अमरजा
 सावित्री । पंच कन्या गायत्री । धरित्री रूप तूंचि माये
 ॥ १८ ॥ जय महिषासुरमर्दिनी । महामाये मोक्ष-
 दायिनी । भक्त मनोव्यथा नाशिनी । तुळजापुर भवानी

नमोनमः ॥ १९ ॥ कलकल्याची कालीमाता । कैवल्य
 संस्थानीं श्रीशांता । जगदंबा करवीर प्रांता । तूचि होसी एकरूप
 ॥ २० ॥ मीं पतीत अल्पमती । करूं ठाकलों तव स्तुती । जैसा
 पतंग दीप ज्योती । पकडूं पाहे मायावशे ॥ २१ ॥ रती
 भर नसे काव्य ठाव । मजसी शब्दांचा अभाव । करूं
 पहातों तुझें गाव । हास्यास्पद मुळींच ॥ २२ ॥ परी
 धरुनी संतकांस । श्रीगुरु पदकमल सुरस । ध्यातों हृदयीं
 कोमल मूर्तीस । जगन्माये तूझिया ॥ २३ ॥ नेणता मी
 जाणून । मजसी देई दिव्य ज्ञान । प्रेम दृष्टीं अवलोकून ।
 पाहे मजकडे मातोश्री ॥ २४ ॥ बाळाविषयीं पूर्ण
 ममता । एक मातेसीच योग्यता । मातृहृदय जाणता ।
 मातेविण अन्य नसे ॥ २५ ॥ बाळ नोळखी मातेसी ।
 तिचें मन बाळा पासी । ऐसें माझिया नेत्रेसी । तूंच
 अवलोकिसी ॥ २६ ॥ मग आतां कां रुससी । नको
 भ्रमवूं मच्चित्तासी । टाकीं मेळवोनि प्रेमरसी । तवस्तुती
 तीर्थीं बाळासी ॥ २७ ॥ मीं असे पतीत खळ । तूं
 शोभविलें मत्कुळ । जेवीं माता स्नेहाळ । ओढीबाळ

पितयाकडुनि ॥ २८ ॥ ऐसी ऐकिली तव कीर्ती ।
 म्हणुनि व्याडली सुंदर मूर्ती । करी माझी उदर पूर्ती । कथा
 मृत पय देवुनी ॥ २९ ॥ सोनियाचा किरिट । तुझिये
 डोयीं शोभे नीट । वरी रत्नजडित थाट । लखलखाट
 हिऱ्या मोतियांचा ॥ ३० ॥ विशाल भाल आकर्ण नयन ।
 टिळा चिरी शोभायमान । दाभणी काप मुगुट जाण ।
 भाली कणीं शोभती ॥ ३१ ॥ कंठी सतेज मंगलसूत्र ।
 दोनवेळा वरिला त्रिनेत्र । ज्याचें दर्शन सौभाग्य दात्र ।
 तो श्रीशिवशंकर ॥ ३२ ॥ आणीख शोभे गळसरी ।
 वज्रठीक ठुशी सारी । दंडीवाकी तुलबंधी भारी । पाटली
 कारली मणगटी ॥ ३३ ॥ दशांगुली रत्ने चमकती ।
 चहुं रुडे प्रकाश देती । रत्नमय दंतपंक्ती । शोभें कुंदकळ्या
 समान ॥ ३४ ॥ शोभे उन्नत उरोभाग । त्यावरी खेळती
 फणिनाग । पान्हा फुटतां महाभाग । गजानन षण्मुख
 आनंदती ॥ ३५ ॥ वरी शोभे वैजयंती । स्कंद आणि
 गणपती । दुग्धासाठीं भांडती । प्रेम विनोद हृदयांत
 ॥ ३६ ॥ कोमल जगदंबा चरण । जोडवी मासोळी

पैजण । रुमझुम वाजतां ध्यान । विसरे श्रीजगन्नाथ
 ॥ ३७ ॥ आपाद मस्तकपर्यंत । पुनः ध्यावे रूप हृद-
 यांत । मुखकमलों मधुरास्मित । शोभे नथ नासिकों
 ॥ ३८ ॥ किरिटापासूनि पाद मत्स्य । ध्यायीं तुझें
 अज्ञान-वत्स । त्याचें निवारोनि आलस्य । तव कथारसीं
 जागवावें ॥ ३९ ॥ आई मज देईवर । तव स्तोत्र
 गावोत नारीनर । तारुनि दुस्तर भव सागर । नेई सकला
 अक्षयपदीं ॥ ४० ॥ विकारांचें नको नांव । विचारांची
 असो हांव । फल पुष्प भारें लवो गांव । दुःख जावो
 पळोनी ॥ ४१ ॥ जगी नादो आनंद । हृदयीं
 प्रकाशो आनंदकंद । अवतरो श्रीगोविंद । पुनः पुनः या
 जगीं ॥ ४२ ॥ तूं आमुची कुलस्वामिनी । आम्हां घेत-
 लेसि ओढुनी । मनीं कुलाभिमान राखुनी । रक्षी आम्हां
 सर्वस्वें ॥ ४३ ॥ काम क्रोधांचा अनिवार । होतो
 मजवरी मार फार । आई धावें तार तार । सोडवी मज
 पापांतुनी ॥ ४४ ॥ माझिये पापाच्या राशी । न मोज-
 विती कोणासी । बोल न लागो कुलासी । मोहातुनी रक्षी

जगदंबे ॥ ४५ ॥ दैन्य पाप आणि ताप । निरसोनि
जावोत आपोआप । हरीहर कीर्तन आलाप । सुस्वर
श्रोतां ऐकवीं ॥ ४६ ॥ तूं दीनांची मावली ।
मजकरी कृपा सावली । घालंनिया ज्ञानांजली ।
सावध सत्वरी करी मज ॥ ४७ ॥ कर्माची गती गहन ।
कोणां नावरे मनोव्यथन । होतें बहुत दुःसहजीवन ।
धांव पांव गे माये ॥ ४८ ॥ भवाव्धीत दुष्टकालें । मम-
संसार यान डळमळले । जणूं वादळ बहू झालें । पूर्व-
कृत ॥ ४९ ॥ या दुःखांतुनी न सोडविसी । तरी जन
हांसतील तुसी । भूक लागली बाळकासी । तरी आईच
शमवी ॥ ५० ॥ तरी माते धावें वेगें । आतां स्तब्ध
बसली कांगे । आईस पान्हा फुटो न लागे । ऐसें कधीं
घडलें नसे ॥ ५१ ॥ श्रीगुरु दासानुदास तुझा सुत । इतुकेनि
मी भाग्यवंत । जरी एरव्हीं पतित । तरी तुझें त्वां जपावें
॥ ५२ ॥ तूं विद्या साक्षात । महासरस्वती शोभत । मसी
ठेविसी अज्ञानांत । तरीतें हास्यास्पद ॥ ५३ ॥ तूं साक्षात
महालक्ष्मी । दारोदारीं हिंडतो मी । द्रव्य मित्रविण्या उपाय

नामी । सेवा करितो दुसऱ्याची ॥ ५४ ॥ तुझी पादपद्मा-
 स्तुती । असावी मज काव्यप्रीती । सद्गुरुसेवा सदा ती ।
 निष्काम भक्ती असावी ॥ ५५ ॥ शांतादुर्गा
 शांतनाम । शांतमूर्ती शांतधाम । शांतशक्ती
 शांतप्रेम । शांतिरूप आदिमाया ॥ ५६ ॥ नमो जग-
 दंबे कुलदेवी । साक्षात विद्या-सिद्ध देवी । माझिया
 हस्ते लिहवी । श्रीहरिहरेश्वर लीलामृत ॥ ५७ ॥ उदयोस्तु
 उदयोस्तु म्हणतां । मोक्ष येईल हाता । तव भजनगुण
 गातां । सर्व सिद्धी तात्काळीं ॥ ५८ ॥ मी जरी भाग्य-
 हीन । तरी तुज सदा शरण । शरणांगतान्वे रक्षण ।
 होचि ब्रीद तुज शोभे ॥ ५९ ॥ तूचि जगाची माता ।
 श्रीजनार्दन जनता । श्रीगुह्याउली म्हणतां । अधिकाररूपे
 शोभसी ॥ ६० ॥ तव शक्तीनें भगवंत । परब्रह्म त्रिगु-
 णातीत । युगायुगीं अवतार घेत । साधूसज्जनरक्षणार्थ
 ॥ ६१ ॥ तूचि होवोनि अत्रिजाया । दाविली अनिवार-
 माया । त्रैमूर्तीची दिव्य काया । बनविलीस बाळरूपे
 ॥ ६२ ॥ श्रीशंकर झाले दुर्वास । साधूंचा तोडावया

पाश । ब्रह्मा होवोनि हिमांश । जना आनंदवी पौर्णि-
 मेसी ॥ ६३ ॥ श्रीविष्णू भगवान । साधावया जग कल्याण ।
 श्रीदत्त नामाभिधान । घेती जन सुखावया ॥ ६४ ॥
 भवनाट्य वैचित्र । तूंचि अससी सकल सूत्र ।
 भक्तजना इह परत्र । सुख देसी जगदंबे ॥ ६५ ॥ तुझीं
 नामें अनंत । तूं सदयमूर्ती शांत । तव करणी अगाध
 अत्यंत । दयासागर वत्सले ॥ ६६ ॥ सकल आलस्य
 सोडोनी । जे लागती तव भजनीं । डोलतील मधुरगानीं ।
 ब्रह्मानंदें नाचती ॥ ६७ ॥ क्रोध तथांसी करील काय ।
 न चले कामाचा उपाय । मद सकल जिरोनि जाय ।
 दग्ध होई मत्सर ॥ ६८ ॥ लोभ न ठाके पुढती । जेथें
 कवी तव गान गाती । सकल रिपू पळती । तव इच्छा-
 मात्रें ॥ ६९ ॥ तव इच्छें वागती ग्रह । होती दुर्जनासी
 दुःसह । सज्जनांसी त्यांचा दाह । न होई त्वत्कृपें ॥ ७० ॥
 जय जय शांता शांता । ऐसे वाचे प्रेमें वदतां । ब्रम्ह-
 ध्वनीं तत्वतां । उमटेल हृदयाब्जीं ॥ ७१ ॥ ये रितीं करी
 मज धन्य । नको मज कांहीं अन्य । तव गुण नव्हती

सामान्य । मज पूर्ण अनुभव असे ॥ ७२ ॥ वयासी
 असतां वर्षे बारा । आला होता ग्रहदशाफेरा । अंगी
 विष भिनुनी सैरवैरा । अंथरूण धरिलें लेखकें
 ॥ ७३ ॥ ते वेळीं पुण्यपुरीं । केले सकल
 उपाय भारी । गुण येइना अणुभरी ।
 व्याकुळ जननी जाहली ॥ ७४ ॥ तूं कृपाळू जगन्माता ।
 तये वेळीं दावोनि ममता । जननीस देवोनि दृष्टांता । पाठ-
 विलेसि मंडणगडीं ॥ ७५ ॥ तेथें आमुचे मातुळ ।
 भाऊसाहेब पुण्यशील । उपनाम रेगे उज्वल । खोत मंड-
 णगडाचे ॥ ७६ ॥ तये घरीं सुखासनीं । बसली आहेसि
 पुण्य शोधनी । जलामृत पाजितां तुज स्मरुनी । मद्देहींचें
 विष उतरिलें ॥ ७७ ॥ सर्व देह निर्मळ झाला । ऐशिया
 देवोनि जीवनाला । मजवरी उपकार केला । उत्तीर्ण 'नोहे
 कल्पवरी ॥ ७८ ॥ मातृऋण कधीं न फिटें । जरी जहालें
 ज्ञान फुटें । मातेपुढें लटपटे । ज्ञानी असों कीं संन्यासी
 ॥ ७९ ॥ माते माझिया देहाचें । कातडें काह्नि साचें ।
 पादत्राण बनविलें त्याचें । तरी कल्पनाहि योग्य नव्हे

॥ ८० ॥ मम देह अमंगळ । तव चरण अत्यंत कोमल ।
 स्पर्शितां तव चरणकमल । फोड येतील भीती मज
 ॥ ८१ ॥ वाटे देहाची कुरवंडी । तव वरुनी करावी
 आवडी । परी रोमरंध्रीं अज्ञानवेडी । न तुटे
 सहसा ही ॥ ८२ ॥ असो तुझे उपकार अनंत ।
 आमुचे कुलावरी होत । येथे वर्णन करितां समस्त ।
 ग्रंथ विस्तारेल बहुतची ॥ ८३ ॥ तरी आतां ऐसें
 व्हावे । तव स्मरण सतत असावे । तव दास्यीं सदा रहावे ।
 आमुच्या वंशजें ॥ ८४ ॥ आमुचे उत्तम कुलांत । उप-
 जोत कुलीन कन्या सुत । ज्यायोगें पूर्वजाप्रत । प्राप्त
 होईल तव पद ॥ ८५ ॥ पिता शंकर माता भवानी । हाचि
 वसो भाव मनीं । श्रीसद्गुरु विद्याधनी । सेवोत माझिये
 वंशज ॥ ८६ ॥ भाविक आणि भाग्यवंत । पुण्यवान
 आणि पवित्र । सुशील सदाचारी सर्वत्र । सुकीर्ती होवो
 त्यांची ॥ ८७ ॥ शास्त्रीं सांगितलें प्रमाण । सुपुत्र जैसा
 धनुष्यीं बाण । एकतरी व्हावा निर्माण । जो उद्धरील सकळ
 पिढ्यांसी ॥ ८८ ॥ मद्देहीं बहुत पाप । होतो मजसी

पश्चात्ताप । मी नव्हे पूर्ण निष्पाप । योग्य नव्हे वंशकाजा
 ॥ ८९ ॥ माता शिणविली बाळपणीं । गर्वें उन्मत्त तरुण-
 पणीं । काय होईल वृद्धपणीं । तूंचि जाणसी जगदंबे ॥ ९० ॥
 तूं मजसी जिवदान दिलें । त्याचें म्यां काय भलें ।
 न जाणें काय केलें । वाटे व्यर्थचि वांचुनि ॥ ९१ ॥ तूं
 जरी करिसील कृपा । तरी मार्ग होईल सोपा । जालुनियां
 सकल पापा । शुद्ध होईन अंतर्बाह्यीं ॥ ९२ ॥ मग तुझें
 नाम गावया । अनंतमूर्ती ध्यावया । सद्गुरुचरण सेवाया ।
 योग्य होईन तात्काळीं ॥ ९३ ॥ माझें सुखस्वप्न ऐसें ।
 नको भंगूं सुरसे । माझिये मनीं दाटो पिसें । तव भज-
 नाचें सदोदित ॥ ९४ ॥ जय शांते गौरी गिरिजे । झणीं
 प्रसन्न होयिजे । कृपादृष्टीं अवलोकिजे । अज्ञान बाळ-
 कासी ॥ ९५ ॥ तूं अससी प्रीतिदेवता । तूंचि नीती-
 न्यायदेवता । अखंड समाधी लाविसी ज्ञाता । तूंचि देवी
 परमानंदें ॥ ९६ ॥ सर्व जगत कर्माधीन । कर्म असे
 तुझिया आधीन । तुझिये प्राप्त झालिया ज्ञान । मग कर्म
 काय करी ॥ ९७ ॥ जय हेमलते दाक्षायणी । चंद्रभागा

चंद्रायणी । पार्वती सांबरमणी । कौमारी कैवल्यवासिनी
 ॥ ९८ ॥ गंगा भागिरथी गोदावरी । कृष्णा वेणा कावेरी ।
 नर्मदा सिंधु सावित्री । सर्वतीर्थरूप तूं ॥ ९९ ॥ जय
 शांतादुर्गा आई । जय महालक्ष्मी माई । जय महालसा
 बाई । देई मज दूध लोणी ॥ १०० ॥ जय मंगेश मनो-
 हारिणी । जय अंबे कुलस्वामिनी । अनंत ब्रम्हांडरूपिणी ।
 पाव मे आदिमाये ॥ १०१ ॥ जय जय महासावित्री ।
 जय जयाजी धरित्री । जय जयाजी गायत्री । दुमदुमलें
 जगत् जयकारें ॥ १०२ ॥ उदो बोला उदो बोला । अंबा-
 बाईच्या नांवाला । जगन्माउलीची प्रेमलीला । नांदो सदा
 स्वानंदें ॥ १०३ ॥ जगदंब जगदंब म्हणुन । माझी वाचा
 घेवो ज्ञान । सदोदित लेखन वाचन । असो भगवती-
 गुणांचें ॥ १०४ ॥ शांत होवोनि कवळ्यास । शांत करा-
 या सद्भक्तांस । मारुनि दुष्ट असुरांस । वससी तेथें जग-
 दंबे ॥ १०५ ॥ तीच मूर्ती महालक्ष्मी । बांधवडी मुक्कामी ।
 महालसा महाडदोळ ग्रामी । सदा नांदसी भक्तास्तव
 ॥ १०६ ॥ तीच तूं श्रीजोगेश्वरी । वास करिसी श्रीहरिह-

रेश्वरी । भक्तकाज कैवारी । उभी सदा तिष्ठसी तूं
 ॥ १०७ ॥ जें स्थान अत्यंत पवित्र । तेथें तव वास
 सर्वत्र । सुखी ठेविसी कुलकलत्र । भजन तुझें केलिया
 ॥ १०८ ॥ ह्या ओंव्या एकशें आठ । श्रोते करा प्रेमें
 पाठ । ही स्तुति समुद्रलाट । निघाली मुक्तिमंदिरा
 ॥ १०९ ॥ कीं ही वाग्वैजयंती । ठेविली श्रीपादपद्मा-
 वरती । हृदयीं दाटली अखंड प्रीती । अष्ट भाव दाटले
 ॥ ११० ॥ कीं करावया वैरीयांचें हनन । सुटले हे
 अमोघ बाण । कीं हें अमृताचें सांठवण । मृतांसाठीं
 सांचिलें ॥ १११ ॥ जिवंत असोनि मृतासम । कोणी
 असतील माझ्यासम । त्यांनीं वाचितां ऐकतां सुगम ।
 अवगत चहुं पुरुषार्थ ॥ ११२ ॥ बालकाचे बोंबडे बोल ।
 मातृ हृदयीं बैसती खोल । यासीं मुळीं नसे मोल ।
 जरी धराल आदरें ॥ ११३ ॥ मज करुनी निमित्तमात्र ।
 श्रीहरिहरलीलामृत । आदिमायास्तोत्र । श्रीसद्गुरु लिह-
 विती ॥ ११४ ॥ श्रीहरिहर लीलामृत । पारायण प्रदक्षिणा
 प्राकृत । अर्ध संपविली येथ । श्रीगुरुकृपाप्रसादें ॥ ११५ ॥

शास्त्रीं लिहिलें प्रमाण । संपलिया अर्ध प्रदक्षण । थावोनिया
 अर्धक्षण । नमस्कार करावा ॥ ११६ ॥ म्हणुनीं चुंबिले श्रीचरण ।
 धरोनिया निजकर्ण । चुकाया दुःख भय मरण । नमस्कार
 घातला साष्टांगें ॥ ११७ ॥ प्रेमें स्तविला श्रीगुरुनाथ ।
 जगदीश अपर्णनाथ । अकलकोटस्थ स्वामी समर्थ । सिद्धे-
 श्वर सिद्धनाथ ॥ ११८ ॥ देवा माक्षी लेखणी । स्तब्ध
 राहिली तव गुणवर्णनां । जेथें खुंटली ब्रह्मनंदिनी । तेथें ही
 नापुडी काय करी ॥ ११९ ॥ सद्गुरु श्री स्वामीसमर्थ । पुढें
 दाखवाजी सुपंथ । दासासि प्रसन्न श्रीगुरुनाथ । अश्वासित
 ते वेळा ॥ १२० ॥ श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत ।
 तुज करीं लिहवीन समस्त । परि त्वां न व्हावें गर्व आंत ।
 चित्तीं शुद्ध रहावें ॥ १२१ ॥ या कली कर्म अवनी ।
 माझें माझें म्हणती प्राणी । अभिमानें जाती फुलोनी । न
 जाणती परमेशा ॥ १२२ ॥ सकल ईश्वराधीन । मान
 व निमित्त मात्र कारण । मग कां धरावा वृथाभिमान । मी
 मीपणाचा ॥ १२३ ॥ ऐसें बोधोनि श्रीगुरुवर । हृदयस्थ
 सिंहासनावर । स्वानंदें बैसले प्रेमसागर । आशि-

वचन देउनि ॥ १२४ ॥ कर्ता करविता नारायण । त्यानें
केले मनीं प्रेरण । श्रीहरिहरलीलामृत श्रवण । भक्त्यादरे
करुंया ॥ १२५ ॥ रघुनाथनंदन नामधारक । श्रोतियां-
विनवुनीं देई भाक । आदरे श्रवण करा कौतुक । श्रीहरी-
हर आदि मायेचें ॥ १२६ ॥ पुढें कथा अत्यंत सुरस ।
वदवितील समर्थ राजस । सावध करोनि कर्णनेत्रांस
श्रोतीं प्रेमरसीं मिळावें ॥ १२७ ॥ श्रीहरिहरेश्वरलीला-
मृत । श्रीस्वामीसमर्थ लिहवित । आदरे परिसा सज्जनसंत ।
पंचमोऽध्याय गोड हा ॥ १२८ ॥ श्रीगुरुदेव दत्त
अवधूत.

॥ ॐ शांतिः शांतिः शांतिः ॥

अध्याय ६ वा.

श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः सिद्धं । ॐ नमो श्रीहरि-
 हरेशा । सच्चिदानंद सुरेशा । मायातीता पुराणपुरुषा ।
 तुझी लीला बदवीं पुढें ॥ १ ॥ चवथ्या अध्यायीं भगवान ।
 स्कंद अगस्तीस करती कथन । तीर्थ क्षेत्र महिमान ।
 श्रोतीं साद्यंत वाचिलें ॥ २ ॥ पुढें अगस्ती महामुनी ।
 हरीहरमूर्ती विलोकित्ती नयनीं । रूप सुंदर मन्मथाहुनी ।
 पहातां देहभान हरपलें ॥ ३ ॥ सुरम्य हरिहरस्थान ।
 कल्पवृक्षांचें आच्छादन । सर्वत्र पसरिलें म्हणुन । शीतल
 वाटे अत्यंत ॥ ४ ॥ वाटे साक्षात कैलास । कीं श्रीलक्ष्मी-
 निवास । योग्य जलसुधारस । या क्षेत्रभूमीचें ॥ ५ ॥
 ये क्षेत्रभूमाता । पुरवी सकल ममता । येथिचे दगड
 पहातां । चिंतामणिसम शोभती ॥ ६ ॥ येथील जल-
 कुंडांत । दिव्य रस भरले अनंत । वनस्पतीजन्य ज्योत ।
 सदा प्रकाशे ये क्षेत्रीं ॥ ७ ॥ कमलमाला वनमाळा ।
 येथिचे जन घालोनि गळां । लक्ष्मीपती जाश्वनीळा ।
 समान शोभताती ॥ ८ ॥ आद्यपुरुषाच्या अवतारलीला ।

चमकती तेजें वेळोवेळां । तेवीं अनंत वनमाला । श्रीप-
 र्वतराया शोभविति ॥ ९ ॥ महा विष्णू शोभे सर्वधर्मे ।
 तेवीं आज बाजूस प्रेमें । शांत घन गंभीर नामें । जल-
 प्रवाह वहातसे ॥ १० ॥ पांथस्थ उन्हानें संतप्त । होवो-
 नि दाट छाये जात । कीं भवदुःखें होवोनि तप्त । शांति-
 सुखार्थ जाती सद्गुरुपार्शी ॥ ११ ॥ अशोकवृक्षाखालीं
 बैसोन । सुख पावती कामी जन । परस्परांचें दर्शन । स्पर्श-
 नेहि पाप नासे ॥ १२ ॥ जेवीं सच्छिष्य भाग्यवंत । श्रीगुरु-
 सेवा करुनी अखंडित । ब्रम्हसुखानुभव घेतात । तेवीं अनु-
 भवती सिद्धदंपत्यें ॥ १३ ॥ येथें जे करिती वास । त्यासि
 नसे दुःखभास । जेवीं तृप्त योगियास । यमदुःख नसे
 कदा ॥ १४ ॥ जिवन्मुक्त येथें रहाती । तेवीं पशुपक्षी-
 ही वागती । स्वाभाविक शत्रुत्व टाकिती । निर्भये रहाती
 ये क्षेत्रां ॥ १५ ॥ ये स्थळींचे जन । सदा करिती आत्म-
 संयमन । कोणीं दुष्कृत्यें करून । दुःखांत पडत नसे येथें
 ॥ १६ ॥ शांत दांत शुभलक्षणी । ऐसे क्षेत्रवासी जाणीं । दिव्य
 श्रीपर्वत पाहोनी । जन्म साफल्य होतसे ॥ १७ ॥

शास्त्रीं लिहिलें प्रमाण । संपालिया अर्ध प्रदक्षण । थांबोनिया
 अर्धक्षणा नमस्कार करावा ॥ ११६ ॥ म्हणुनीं चुंबिले श्रीचरण ।
 धरोनिया निजकर्ण । चुकाया दुःख भय मरण । नमस्कार
 घातला साष्टांगें ॥ ११७ ॥ प्रेमें स्तविला श्रीगुरुनाथ ।
 जगदीश अपर्णनाथ । अकलकोटस्थ स्वामी समर्थ । सिद्धे-
 श्वर सिद्धनाथ ॥ ११८ ॥ देवा माझी लेखणी । स्तब्ध
 राहिली तव गुणवर्णनां । जेथें खुंटली ब्रह्मनंदिनी । तेथें ही
 बापुडी काय करी ॥ ११९ ॥ सद्गुरु श्री स्वामीसमर्थ । पुढें
 दाखवाजी सुपंथ । दासासि प्रसन्न श्रीगुरुनाथ । अश्वासित
 ते वेळा ॥ १२० ॥ श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत ।
 तुज करीं लिहवीन समस्त । परि त्वां न व्हावें गर्व भ्रांत ।
 चित्तीं शुद्ध रहावें ॥ १२१ ॥ या कली कर्म अवनी ।
 माझे माझे म्हणती प्राणी । अभिमानें जाती फुलोनी । न
 जाणती परमेशा ॥ १२२ ॥ सकल ईश्वराधीन । मान
 व निमित्त मात्र कारण । मग कां धरावा वृथाभिमान । मी
 मीपणाचा ॥ १२३ ॥ ऐसें बोधोनि श्रीगुरुवर । हृदयस्थ
 सिंहासनावर । स्वानंदें बैसले प्रेमसागर । आशि-

वचन देउनि ॥ १२४ ॥ कर्ता करविता नारायण । त्यानें
केलें मनीं प्रेरण । श्रीहरिहरलीलामृत श्रवण । भक्त्यादरें
करुंया ॥ १२५ ॥ रघुनाथनंदन नामधारक । श्रोतियां-
विनवुनीं देई भाक । आदरें श्रवण करा कौतुक । श्रीहरि-
हर आदि मायेचें ॥ १२६ ॥ पुढें कथा अत्यंत सुरस ।
वदवितील समर्थ राजस । सावध करोनि कर्णनेत्रांस
श्रोतीं प्रेमरसीं मिळावें ॥ १२७ ॥ श्रीहरिहरेश्वरलीला-
मृत । श्रीस्वामीसमर्थ लिहवित । आदरें परिसा सज्जनसंत ।
पंचमोऽध्याय गोड हा ॥ १२८ ॥ श्रीगुरुदेव दत्त
अवधूत.

॥ ॐ शांतिः शांतिः शांतिः ॥

अध्याय ६ वा.

श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः सिद्धं । ॐ नमो श्रीहरि-
 हरेशा । सच्चिदानंद सुरेशा । मायातीता पुराणपुरुषा ।
 तुझी लीला वदवीं पुढें ॥ १ ॥ चवथ्या अध्यायीं भगवान ।
 स्कंद अगस्तीस करती कथन । तीर्थ क्षेत्र महिमान ।
 श्रोतीं साद्यंत वाचिलें ॥ २ ॥ पुढें अगस्ती महामुनी ।
 हरीहरमूर्ती विलोकित्ती नयनीं । रूप सुंदर मन्मथाहुनी ।
 पहातां देहभान हरपलें ॥ ३ ॥ सुरम्य हरिहरस्थान ।
 कल्पवृक्षांचें आच्छादन । सर्वत्र पसरिलें म्हणुन । शीतल
 वाटे अत्यंत ॥ ४ ॥ वाटे साक्षात कैलास । कीं श्रीलक्ष्मी-
 निवास । योग्य जलसुधारस । या क्षेत्रभूमीचें ॥ ५ ॥
 ये क्षेत्रभूमाता । पुरवी सकल ममता । येथिचे दगड
 पहातां । चिंतामणिसम शोभती ॥ ६ ॥ येथील जल-
 कुंडांत । दिव्य रस भरले अनंत । वनस्पतीजन्य ज्योत ।
 सदा प्रकाशे ये क्षेत्रीं ॥ ७ ॥ कमलमाला वनमाळा ।
 येथिचे जन घालोनि गळां । लक्ष्मीपती जाश्वनीळा ।
 समान शोभताती ॥ ८ ॥ आद्यपुरुषाच्या अवतारलीला ।

चमकती तेजें वेळोवेळां । तेवीं अनंत वनमाला । श्रीप-
 र्वतराया शोभविति ॥ ९ ॥ महा विष्णू शोभे सर्वधर्मे ।
 तेवीं आज बाजूस प्रेमें । शांत घन गंभीर नामें । जल-
 प्रवाह वहातसे ॥ १० ॥ पांथस्थ उन्हांने संतप्त । होवो-
 नि दाट छाये जात । कीं भवदुःखें होवोनि तप्त । शांति-
 सुखार्थ जाती सद्गुरुपाशीं ॥ ११ ॥ अशोकवृक्षाखालीं
 बैसोन । सुख पावती कामी जन । परस्परांचें दर्शन । स्पर्श-
 नेहि पाप नासे ॥ १२ ॥ जेवीं सच्छिष्य भाग्यवंत । श्रीगुरु-
 सेवा करुनी अखंडित । ब्रम्हसुखानुभव घेतात । तेवीं अनु-
 भवती सिद्धदंपत्ये ॥ १३ ॥ येथे जे करिती वास । त्यासि
 नसे दुःखभास । जेवीं तृप्त योगियास । यमदुःख नसे
 कदा ॥ १४ ॥ जिवन्मुक्त येथे रहाती । तेवीं पशुपक्षी-
 ही वागती । स्वाभाविक शत्रुत्व टाकिती । निर्भये रहाती
 ये क्षेत्री ॥ १५ ॥ ये स्थळीचे जन । सदा करिती आत्म-
 संयमन । कोणीं दुष्कृत्यें करून । दुःखांत पडत नसे येथें
 ॥ १६ ॥ शांत दांत शुभलक्षणी । ऐसे क्षेत्रवासी जाणीं । दिव्य
 श्रीपर्वत पाहोनी । जन्म साफल्य होतसे ॥ १७ ॥

अगस्तीस हा अनुभव । म्हणोनि करुं लागले वास्तव ।
 जाणोनि क्षेत्रमहात्म्य अभिनव । घोर तप आरंभिलें
 ॥ १८ ॥ शुक्लतीर्थ गंभीर । ज्यांचें स्मरणें कर्माचा चूर ।
 त्याजवळी तपश्चर्या थोर । अगस्ती मुनींनीं आरंभिली
 ॥ १९ ॥ त्रिरूपात्मक श्रीशिवलिंग । स्थापन करिती
 गिरिवर चांग । जप करुनी एकाक्षर अभंग । दंग जाहले
 आत्मरूपीं ॥ २० ॥ सिद्ध स्थळाच्या प्रभावानें । आणि
 मुनीच्या तपःतेजानें । कोटी मायेच्या योगानें । लिंगा-
 तुनी प्रगटला महापुरुष ॥ २१ ॥ कोटी भास्कराचा प्रकाश ।
 कीं कोटी विजांची रास । कोटी चंद्र सम शांत तेजस ।
 तेवीं रूप पुरुषाचें ॥ २२ ॥ वाटे त्याच्या मुखावरून ।
 ओवाळून टाकावे कोटि मदन । सकळ सुर करिती
 वंदन । जयजयकारें गर्जती ॥ २३ ॥ त्याचा
 महिमा अनंत । त्याचें नाम अनंत । त्याची
 शक्ती अनंत । न वर्णवे कोणासी ॥ २४ ॥ रत्ने चका-
 कती मुकुटावरी । त्यांचा प्रकाश पडे बाहूवरी । त्या तेज
 ज्योतींनीं अधांतरीं । मंदीर जणुं उभारिलें ॥ २५ ॥ हेम-

रेखांकित मुकुट । त्यावरी बसविले हिरे नीट । कर्णौ
 कुंडल तेज थाट । लखलखाट चहुंकडे ॥ २६ ॥ भालीं
 मंगल चंद्र । नेत्र विलक्षण सुंदर । दंत अत्यंत शुभ्र अग-
 णीत कपोलकांती ॥ २७ ॥ ओष्ठ रक्तवर्ण दिसती ।
 त्यांतूनि अमृतस्त्राव होती । नासाग्रौ दृष्टी होती । त्या महा-
 पुरुषाची ॥ २८ ॥ भिवया जेवीं अमोघ बाण । जेव्हां
 करिती चलन । वाटे तेव्हां ब्रम्हांड जाण । नाचवीत
 कौतुकें ॥ २९ ॥ करुनी प्रसन्नतेनें स्मित । उभा ठेला
 जगन्नाथ । वैजयंती गळ्यांत । शोभत होती ज्याचिया
 ॥ ३० ॥ तेजःपुंज आजानुबाहू । त्यांत शोभती तीं
 आयुधें पाहूं । जीं करिती स्वेच्छें नाहूं । भक्तांच्या रिपु-
 रक्ते ॥ ३१ ॥ भक्त दयाळू देवाधिदेव । शंख चक्र
 गदा माव । ढाल दंड तलवारलांव । भाला अर्गळा
 मुसळही ॥ ३२ ॥ तो पीतांबरधारी । अनेक
 भूषणें देहीं धरी । घुंगुर बांधिले कमरीं । पद्म
 शोभे मकराकृती ॥ ३३ ॥ कौस्तुभ चमके मध्यभागीं ।
 जवाहिर लेई धवलांगीं । त्याचा प्रकाश जागोजागीं ।

लखलखे दिव्य प्रभा ॥ ३४ ॥ बिरुडे आणि तोडर ।
 दाविती पराक्रम थोर । ऐसा भगवन् श्रीहरिहर । दिव्य
 पुरुष मंगलमूर्ती ॥ ३५ ॥ जयाचे असती अगम्य गुण ।
 जो असे सकलांचा प्राण । देहवाचा आणि मन । यांत
 असुनी निराळा ॥ ३६ ॥ ऐसा तो पुरुषोत्तम । परब्रह्म
 परमधाम । धरुनी सगुण रूप नाम । उभा ठाकला मुनी-
 पुढे ॥ ३७ ॥ दिव्यासन मांडून । इच्छा क्रिया शक्ती
 ज्ञान । ही जये टाकिली अवरोधुन । मुनीसी दर्शन तो देई
 ॥ ३८ ॥ ॐकार नाद केला प्रगट । सर्वज्ञता अनादिबोध
 लाट । तृप्ती स्वातंत्र्यता तिखट । यासह झाला विराजमान
 ॥ ३९ ॥ बैसला उत्तम सिंहासनीं । जेवीं सुजनहृदय-
 कमलिनी । त्यांत परमात्मा बैसोनी । आनंदवी भक्तांसी
 ॥ ४० ॥ कीं सद्गुरुपरमहंस । स्मित वदनें दासास । द्यावया
 शांतसुखास । मांडी घालोनि बैसले ॥ ४१ ॥ कीं
 देवी शांतादुर्गा । सोडोनी कैलासस्वर्गा । गोवे संस्थान
 कैवल्यदुर्गा । बैसली भक्ता सुखवाया ॥ ४२ ॥ कीं
 श्रीमंगेशी गिरिजाकांत । आनंद काननीं शोभत । गोकर्ण

महाबळेश्वर क्षेत्र । तेथेंहि शोभे दयाळू ॥ ४३ ॥ अथवा
 बांधिवडे मुक्कामी । शोभे श्रीमहालक्ष्मी । महाडदोळ
 ग्रामी । महालसा शोभत ॥ ४४ ॥ जगदंबा करवीर
 प्रांता । गौड देशीं कालिमाता । सुंदरस्वरूप देखतां ।
 महानंद होतसे ॥ ४५ ॥ कीं शांत सुरम्यवनीं । श्रीसर-
 स्वती बैसे ध्यानीं । वीणा वाजवी मृदु करोनीं । तो नाद
 जाणती कविश्रेष्ठ ॥ ४६ ॥ कीं शौनकादिक ऋषी
 समस्त । मध्ये शोभे कवी सूत । शास्त्रें पुराणें सांगत ।
 उद्धारार्थ जगाच्या ॥ ४७ ॥ तेवीं जगच्चालक । शोभला
 गणनायक । समोर शोभे रावणांतक । श्रीविष्णू गरुड
 वाहन ॥ ४८ ॥ ब्रह्मदेव शोभे सव्यांगीं । चतुर्वेद
 पाठक चांगीं । द्वारी तिष्ठती अखंड योगी । हस्त जो-
 डोनी उभे सदा ॥ ४९ ॥ महा तेजी दिक्षा गुरू । लख-
 लखे अग्नी सुरू । त्याचे सव्यभागीं नारू । दक्षिणा उभी
 होती ॥ ५० ॥ यमदिशेस श्रीभैरव । बैसला अर्पणाधव ।
 सुदर्शन चक्र अभिनव । ज्वाला निघती ज्यांतुनी ॥ ५१ ॥
 उत्तम कमलासन । वरी बैसला हास्यवदन । आठशक्तिने

युक्त असुन । मातृका मंडली शोभत ॥ ५२ ॥ दुर्गा-
 कार्तिकेय गणपती । सरस्वती बैसली संभोवती । अणि-
 मादि सिद्धी सेवती । आठही जयासी सर्वदा ॥ ५३ ॥
 सूर्यचंद्रादि ग्रहमाला । वसुध्वांचा भोंवतों पाळा । जयाची
 सेवा देवमाळा । करीत होती सप्रेमें ॥ ५४ ॥ पराअपरा
 आसी । ज्यांची योग्यांसी न प्राप्ती । विद्वेच्छा प्रकृती ।
 आणिक संगती मायाभुती ॥ ५५ ॥ अधिष्ठित झाल्या
 सकलकला । जयाचे मस्तकीं निर्मला । शेष नागफणी
 बला । झांकलें तेज शरिरांचें ॥ ५६ ॥ कल्पतरूंची शीतल
 राई । त्यांत बैसली जगताची आई । सुंदर आस-
 नाचें रक्षण बाई । मनोहर विमानें केलें असे
 ॥ ५७ ॥ जो प्रेमाचा सागर । जो शांतीचें माहर ।
 त्यासि अवलोकुनी मुनिवर । अष्ट भावें दाटिन्नला ॥ ५८ ॥
 घातला साष्टांग दंडवत । जगदीशाची स्तुती करित ।
 रोमांच अंगीं दाटत । नेत्रीं प्रेमाश्रु वाहती ॥ ५९ ॥
 स्वानंदें मन भ्रांत । गळा प्रेमभरें दाटत । मुखें म्हणें नाथ
 नाथ । पार्यो मिठी मारिली ॥ ६० ॥ सर्व ताठा अभिमान ।

सोडोनि घाली लोटांगण । मग तो संकटनाशन । अभ-
 यकर ठेवी मस्तकीं ॥ ६१ ॥ तो कोमल करस्पर्श ।
 सावध करी मोहपाश । जैसा अमृते परामर्श । घेतां मृत
 अमर होती ॥ ६२ ॥ मग म्हणती श्रीकल्याण । मुने
 होवो तव कल्याण । शुभ कार्य कारण । वर उत्तम मागावा
 ॥ ६३ ॥ जे माझेचि भक्त । त्यासि या भुवनीं अप्राप्त ।
 नव्हेचि कांहीं निभ्रांत । ज्यासि मी प्रसन्न ॥ ६४ ॥
 स्कंद म्हणती कृपावलोकनें । आणि अमृतस्पर्शनें । गड-
 बडला उज्वल वाणीनें । तो अगस्ती महामुनीं ॥ ६५ ॥ क्षणएक
 स्तब्ध राहुनी । पुनःमूर्ती अवलोकुनी । तो धन्य अगस्ती
 मुनी । स्तुति करिता जाहला ॥ ६६ ॥ आनंदमूर्ती स्मित
 मुख । देखोनि मुनी पावे सुख । विसरला त्रिताप दुःख ।
 डोलूं लागला स्वानंदे ॥ ६७ ॥ अगस्तीं हृदयीं पूर्ण भक्ती ।
 परमेशाची करी स्तुती । हे पुरुषोत्तम तव द्याती । ब्रह्मा-
 दिकां उमजेना ॥ ६८ ॥ तूं चिदात्मा श्रेष्ठ जाण । तूं सर्व
 साक्षी नारायण । धरोनि तव मृदु चरण । नमन करितो
 साष्टांगीं ॥ ६९ ॥ जेवीं सागरीं उसळे लाट । तेवीं त्वत्स-

रूपाचा थाट । अखिल विश्व शोभे नीट । चोखट त्रिगुणा-
 त्मक ॥ ७० ॥ ज्यापासूनि निर्माण साकार । जो मुळीं
 निराकार । आत्मसंवेद्य प्राणाधार । त्यासी वंदन पुनः
 पुनः ॥ ७१ ॥ हें सकल व्यक्ताव्यक्त जग । उत्पन्न
 जाहलें आत्म्यांत चांग । निर्मिला सुमनांचा बाग । माया-
 मोहें विस्तीर्ण ॥ ७२ ॥ तूं परमात्मा मूर्तिमंत । प्रगट-
 लासी श्रीमंत । तेव्हां जाहलों मी भाग्यवंत । सकळ तप
 फळां आलें ॥ ७३ ॥ माझे जन्म आणि कुल । जहालों
 आजी धन्य सुफल । नेत्रीं देखिला पयःफेनधवल ।
 श्रीहरिहर जगदात्मा ॥ ७४ ॥ त्रिगुणात्मक
 त्रिलोचन । त्रिदोषहारक त्रितापशमन । त्रिपुरांतक त्रिव-
 दन । हास्ययुक्त कोमलांग ॥ ७५ ॥ ज्ञानस्वरूप ज्ञान-
 देव । पूर्ण नाटकी अभिनव । तारी तारी भवार्णव । जग-
 द्वंद्या जगदीश ॥ ७६ ॥ जन्मसाफल्य होवोन । आत्मा
 श्रेष्ठपदीं होय लीन । त्या परम स्थितींत पूर्ण । विलसीत
 होते गुणरूप मायेचे ॥ ७७ ॥ प्रकृती गुणानें भासमान ।
 होसी परमेशा सगुण । जो तूं निराकार निर्गुण । नटसी

अनुरूप लीलेने ॥ ७८ ॥ धर्माचा व्हावा जय । म्हणुनी
 तुझा होईल उदय । निःपात करण्या दुःखदाय । परित्रा-
 गार्थ साधुंच्या ॥ ७९ ॥ विधी होवोनि चतुर । रचिले
 हें विश्वांबर । पशूपक्षी नारीनर । वृक्षलता पाषाणादि
 ॥ ८० ॥ विष्णू होवोनि करिसी पालन । हृदयीं दया-
 ठेवा ठेवुन । नानावतार घेवोन । राक्षसी जना दयाब्धे
 ॥ ८१ ॥ रुद्रावतार घेवोन । पृथ्वील्य करिसी जाण ।
 तूं कलार्हान असून । कला कार्तिकेय तूंचि होसी ॥ ८२ ॥
 तूं लहान अणूपेक्षांही । मोठा मोठ्यापेक्षांही । स्थावर
 जंगम विश्व तूंही । अजन्मा जन्महीनही नव्हे ॥ ८३ ॥
 महामायेच्या आधीन । तेव्हां होसी सगुण । येरव्हीं
 निराकार निर्गुण । गुणातीत तूंचि होसी ॥ ८४ ॥
 इंद्रियादी अवयव । नसतां जाणसी सर्व । दुर्जनांचा
 हारिसी गर्व । विपुल तेजीं वास तुझा ॥ ८५ ॥ तूंचि
 अससी सन्मूर्ती । तुझिये पदीं सकल कीर्ती । तूं द्वया-
 तीत कल्याणमूर्ती । आनंदात्मक तूंचि स्वामी ॥ ८६ ॥
 हे परापरा निर्वधस्वरूपा । आत्मज्ञेया ॐकाररूपा ।

श्रीहरीहर विश्वरूपा । तुज नमन पुनः पुनः ॥ ८७ ॥
 ऐश्या प्रकारें काव्य रीती । संस्कृत वाणीनें कवी अगस्ती ।
 श्रीहरिहराची करुनी स्तुती । प्रसन्न करी परम पुरुषा
 ॥ ८८ ॥ पुष्पोत्तम शूलपाणी । बोलिला गंभीर वाणी
 मी प्रसन्न तुज मुनी । वर इच्छित मागिजे ॥ ८९ ॥ परो-
 पकारी मुनी अगस्ती । म्हणे निरंतर करी वसती । या
 परमपूज्य उत्तम क्षेत्री । कल्याणार्थ भक्तांच्या ॥ ९० ॥
 आणिक एक ऐसें व्हावें । तव दर्शनें सुख लाभावें ।
 मन तव पर्दीं सदा रमावें । जिंकावे काम क्रोधादिक
 ॥ ९१ ॥ मग वदती भगवंत । मुनिश्रेष्ठ मद्भक्त ।
 स्वदेही परोपकारार्थ । कष्टसी केवळ दयाळा ॥ ९२ ॥
 तव मुखें वर्णिलें स्तोत्र । तें पठण करितील पवित्र ।
 त्यासीं इहपरत्र । सुखी ठेवीन मत्पर्दीं ॥ ९३ ॥ त्यांसीं
 मी सदा प्रसन्न । जे माझे करिती भजन । प्रेमें करितील
 संकीर्तन । नाचेन त्यांपुढें आनंदें ॥ ९४ ॥ वत्सा तूं
 जाणसी मनीं । जे सदा माझे भजनीं । गुंग असतील कर्म-
 अवनीं । त्यांस सुलभ सर्वही ॥ ९५ ॥ जगांतिल वस्त

दुर्लभ । त्यांचा होईल भक्तांसि लाभ । जे धरिती हृदयीं
 दंभ । त्यांचा शास्ता मीच असें ॥ ९६ ॥ जे या ग्रंथाचा
 आदर करिती । त्यासी न दारिद्र्यभीती । रिपुत्रासा-
 पासोनि मुक्ती । न बाधती दुःखरोग ॥ ९७ ॥ कलि-
 दोषानें भयभीत । तरी त्यांसी रक्षीं मी अनंत । पुत्रहीना-
 सि पुत्र प्राप्त । होईल मत्प्रसादे ॥ ९८ ॥ विद्याहीन
 असेल नर । त्यासी करीन काव्यचतुर । जणुं
 व्यासाचा अवतार । पुराणपुरुष कविमधें ॥ ९९ ॥
 ॥ ९९ ॥ आयुरारोग्य वैभव । मत्कृपें प्राप्त होईल सर्व ।
 ग्रंथपठणें संसारनाव । भवभय पार करील ॥ १०० ॥
 माझे सर्व बालक । यासी म्हणतील अर्थसाधक । हें
 भाग्यवंतांचें कौतुक । माहेरघर होईल ॥ १०१ ॥ ऐसें
 वदतां श्रीहरिहर । सुरनेरें केला जयजयकार । सिद्धगंधर्व
 चारण मुनिवर । पूजा करिती हरिहराची ॥ १०२ ॥
 दिव्यांगना नृत्य करिती । ब्राह्मण वेद स्तोत्र गाती । गंधर्व
 गायन करिती । संत करिती कीर्तन ॥ १०३ ॥ श्रीहरि-
 हरेश दिव्यलिंग । चहुं अर्थीचें कोठार अभंग । कीं जे

ब्रह्मदेवें तेजचांग । हृदयांत ठेविलें होतें ॥ १०४ ॥
 तेंचि तेज होवोनि प्रसन्न । ये क्षेत्रीं पावले उन्मन । व्हावया
 दुःख मृत्युंचें हनन । संत सज्जन सुखवावया ॥ १०५ ॥
 असो भगवंत पावले अंतर्धान । देवोनि उत्तम वर-
 प्रदान । सर्व देव करिती नमन । करिती स्तुति अग-
 स्तीची ॥ १०६ ॥ खरा साधू तूंचि होसी । ऐसें ह्मणती
 स्वर्गवासी । थोरवी साधुंची दासी । इतरा साध्य
 नव्हे हो ॥ १०७ ॥ या कलिकालांत कल्पतरू । केवळ
 एकचि श्रीगुरू । साधु समागम थोरू । न लभे गुरुकृपें
 विना ॥ १०८ ॥ संतसमागमाविण । कदा नोहे अनु-
 भवज्ञान । ज्ञानाविण वैराग्य शून्य । वैराग्याविण शांती
 नव्हेची ॥ १०९ ॥ असो श्रीस्वामी आज्ञेनें । तेहतीस कोटी
 देवाने । सिद्ध वनस्पतीचीं साने । रूपें धरिली तात्काळीं
 ॥ ११० ॥ सकल सूक्ष्म रूपधारी । सिद्ध गंधर्व सुरवरी ।
 धरुनी रूपें दुहेरी । करिती पूजा लिंगाची ॥ १११ ॥
 हरीहर पर्वतासी करोनि नमन । अगस्तीनें मयुराद्री स्थान ।
 आपल्या योगमायेकरून । निर्माण जवळींच केलें असे

॥ ११२ ॥ तेथें अद्यापि वास करिती । संत सज्जन
नयनीं देखती । दुर्जनासी सदा अधोगति । ते काय देख-
तील ॥ ११३ ॥ ज्या जवळी पुण्य ठेवा । तेचि पहातील
अगस्ती देवा । असो त्या पासूनि देवाधिदेवा । श्रीहरि-
हरेश्वर म्हणताती ॥ ११४ ॥ जे शुक्लतीर्थी करोनि
स्नान । श्री समर्थांचें घेती । दर्शन । पूर्ण कामीं ते
जन । होतील दीर्घायुषी सत्य जाणा ॥ ११५ ॥
सलोकता नामक मुक्ती । प्राप्त होते करितां भक्ती । ऐसी
श्रीशिवशक्ती । अनुभव घेती संतजन ॥ ११६ ॥ आतां
मयुराद्री अगस्ती स्थान । त्याचें परिसा अद्भुत आख्यान ।
वढोसुद नामक एक स्थान । तेथें एक सोनार वास करी
॥ ११७ ॥ एके दिनीं श्रीदत्तमुनी । हिंडतां पातले ये
स्थानीं । पूर्व पुण्य उदया आलें म्हणुनी । दर्शन जाहले त्या
सोनारा ॥ ११८ ॥ तो फसव्या सोनार । परी देखिलें
श्रीगुरुवर । तयासी करुनी नमस्कार । आदरातिथ्य केलें
सद्गुरुंचे ॥ ११९ ॥ पुढें कांहीं कालें तो वंचक । यम-
पाशें झाला खाक । फसविले होते अनेक लोक । त्यामुळें

मयूरयोनीं जन्मला ॥ १२० ॥ मयूर गिरिवरीं अनु-
 दिनीं । मधुर काढी केकाध्वनी । श्रीहरिहरेशदर्शनीं ।
 दग्ध झालीं सकल पापें ॥ १२१ ॥ गिरिवरी दर्शना-
 साठीं । उडोनि जाई अन्न न पोटीं । सर्व ज्ञान
 बुद्धी लटपटी । व्यर्थ होती भूक तहाने पुढें ॥ १२२ ॥
 भुकेची शांती न झाली । म्हणोनि प्राणज्योती
 निमाली । भूक तहानें स्वर्ग बली । बनती दास यज्ञाचे
 ॥ १२३ ॥ असो तो मयूर । त्यजोनि पंचप्राण जोर ।
 शुक्ल तीर्थां पडला येर । पूर्वपूष्येंकरोनियां ॥ १२४ ॥
 मयूर देहांतुनी सुटला । दिव्य देह तात्काळ पावला ।
 अग्नीवत तेजें बनला । देवें बैसविला विमानों ॥ १२५ ॥
 स्वर्गां उत्तम भोग भोगुन । कर्मभूर्मीत चिर भ्रमण ।
 खेचर नामाभिधान । सिद्ध होवोनी अवतरला ॥ १२६ ॥
 ऐसा शुक्लतीर्थांचा प्रभाव । दर्शनेंचि प्राप्त अनुभव ।
 ज्या स्थळीं साधूंचें वास्तव । तोचि तीर्थराज जाणिजे
 ॥ १२७ ॥ नुसतें जल नव्हे तीर्थ । नलभे मुक्ती परमार्थ ।
 जेथें बसती स्वामी समर्थ । तोचि तीर्थराज जाणावा

॥ १२८ ॥ तयाचे केवल दर्शने । भक्तीयुक्त मनानें ।
 करितां स्नानें दानें । अगाध पुण्य परियेसा ॥ १२९ ॥
 या निःसत्व संसारी । क्षण एक संतसंग जरी । घडेल
 तरी खरोखरी । संसार सुफल जाणावा ॥ १३० ॥
 संसारांत लटपटी । संपत्ती यशादि खटपटी । कांहीं नको
 उठाउठी । योग्य एक संत समागम ॥ १४१ ॥
 जयासी कलिकाल रोग । बाधूं पाहे सवेग । त्यानें धरावा
 संतसंग । मग मुक्ती तात्काळ पुढें ॥ १३२ ॥ आपणां-
 सारखे करिती । ही साधूंची श्रेष्ठ महती । त्यांची योग्यता
 ह्याती । इतर कोणी न जाणे ॥ १३३ ॥ ज्या देशीं
 असती संत । तेथें वास करी भगवंत । त्या देशासी माझा
 दंडवत । सत्य सत्य त्रिवाचा ॥ १३४ ॥ असो तो पापी
 सोनार । पूर्वकर्म झाला मोर । प्रसन्न होतां श्रीहरिहर ।
 उद्धार केला पापियाचा ॥ १३५ ॥ शरणांगतांचें रक्षण ।
 हेंचि भगवद्ब्रीद पूर्ण । जैसें भक्तांचें अंतःकरण । तैसेंचि
 तारण त्यांचें ॥ १३६ ॥ अगस्ती मुनी चतुर । व्हावया
 जगदोद्धार । महालिंग स्थापिलें थोर । हरिहरेश पर्वती

॥ १३७ ॥ एके दिवशीं एकांतीं । लोपामुद्रा महासती ।
 मुनीपत्नी लाप्यवती । प्रश्न करी स्वामीसी ॥ १३८ ॥
 लोपामुद्रेचा अधिकार । मी वर्णू न शकें पामर । विदुषी
 पवित्रता चतुर । थोर ख्याती तिजेची ॥ १३९ ॥ ती वदे हे
 स्वामिन् । हरिहर लिंग अवलोकुन । विस्मित झालें मन्मन ।
 देखोनि महात्म्य पर्वताचें ॥ १४० ॥ जे यात्रा करिती
 ये स्थळीं । त्यासी प्रसन्न चंद्रमौळी । तरी मज सांगा ये
 वेळीं । साधन मोक्षप्राप्तीचें ॥ १४१ ॥ जे भक्त या
 स्थळीं । येवूं न शक्ती कदाकालीं । त्यास कोणतें कर्म
 वळी । पोहोंचवील मोक्षपदा ॥ १४२ ॥ परिसोनि पत्नी-
 वाक्य मधुर । प्रसन्न झाले मुनिवर । म्हणती प्रश्न केलासि
 थोर । लोकहित साधावया ॥ १४३ ॥ लोकां व्हावें
 मुक्तीज्ञान । म्हणोनि कथितों गुह्यज्ञान । हृदयीं होवोनि
 सावधान । परिसावें आर्ये ॥ १४४ ॥ जेवीं अक्षरांत
 उंकार । गुरुंमध्ये श्रीशंकर । देवांमध्ये मुरलीधर । ऋषी-
 मध्ये भृगुऋषी ॥ १४५ ॥ ईशामध्ये सायंभुव मुनी ।
 मुनीमध्ये कपिलमुनी । कीं वसूंमध्ये अग्नी । पर्वतीं मेरू

पर्वत ॥ १४६ ॥ गतीमध्ये शिवरूप गती । पुरोध्यांत
 बृहस्पती । कवींमध्ये व्यासख्याति । नर नारायण मुनी-
 श्रेष्ठ ॥ १४७ ॥ कीं अश्वामध्ये उच्चैःश्रवा । आत्मज्ञान
 श्रीदत्त बरवा । क्षत्रियांत श्रीराम पहावा । श्रेष्ठ म्हणोनियां
 ॥ १४८ ॥ मनकर्णिका तीर्थांत । काशी सकल तीर्थांत ।
 श्रीशिवसेवा योग्य प्रभूंत । तेवीं श्रीपर्वत उत्तम जाणा
 ॥ १४९ ॥ जयाचा महिमा अनंत । जो मोहिनी मदनंत ।
 जो ब्रह्मवाणीस ज्ञात । तो ईश ब्रह्मवेद्य ॥ १५० ॥
 जे मानव दुराचारी । वसोनियां पुण्यक्षेत्रीं । निरंजन
 प्रकाशक श्रीहरी । हरदर्शन न घेती ॥ १५१ ॥ तयांसी
 नलभे श्रेष्ठ गती । याकरितां करोनी आरती । अनुदिनीं
 पूजावा श्रीपती । अवलोकीं श्रीनिरंजन ॥ १५२ ॥ एक
 याम केलिया यात्रा । साधिती सर्व सिद्धी मात्रा । तीन
 प्रहरीं प्रजापात्रा । प्राप्त होईल तयातें ॥ १५३ ॥ पांच
 यामें सांतपन । दहा यामें वेदपठण । फलप्राप्ती होईल
 पूर्ण । निश्चये जाणा श्रोते हो ॥ १५४ ॥ महा रुद्रा
 शंभरानीं । अती रुद्रा दोनशेंनीं । महामंत्र आठशेंनीं ।

सहस्रानां योगसिद्धी ॥ १५५ ॥ शुक्लतीर्थो स्नान करितां ।
 कोटीपुण्य प्राप्त होतां । हरिहर सद्भावें नमितां । अनंत
 पुण्य जोडी नर ॥ १५६ ॥ भर्ग हा बुद्धि प्रेरक । आणि
 सर्व प्राणपोषक । तोचि ज्ञानाचा मालक ।
 जरी अज्ञेय चित्ता असे ॥ १५७ ॥ असो
 देहाची शुद्धिवाही । म्हणोनि आश्रमे संचरावीं ।
 देहशुद्धीच्या अभावीं । कर्मे होती बंधक ॥ १५८ ॥
 करितां श्रीदत्तस्तवन । मूढ होती विद्यासंपन्न । त्रिगुणा-
 त्मक देह विस्मरण । होईल त्रयमूर्तीकृपे ॥ १५९ ॥
 आतां आत्मज्ञानी आणि बालक । यांमधील भेद ऐक ।
 ज्ञानिया ज्ञान विवेक । बालक दिसे अज्ञानी ॥ १६० ॥
 माझिया बाल श्रोतियासी । नमस्कार माझा बहुवसी ।
 बाळांनो भजा वेगेंसी । श्रीगुरुनाथ समर्थ ॥ १६१ ॥
 पहा कयाधूचा बालवीर । पित्यानें आणिला प्रसंग दुर्धर ।
 परी संकटांतुनी घोर । मुक्त झाला नृसिंहकृपे ॥ १६२ ॥
 त्यानें सांगितले स्वगळ्यांसी । तेंचि सांगतो तुम्हांसी ।
 तुम्हीं बालसंत म्हणोनी आदरेसी । तुम्हांसीच सांगणें

॥ १६३ ॥ जों वरी तुमचें मन कोमल । नसे संसार
हलहल । तों वरी तें ठेवा अढळ । श्रीनारायणपदी —

॥ १६४ ॥ बाळ लागे ईशभजनी । तरी होय झणी
आत्मज्ञानी । श्रेष्ठही लागती भजनी । ऐशिया बाल

भक्ताचें ॥ १६५ ॥ म्हणें माता वसुंधरा । जरी
ईशपदी थारा । घेईल माझा बाल हिरा । तरीच मी

धन्य ॥ १६६ ॥ बालकांची मनोवृत्ती । सकल नारी नर
जाणती । मानापमानाची न भीती । ब्रम्हमय सर्व जगत्

॥ १६७ ॥ पुढें कालें करोन । बालभाव जाई निघोन ।
विकासित होतें मन । संसारजालें करोनियां ॥ १६८ ॥

लोकमोहाचा संसर्ग । प्राप्त होई मद गर्व । विसरुनी
चिदानंद सर्व । अज्ञानगळीं सांपडे ॥ १६९ ॥ संपला

शैशवकाल । गुरुजन करविती चौल । वेदपाठाचें कैचे
मोल । मुंडनविधी व्यर्थची ॥ १७० ॥ यथासांग न घडे

कर्म । वेळीं न सुचे धर्माधर्म । हस्ते घडे विवेकशून्य
कर्म । तेथें वेदमंत्र काय करी ॥ १७१ ॥ जगताची

तारती । जगप्रसिद्ध गायत्री । सद्गुरु उपदेश करिती ।

मौजीबंधनसमयासी ॥ १७२ ॥ मायामोहामुळें । गायत्री-
 वैभव नकळे । म्हणे हे सकल जन खुळे । स्नानसंध्या
 करिताती ॥ १७३ ॥ श्रीगुरुजवळी अध्ययन करिती ।
 त्यांची सदा सेवा करिती । असोनियां गर्भश्रीमंतो ।
 हस्ती घेती भिक्षापात्र ॥ १७४ ॥ ऐसें म्हणती ते अनार्य ।
 जाणोनि सेवी आर्य । सदोदीत सत्कार्य । करीत
 रहावें ॥ १७५ ॥ कामक्रोधें मन बहुत । जेधवां होई-
 हळुंवट । तेव्हां आठवावा श्रीगुरुनाथ । तोचि सोडवी
 तापांतुनी ॥ १७६ ॥ ब्रम्हचर्य प्रथमाश्रम । साधावया
 शुभकाम । धर्म अर्थ मोक्षाचे धाम । मूळ पाय त्यांचा
 ॥ १७७ ॥ हा जरी राहे सुदृढ । तरीच होईल प्रज्ञावाढ
 अज्ञान तमाचें तेढ । जाईल निरसोनियां ॥ १७८ ॥
 प्राणायाम करून । अद्वैत स्वरूपी भगवान । एकांतीं
 चिंतन । तल्लीन व्हावें आत्मरूपीं ॥ १७९ ॥ जे स्वरूप
 गुणातीत । जे अनादी अनाद्यंत । तेजस्वरूप ज्ञान-
 ज्योत । परमाक्षर स्वहृद्वनी ॥ १८० ॥ जीव होई शिर्वी
 रममाण । तेवां कामादि जाती पळुन । येरव्हीं इंद्रिय-

दमन । होणार नाही कदापी ॥ १८१ ॥ ज्यासि नव्हे इंद्रिय-
 दमन । तो केवळ पशूच जाण । लौकिक हांव त्यजोन ।
 लीन होई परब्रह्मी ॥ १८२ ॥ जे स्वात्मस्वरूपी तल्लीन
 होती । त्यांचा विकला लक्ष्मीपती । श्रीगुरु ज्याचि ये अखं-
 डचित्ती । त्यापुढे तिष्ठत उभाचि असे ॥ १८३ ॥ आत्म-
 ज्ञानियांची स्थिति । बुद्धी हीच जन्मदात्री । मन राखिले
 पवित्री । तेचि गंगास्नान जाणा ॥ १८४ ॥ पिताजी
 श्रेष्ठ ज्ञान । गुरुजी केवल प्राण । गृह श्रद्धा निर्वाण ।
 आत्मज्ञानियांसी ॥ १८५ ॥ हस्तपाप सहचर । मेखला
 स्त्रीसुंदर । मन हा उदार सान्मित्र । आत्मज्ञानियांसी
 ॥ १८६ ॥ इंद्रियशुद्धी शौच । परम साम्राज्य जप हेंच ।
 अद्वैत बुद्धी संध्याच । आत्मज्ञानियासी ॥ १८७ ॥ ऐसा
 आत्मज्ञानी ब्रह्मचारी । ऐशिया रितीं आचरी । तरी
 पोहोंचे पूर्ण शिखरीं । वैभवाच्या ॥ १८८ ॥ ब्रह्मरूप
 होवोनि तात्काळ । ठेवीं ब्रह्मपदीं भाळ । मग अज्ञान संसार
 गाळ । कोठला गांठीं त्याचिये ॥ १८९ ॥ सागरीं लय
 पावे जल । तैसा भगवतरूपीं केवल । लीन होई ब्रह्मबाल ।

शिशूपणींच जाणिजे ॥ १९० ॥ बाळानों श्रुतिवाक्य भलें ।
 आचरणीं आणाल चांगलें । भक्तीज्ञान वैराग्यदलें ।
 श्रीहरिहर सेवाल जरी ॥ १९१ ॥ अंतरीं ठेवोनि पवि-
 त्रता । जरी सेवाल माता पिता । श्रीगुरुपद तत्वतां । जरी
 ध्याल सदोदित ॥ १९२ ॥ तरीच जीवीत फळां आलें ।
 तुमचें कुळ धन्य झालें । सगळे पूर्वज मिळाले । चिरपदीं
 जाणा बाळांनो ॥ १९३ ॥ मी जाणोनि अपवित्र । दुष्ट
 कामी अपात्र । न धरा संशय अणुमात्र । या बोलाचा
 ॥ १९४ ॥ हें माझे नव्हे लिहिणें । हें सद्गुरुंचें करणें ।
 प्रव्हाद भक्तांचें बोलणें । हृदयीं ठेवा सदोदित ॥ १९५ ॥
 तुमचें बालमानस । जेवीं गंगाजल सुरस । आत्मरूपीं
 होवोनि समरस । श्रीस्वामी समर्थ सेवा वेगीं ॥ १९६ ॥
 पुढील पिढीचे पितर । तुझींच बाळानों चतुर ।
 आमुची चुकवावया येरझार । या आशिर्वाद वापानों
 ॥ १९७ ॥ माता भवानी पिता शंकर । हेचि भावना
 साचार । हृदयीं धरितां तराल । खचित भवाब्धडोही
 ॥ १९८ ॥ विद्यादाते गुरुराज । हृदयीं ठेवोनि तत्पंकज-

विद्यादेवीस आज । प्रसन्न घ्या करोनी ॥ १९९ ॥ जरी
 म्हणाल उद्यां करूं । क्षणक्षणा पळे कालवारू । महत
 साध्य थोरू । नासेल तुमचे विलंबे ॥ २०० ॥ बाळांनो
 विद्यामाउली । तुम्हांसी होईल सुखसाउली । आराधितां
 श्रीगुरुमाउली । जी प्राप्त होतसे ॥ २०१ ॥ जरी मी
 पापी अधम । तरी हा उपदेश सुधेसम । सद्गुरुंचा असे
 उत्तम । म्हणुनी यासी न धिःकारावे ॥ २०२ ॥ नातरी
 म्हणाल हा दुर्जन । याचें लिखित ऐकेल कोण । द्याल
 सोडोन । वाचन या ग्रंथाचें ॥ २०३ ॥ म्हणोनि आधींच
 लिहिलें । हें काव्य भलें । सद्गुरुंनीं लिहविलें । मी न
 जाणें कांहींच ॥ २०४ ॥ काव्यरचनाची प्रेरणा ।
 ज्याची त्यांनीं केली जाणा । उगीच कुशंका घेवोनि
 नाना । कलंकवूं नका मनश्चंद्र ॥ २०५ ॥ असो बाळ-
 गोपाळ सकल । त्यांचें पदीं कोमल । ठेविली
 माझी क्षुद्र भाल । त्रिकाल आत्मशुद्धीस्तव ॥ २०६ ॥
 बाळांनो तुमच्या संगें । मी पावेन मुक्ती वेगें ।

जेवीं प्रल्हादभक्तियोगें । असुराधम सायुज्य पावला
 ॥ २०७ ॥ कोणी ह्मणती शिशूजन । त्यांसी वडिलेन
 किजे नमन । हें शास्त्र मज न मान्य । कारण आहे उघ-
 डचि ॥ २०८ ॥ सिंहाचा छावा लहान । वृद्ध बोकल
 दाढी लंब पूर्ण । यांत द्याल कोणास मान । तुह्मींच सांगा
 शास्त्रज्ञहो ॥ २०९ ॥ असो सदाचारें वर्तोनी । बाळांनो
 सेवा ब्रम्हनांदिनी । सद्गुरूसी सदा स्मरोनी । ज्ञणीं व्हा कुल
 दीपक ॥ २१० ॥ आतां बालिका ग्रंथ वाचिती । अत्यंत
 प्रेमादर चिती । त्यांचे मृदु चरण प्रीती । भिजवीन माझिये
 प्रेमाश्रुंनीं ॥ २११ ॥ कन्यकांची योग्यता अपार । उद्ध-
 रती सासर माहेर । उभय कुलांचा भार । असे सुकन्य-
 केवरी ॥ २१२ ॥ मुलींनो तुम्ही भावी माता । गुरुजन
 सेवा बहुता । आनंदवावा भर्ता । सासूश्वशुरादिक ॥ २१३ ॥
 पुरुषासर्वे सर्व धर्म । अर्थ मोक्ष परमकाम । गृहिणी पद
 उत्तम । साधावे सुकन्येनें ॥ २१४ ॥ कुलांची भावी
 पिढी । तुम्हांकडे पाहे तांतडी । कीं चालवाल सुरळीत
 गाडी । संसाराची ॥ २१५ ॥ कन्यके माये मी पतित ।

परी तुज आलों शरणांगत । मी अंध अत्यंत । दावी
 मज सन्मार्ग ॥ २१६ ॥ अहिल्या सावित्री सीता ।
 मीरा मुक्ता पुण्यवंता । सती अनसूया पतिव्रता ।
 यांसमान तूं होई ॥ २१७ ॥ तुझी जेव्हां होईल प्रगती ।
 तेव्हां मज मिळेल गती । भावी पिढीवरती । अवलंबून
 आहे माझे जिणे ॥ २१८ ॥ आतां तुम्हीं बंधु भगिनी ।
 मला हांसूं नका स्वमनीं । पश्चात्ताप होतो मन्मनीं । कृत-
 कर्मादिकांचा ॥ २१९ ॥ सदा धरोनि सुपंथ । आदरें
 स्मरा श्रीगुरुनाथ । मज अंधाचा धरोनि हात । श्रीभग-
 वंत दावा वेगीं ॥ २२० ॥ मी खल दुष्ट दुर्जन । दुरा-
 चारी अपवित्र पुर्ण । म्हणोनि मज त्यजोन । न जावें
 सूझांनी ॥ २२१ ॥ दुर्जन असो कीं अधम । त्यासी
 तारी सत्समागम । जरी मद्देह अमंगळ परम ।
 असे जाहला कर्मवशें ॥ २२२ ॥ तरी मज श्रीगुरुपाय ।
 तारितील हें खचित होय । मग तुम्हीं सज्जनीं काय ।
 म्हणोनि कंटाळावें मजसी ॥ २२३ ॥ असो सर्व संत श्रोते
 हा ग्रंथ वाचिती एकचित्ते । तयांसी माझीं दंडवते । अखं-

डीते सदा ॥ २२४ ॥ असो ऐसियापरी ब्रह्मचारी । वतों-
नियां सदाचारी । लीन होईल श्रीहरी हरीं । सत्य सत्य
त्रिवाचा ॥ २२५ ॥ श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत । श्री-
स्वामी समर्थ सांगत । ऐकोत भाविक संत । षष्ठोऽध्याय
गोड हा ॥ २२६ ॥ श्रीगुरुदेवदत्त अवधूत.

अध्याय ७ वा.

श्रीगणेशाय नमः । श्रीसद्गुरवे नमः । ॐ नमोजी
श्रीहरिहर । मागिले अध्यायीं साधार । ब्रम्हचारी सदाचार ।
निवेदिला त्वां कृपे ॥ १ ॥ पुढें स्कंदपुराणीं कथा । पावन
होय श्रोता वक्ता । श्रीहरिहरलीला गातां । अत्यंत आवडी
धरावी ॥ २ ॥ सूत सांगे शौनकांसी । श्रीगुरु लिहविती
मत्करेसी । ते हरिहरचरित्र प्रेमेंसी । साद्यंत सावधानें
परिसावें ॥ ३ ॥ प्रथमाश्रमीं ब्रह्मचारी । श्रीगुरुंची सेवा न
करी । विषयसुखांत मन धरी । तरी प्राप्त अधोगति ॥ ४ ॥
विषयसुख महाद्वाड । पाडील ज्ञानें ओसाड । अंतःकरण
होईल पिसाड । आशा पिशाची संचरे ॥ ५ ॥ आशेचा बंधू
आळस । तोचि उद्योगारि तामस । दैन्यभ्रमादि योगें

नष्ट । होतें तात्काळ ब्रह्मचर्य ॥ ६ ॥ धनलालसा
 उत्पन्न होत । मग दंभाची गांठ पडत । मानापमानाचा
 दाब त्वरित । पडतो हृदयाब्जावरी ॥ ७ ॥ मग
 निष्कृती नामक कन्या । दोष कृत्यासी जी मान्या । ब्रम्ह-
 चारी मानोनि धन्या । तीस वरी तात्काळ ॥ ८ ॥ मग
 कामकथांची रुची घेवुन । मनासि भ्रांती होते जाण ।
 कामाचें वारें वाहून । फार आवडे संसारसुख ॥ ९ ॥
 काम असे अंगहीन । पुष्पें जयाचीं शस्त्रें तीक्ष्ण । कामाचें
 सामर्थ्य विलक्षण । ज्ञातेहि केले पादाक्रांत ॥ १० ॥
 कामाचा मान चढला । भोंवण्यांत ब्रह्मचारी सांपडला ।
 मग त्याचा विवाह भला । मातापिता करिताती ॥ ११ ॥
 सुंदर आणिली नोवरी । कामें मन आसक्त भारी ।
 मद्यप्याचे हस्तीं ज्यापरी । मद्य क्षारी भरोनि द्यावी
 ॥ १२ ॥ नोवरीचे स्वरूप गुण । शास्त्रज्ञ करिती वर्णन ।
 शरीर सुंदर मोहक वदन । चपल नयन असावे ॥ १३ ॥
 गोरी श्यामवर्णी वा निमगोरी । सदा असावी हांसरी ।
 ओष्ठ बिंबफलासरी । नेत्र असावे पद्मासम ॥ १४ ॥

आवाज गोड सतीचा । लाजालु स्वभाव साचा । सडपातळ
 आहार बेताचा । कोमलांग शुभकांती ॥ १५ ॥ नजर
 मोहक बोटें सरळ । अंगकातडी भारी नितळ । स्वच्छ
 शरीर वाणी प्रेमळ । अंग सुगंधी केशहीन ॥ १६ ॥ डोई
 कुरळ केश भार । कपाल उन्नत फार । ऐसें मुख असावें
 सुंदर । देखोनि लाजे पूर्ण चंद्र ॥ १७ ॥ अंतरीं नसावी
 दुर्मुख । मातापित्यांस देई सुख । ऐसें गुणयुक्त सुनमुख ।
 पहावें सासुश्वशुरांनीं ॥ १८ ॥ भावंडें बहुत असलेली ।
 असावी चालीची चांगली । व्यवहारीं दक्ष चतुर भली ।
 निष्कपट उत्तम कुलीची ॥ १९ ॥ ऐसें सुकन्यालक्षण ।
 लाभण्या लागे बहुत पुण्य । संसारीं दिसती बहुत धन्य ।
 कजेदलाल कैकेया ॥ २० ॥ नेत्रारक्त जेवीं खदिरां-
 गार । नेहेमीं थरथरे अधर । वचन कदा नव्हे मधुर ।
 कुरूप कर्कशा नारी ॥ २१ ॥ फसवी निंदक रडतोंडी ।
 पंतीवरी सदा तोंड सोडी । ऐशिया स्त्रीपासोनि
 सोडी । वांचीव बाप्पा हरिहरा ॥ २२ ॥ जहाला
 दुष्ट स्त्रीसंग । होई गृहस्थाश्रमभंग । मग सत्कर्म

यथासांग । कैसी होतील या जर्गो ॥ २३ ॥ म्हणोनि
 करा योग्य निवड । जरी असेल मानसी आवड ।
 संसारसुखाची भरण्या कावड । सद्गुणी नोवरी पर्णावी
 ॥ २४ ॥ गुरु अग्नी आणि द्विज । सगक्ष करावें विवाह
 काज । स्नान संध्यादि दिन काज । करावी आवश्यक
 गृहस्थानें ॥ २५ ॥ गृहस्थाचा धर्म जाणा । माता पिता
 गुरुकन्या । पत्नी पुत्र याचक जाणा । अतिथी पोषण
 करावें ॥ २६ ॥ सदा अग्नी पूजावा । पुरुष यज्ञ करावा ।
 श्रीहरिहर भजावा । मनोभावें सर्वकाल ॥ २७ ॥ करावें
 वेदशास्त्राध्ययन । तयार करावे शिष्य शिकवुन । देव
 ऋषी पितर भूतजन । यांसी बलीहरण करावें ॥ २८ ॥
 भिक्षू याचक प्रवासी । यांस न ठेवी उपाशी । येरि
 तीं गृहस्थाश्रमवासी । वर्तत जावें ॥ २९ ॥ कामें न
 जावें जखडोन । वंशविस्तारा योग्य मैथुन । स्त्रीपुरुषें
 असावी तरुण । चिंतारहित प्रेमळ ॥ ३० ॥ धैर्य काम-
 विकार । शांतीनें क्रोधागर । लजेनें मद पामर । विवेकें
 मोह जिंकावा ॥ ३१ ॥ सर्वत्र आत्मबुद्धीनें हिंसा । आत्म-

विचारें द्वैत दासा । आणी वठणीस दुराशा । उदार
 उच्च दृष्टीने ॥ ३२ ॥ मन संतुष्ट ठेवोन । अलिप्त असावें
 संसारांतून । प्राप्त सुखदुःखापासून । मन ढळों न
 घावें ॥ ३३ ॥ दक्षतेनें भीतीचें । दयेनें पापाचें ।
 अभ्यासें प्राणवायूचें । आलस्याचें उद्योगें ॥ ३४ ॥
 विवेकें चंचलत्वाचें । नियमन करावें साचें । सदा भजन
 श्रीहरिहराचें । करोनि काल कंठावा ॥ ३५ ॥ माया-
 त्यागें दंभाची । संतोषें तृष्णेची । सहिष्णुत्वें सुख-
 दुःखाची । खोड मोडावी ॥ ३६ ॥ विरक्तीनें निष्फल
 वाद । मोडोनी त्यजीं कामुक नाद । हृदयीं ध्यावोनि चिदा-
 नंद । सावध असावें संसारीं ॥ ३७ ॥ रात्रंदिन इंद्रिय-
 दमन । करितां नारायण प्रसन्न । मग तो देई वरदान ।
 सज्जनसाधूसंगाचें ॥ ३८ ॥ साधूसंगें चिर समाधी ।
 मग सुटेल सर्वोपाधी । संसारांत राहोनि साधी । परमार्थ-
 मोक्ष साधन ॥ ३९ ॥ नरासी वैराग्य प्राप्त होत । सर्व
 भवव्यवसाय सुटत । भ्रम सकल निरसत । केवल साधू-
 समागमें ॥ ४० ॥ ऐसा मुमुक्षु गृहस्थ । तोचि होईल

मोक्षस्थ । सर्व प्रकारें श्रीगुरुनाथ । संरक्षी त्यासि संसारी
 ॥ ४१ ॥ जेवीं जलांत पद्म राहे । परी अंगीं जल न
 साहे । तेवीं अंतरीं विरक्त राहे । व्यवहार पाहे बाह्यांगीं
 ॥ ४२ ॥ अंतरीं सावध न होसी । तरी मोहक माया
 पाशीं । पडशील तूं प्रणयपाशीं । धुंद संसारीं होशील
 ॥ ४३ ॥ तरुणीचें अंग सुंदर । कामाची तलवार । करील
 तुजसी ठार । कालवशें ॥ ४४ ॥ जरी रूपवंत
 सती । वागे योग्य प्रेमरितीं । तरी भर्त्यासी धरोनि
 हातीं । आपुल्या कथांत ठेविते ॥ ४५ ॥ भार्या
 कुरूप दुःशील । तरी समूळ नाश करील । वंशवृक्षाची
 ही वेल । ऐसी विचित्र असे कीं ॥ ४६ ॥ असो संसार
 करोनी नेटका । साधी परमार्थ बांका । कामादिकाचा
 झटका । लागोचि नेदी ॥ ४७ ॥ आधींच दुर्लभ नृजन्म ।
 त्यांत अधिक द्विजोत्तम । त्याहुनी अधीक संतसमागम ।
 श्रीगुरुकृपा अधिकाधिक ॥ ४८ ॥ कोटी जन्मांचें पदरीं
 पुण्य । तेव्हां दया करी श्रीभगवान । प्राप्त सुपुत्र गुणवान ।
 श्रेष्ठ कुलदीपक ॥ ४९ ॥ नाही तरी जगांत । पुत्र करिती

अनर्थ । मातापिता गुरुभ्रात । यांसी दुःखद होती
 बहू ॥ ५० ॥ मातापित्यानीं करावे नवस । सहन करावे
 अत्यंत त्रास । परी बाल निपजे तामस । अत्यंत बालिश
 अवगुणी ॥ ५१ ॥ नवमास बाहुनी उदरांत । माता साहे
 क्लेश अत्यंत । प्राप्त झालिया अवगुणी सुत । मग त्या
 दुःखासि पार नाही ॥ ५२ ॥ त्रास देई इतराला ।
 ऐसा सुत प्राप्त झाला । मग त्या मौजी-
 बंधनाला । चौल कर्म करिती विधियुक्त ॥ ५३ ॥
 तो म्हणे हें काय खूळ । कसली स्नान संध्या मेळ । चला
 जाऊंया खेळूं खेळ । आठ्या पाठ्या चेंडु फळी ॥ ५४ ॥
 ये रितीं गेलें बालपण । पुढें आलें तारुण्यपण । आंगीं
 ताठा अभिमान । मी विद्वान म्हणोनी ॥ ५५ ॥ विद्या
 देवी सरस्वती । ती केवळ शांतीची मूर्ती । सहास्यवदन
 वीणा हातीं । भजनरंगीं डोलत ॥ ५६ ॥ ऐसें विद्येचें
 स्वरूप । आणि हे करिती गर्वालाप । म्हणे मी विद्वान
 असे वाप । कविश्रेष्ठ व्यासांचा ॥ ५७ ॥ ऐसे मदोन्मत
 सुत । पाहे माता चिंतायुक्त । पतीस म्हणे सावचित ।

बाळ निवळेल विवाहें ॥ ५८ ॥ सुंदर पहावी नोवरी ।
 बाळाचा विवाह करी । मग तो शांत होवोनि संसारों ।
 दक्ष राहिल निश्चये ॥ ५९ ॥ जननीचें हृदय कोमल ।
 म्हणे आतां निवळेल माझा बाळ । बापडी उमजेना ते
 काल । गृहीं शिरला प्रत्यक्ष कली ॥ ६० ॥ सुंदर नोवरी
 पर्णिली । दोघेही मदनें व्यापिली । म्हणती वडिल
 माणसें वृद्ध झालीं । कांहीं तयांसी कळेना ॥ ६१ ॥
 कुपुत्र सांगे पितयासी । बहुत देखिलेंति संसारासी ।
 आतां स्वस्थ चित्तेसी । एके बाजूस बैसावें ॥ ६२ ॥
 मी घरचा मुख्य यजमान । कोणी नायकिजे तुमचं वचन ।
 कुशब्दे ताडे पिता भगवान । तें न लिहवे ये ग्रंथीं ॥ ६३ ॥
 पिता म्हणजे गुरुवर । त्यासी कुशब्दे ताडे नर । तो पावे
 तत्काल यमपूर । सत्यसत्य त्रिवाचा ॥ ६४ ॥ अंतःगृहीं
 धरोनि सासूसी । सूनवाई ठेविती बाजूसी । अनुदिनीं
 करिती कलहासी । महा अनर्थ मांडिला ॥ ६५ ॥ ऐसा
 संसार दुःखपूर्ण । वर्णितां रोमांच उठती जाण । अधिक
 न लिहवे वर्णन । या दीन चित्राचें ॥ ६६ ॥ श्रीहरिहर-

भजनीं । लाविण्या हातीं धरिली लेखणी । कां विटाळूं अधीक
 कथनीं । लीला अवगुणी मानवांच्या ॥ ६७ ॥ असो ऐसें
 संसारजाल । परी प्राप्त होतील बाळ । गुणवंत कन्यास्ने-
 हाळ । तरी सार्थक स्वार्थीचें ॥ ६८ ॥ पुत्र असावा
 शीलवंत । आज्ञाधारक वैराग्यवंत । मातापितागुरुभ्रात ।
 आज्ञा कधीं नुलंघी जो ॥ ६९ ॥ तरीच धन्य
 मातापिता । पितृऋणांतुनी तत्वतां । मुक्त होवोनि
 सार्थकता । होईल जन्माची ॥ ७० ॥ सुकन्या आणि सुपुत्र ।
 करितील स्वकुल पवित्र । उद्धरितील पूर्वज कुलगोत्र ।
 उभय कुलांचें ॥ ७१ ॥ असो श्रीगुरुसेवा । श्रीगुरु-
 प्रसाद मेवा । उत्तम वैराग्याचा ठेवा । आणि कुसंग-
 त्याग ॥ ७२ ॥ समदृष्टी संतोष हीं वर्तनें । अधिका-
 धिक भाग्याचीं लक्षणें । आनंद ब्रह्माचें लेणें । तेजाचें
 मूल होय ॥ ७३ ॥ जरी साधणें आत्माहित । वर्तन
 ठेवणें शुद्ध अत्यंत । प्रेमळ परोपकार बुद्धी मात्र । सदा
 हृदयांत ठेविजे ॥ ७४ ॥ आलस्य त्याग करावा । परी अती
 कष्ट न करावा । धर्मार्थ काम साधावा । उत्तम गृहिणीसह

॥ ७५ ॥ पोळ गाय अश्वत्थ । अग्नी देउळ श्रीगुरुनाथ ।
यासी प्रदक्षिणा भक्तीयुक्त । सदा करावी गृहस्थें ॥ ७६ ॥
शांत दांत सदाचारी । उदार योगसाधन करी । ज्ञानी
शीळवंत श्राद्ध करी । व्रतस्थ राहोनि सर्वदा ॥ ७७ ॥
एकांती करी भजन । सदा परमार्थचिंतन । ऐसा
गृहस्थ असून । यतीप्रमाणेंच जाणावा ॥ ७८ ॥ नऊ
प्रकारचे शौच । स्नान जप होम शौच । तर्पण देवता-
र्चन शौच । अहिंसा त्याग संतोष पै ॥ ७९ ॥ नऊ
उत्तम प्रकार । स्नानाचे सांगती चतुर । वैराग्य सरलता
थोर । दिक्षा प्रसन्नता वासना ॥ ८० ॥ रती निष्ठा शांती
शम । हे स्नानचि उत्तम । ऐशिया स्नानें अधमाधम ।
शुद्ध होईल मुळीहुनी ॥ ८१ ॥ आतां सांगती सहा दोष ।
काम मद लोभ रोष । दंभ मत्सर अनृत पाश । नाश
करिती जीवाचा ॥ ८२ ॥ कायिक वाचिक मानसिक ।
तीन प्रकारें जप कौतुक । आतां ध्यानप्रकार देख । श्रोती
ऐकिजे सावचित्तें ॥ ८३ ॥ प्राणठायीं अश्विनीकुमर ।
नेत्रीं भगवान सूर्य । जिन्हेंत ध्यान घर । वरुण राजेंद्राचें

॥ ८४ ॥ चहुं दिशा कर्णांत । वायू न्यासी त्वचेंत ।
 वाणींत अग्नी धगधगीत । मुखीं इंद्र न्यासिजे ॥ ८५ ॥
 पर्दा न्यासावा कैलासपती । करीं साधिजे श्रीलक्ष्मीपती ।
 यम न्यासावा गुह्यांती । प्रजापती उपस्थांत ॥ ८६ ॥ ये रितीं
 करोनियां न्यास । अहंभावीं जप रुद्र तामस । मानसीं चंद्र-
 राजस । जपावा मुमुक्षुनें ॥ ८७ ॥ बुद्धीचे ठाई क्षेत्रज्ञ । चित्तीं
 ईशान प्रज्ञ । व्यक्तीं ईश्वर ब्रह्मज्ञ । देहीं सद्गुरु चराचर
 रूपीं ॥ ८८ ॥ ऐसा करा कायिक जप । अथवा साधिजे
 मानसिक जप । सप्तपाताळ भूर्भुव जप । प्रेमभावे
 साधावा ॥ ८९ ॥ नाभीपर्यंत स्वर्लोक । हृदयापर्यंत
 महर्लोक । कंठापर्यंत जनलोक । तपोलोक तालुपर्यंत
 ॥ ९० ॥ भू मध्या सत्यलोक । त्यावरी जाणा वैकुंठ-
 लोक । पुढें विज्ञान आनंदलोक । त्यापुढें श्रेष्ठ अक्षरपद
 ॥ ९१ ॥ जे अक्षराहि पलिकडे । त्याचेंचि चिंतन करा
 रोकडें । न पहावें इतराकडे । योगियानें ॥ ९२ ॥ मूल
 भार्गी श्रीगणेश । गुह्य ठायीं ब्रम्हेश । नाभींत सौभाग्यद
 रमेश । हृदयीं शिव मोक्ष साध्य ॥ ९३ ॥ कंठांत जीव

देहधारी । भूर्मध्ये पुरुष जरा मृत्यु हारी । ज्ञानरूप गुरु
 शुक्लांक शिरीं । ज्योतीरूप सुवर्णाङ्ग पलिकडे ॥ ९४ ॥
 ज्योति रूपांत चिन्मूर्ती । विज्ञानांत आत्मानंदमूर्ती । अक्षरीं
 निर्गुण स्मरती । तेचि सूत्र जाणावे ॥ ९५ ॥ सूत सांगे शौन-
 कासी । अगस्ती सांगे सतीसी । केलिया ऐशा जपासी ।
 पुरुष मुक्त होतो ॥ ९६ ॥ मूलभागीं वशषस । चौकडी
 जाणावी सुरस । गुह्यकस्थानीं षट्स । बकारादि जाणावे
 ॥ ९७ ॥ नाभीस्थानीं डकारादि दशक । बारा अक्षरें
 हृदयीं देख । असती ककारादिक । कंठीं सोळा स्वर
 असती ॥ ९८ ॥ तमोभागीं निर्गुण । बिंदुरूप गुणात्मक
 प्राण । नादरूप आत्मा पूर्ण । वसे ज्योति रूपांत ॥ ९९ ॥
 विज्ञान चित्स्वरूपांत । केवल आनंद वसत । अक्षर स्वरू-
 पांत । कर्म निर्हार रूपात्मक अजया असे ॥ १०० ॥
 भुवयांमध्ये हकार । यांचा न्यास करी सत्वर । श्रेष्ठ निर्गुण
 ॐकार । शिरोभागी न्यासावा ॥ १०१ ॥ काया वाचा
 मन । सद्गुरुपदीं करोनि अर्पण । घेई मानवा जपज्ञान ।
 गुरुमाउलीपासोनि ॥ १०२ ॥ जप साध्य होतां चित्तीं

पांचही गुणवृत्ती । निर्गुण ठायीं लीन होती । ज्योतिः-
 स्वरूपी तात्कालिक ॥ १०३ ॥ दर्शने युक्त हवन । तेव्हां
 होम होई पूर्ण ; आतां फलश्रुती सांगती सज्जन ।
 होम हवन कर्माची ॥ १०४ ॥ इंद्रिय-
 दमन शम । दुसरा जाणिजे दम । अति कृच्छ
 तिसरा उत्तम । तृष्णात्याग चवथा असे ॥ १०५ ॥
 पांचवा अभयलाभ । सहावा सुखहोम सुलभ । सातवा
 तितिक्षालाभ । आठवा शांतिलाभ जाणिजे ॥ १०६ ॥
 नववा आनंदलाभ । जो येरव्हीं दुर्लभ । ये रितीं श्रीपद्म-
 नाभ । प्रसन्न कर्मयोगियासी ॥ १०७ ॥ ब्राह्मणसंत-
 र्पण । गृहस्थे करावे सदा तर्पण । तेणें पितर तृप्त पूर्ण ।
 होवोनि शुभाशीर्वाद देती ॥ १०८ ॥ आनंददायिनी
 देवता । दशानृतीं तत्वतां । प्रेमें पूजा करितां । देवतार्चन
 या नांव ॥ १०९ ॥ जेधवां इंद्रियें तृप्त होती । तेव्हां
 पुष्टी वृद्धी झाली म्हणती । ब्रह्मचारी गृहस्थ वा यती ।
 मुक्त होय निःसंशयें ॥ ११० ॥ आर्येसी अगस्ती
 सांगती । ऐसी गृहस्थाश्रमाची रिती । लोपामुद्रा महा

सती । पुनरपी प्रश्न करितसे ॥ १११ ॥ अगस्ती मुनी
 भगवान् । सतीचें करितील समाधान । पुढिले अध्यायी
 तें निरूपण । श्रोतीं श्रवण करावें ॥ ११२ ॥ श्रीहरिहरे-
 श्वरलीलामृत । सातवा अध्याय विख्यात । ब्रह्मचर्य
 आणि गृहस्थ । आश्रम येथें वर्णिले ॥ ११३ ॥ सद्गुरूंनीं
 जैसें सांगितलें । तैसें लेखणीनें काम केलें । ज्याचें त्यानें
 करोनि घेतलें । आम्हाकडे काय गुण दोष ॥ ११४ ॥
 पुढील कथा भाग अत्यद्भुत । लिहवितलिल श्रीगुरुनाथ ।
 ते ऐकोत भाविक भक्त । सावधान अंतरीं ॥ ११५ ॥
 श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत । श्रीस्वामी समर्थ सांगत । ऐकती
 सकल सज्जन संत । सप्तमोऽध्याय गोड हा ॥ ११६ ॥
 श्रीगुरुदेवदत्त अवधूत ॥

अध्याय ८ वा.

श्रीगणेशाय नमः । श्रीसद्गुरुवे नमः । मांगिल अध्यायी
 पवित्र । गृहस्थाश्रम धर्म विचित्रे । लोपामुद्रेस निमित्त
 मात्र । करोनि कथिलें सर्वांसी ॥ १ ॥ गृहस्था-

श्रम निर्णय । ऐकोनि सती आनंदमय । पुनरपी प्रश्न
 पतीस काय । करी तें ऐका एकचित्तें ॥ २ ॥ भगवंत जे
 मूढ जन । आश्रम सीमे दुर्बल होवोन । वास करिती
 रात्रांदिन । सुटती कैसे भवचक्रांतुनी ॥ ३ ॥ जनांवर
 व्हावें उपकार । येतदर्थ कथा साचार । तुम्ही श्रीगुरु
 चतुर । वर्णावी मजप्रती ॥ ४ ॥ संतुष्ट होवोनि अगस्ती ।
 साध्वीस पुनः सांगती । ठावें नसेल ज्ञान रिती । या
 गृहस्थाश्रम धर्माची ॥ ५ ॥ ज्यासि न घडे इंद्रिय-
 दमन । विरक्ती अंगीं बाणे न । त्यानें सत्संग साधून ।
 परिसावी हरिहरकथा सादरें ॥ ६ ॥ भगवंताचें अवतार
 गुण । भक्तीयुक्त करावें कीर्तन । थोडा थोडा विवेक धरु-
 न । मार्ग क्रमावा मुमुक्षुनें ॥ ७ ॥ ज्याप्रमाणें लांकडांत ।
 सूक्ष्मरूपें अग्नी वसत । त्याप्रमाणें विवेकें होत ।
 आत्मप्रादुर्भाव गृहस्थीं ॥ ८ ॥ आत्मज्ञानें जळे पाप ।
 सद्गुरुभजनें जळे ताप । मग ब्रह्मांड आत्मस्वरूप । भासे
 अमूप गृहस्थासी ॥ ९ ॥ पूजा करी शुद्ध भक्तीनें । अंग
 थरथरे रोमांचानें । दासोऽहं म्हणोनि नमनें । पुनः पुनः

करावी ॥ १० ॥ प्राकृत भावांचा प्रवेश । जीव्यापीड्य-
 दयाकाश । त्या गोष्टींवर विजय सावकाश । भक्तीसाधनें
 मिळवावा ॥ ११ ॥ इंद्रियरूपी दरवडेखोर । कऱ्यांत
 यावयास हा चोर । भगवद्भक्तीचा जोर । कमवावा
 महत्प्रयासें ॥ १२ ॥ मग तीं इंद्रियें होवोनि दीन ।
 विश्वरूपीं होती लीन । ब्रह्मांडनायक त्रिनयन । साक्ष
 होतो आत्म्यासी ॥ १३ ॥ चंद्रोदय होतां शाश्वत ।
 आनंदें आत्मजल उचंबळत । मग जीव अल्पकालांत
 विसरे देह त्रिगुणात्मक ॥ १४ ॥ मग होवोनि आत्मैक-
 तत्पर । सोडोनि दुःखसंग सत्वर । बुद्धीस प्राप्त सुत
 थोर । होई विवेक म्हणोनि ॥ १५ ॥ हा विवेक गुणवान ।
 सुत जहाला निर्माण । याचें प्रेमें करोनि संगोपन ।
 देहेंद्रियें सेवावीं ॥ १६ ॥ मनीं धरोनि धैर्य पवित्र ।
 बुद्धी विवेकें स्त्रीपुत्र । पोषित जावें कलत्र । अवलोकी
 लीला तयांची ॥ १७ ॥ विवेकसुत बाल्यावस्था । प्राप्त
 करोनि दे वैराग्यावस्था । याचें निर्वेदासमोर उपनयन
 होतां । करितो देहागुणविरहित ॥ १८ ॥ विवेक-

सुतार्चे पाणि ग्रहण । श्रद्धेसहित करावें जाण । क्रीडतां
 तीं दोधेजण । विराम पावे इंद्रिय ॥ १९ ॥ प्रौढत्व
 जेव्हां पावे विवेक । प्राप्त बुद्धी स्थिर ना ठीक । मग
 देहादिकाचें त्यजोनि कौतुक । यती व्हावें गृहस्थानें ॥ २० ॥
 स्वचित्ताचा मठ करावा । तेथें श्रीगुरुनाथ स्थापावा ।
 विज्ञोनि जातां प्रकृतीवणवा । मग यतिपण सहजची
 ॥ २१ ॥ मनार्चे संयमन । शौच आणि स्नान । जप
 चौथें अंगण । जिवीत्व पूर्ण तेजार्चे ॥ २२ ॥ स्वानंद
 महापुरांत । न करी आणिक यातायात । स्वप्रजागृती-
 पलिकडे पोचत । पैश्याच्चवृतीनें रहावें ॥ २३ ॥ करोनि कांहीं
 न करी । प्रगट याचक अंतरीं निराहारी । न बोलतां भाषण
 करी । भगवंत गुणनाम वर्णन ॥ २४ ॥ त्याचें चित्त न ढळत ।
 पहात नाही आणिक पंथ । निजरूपीं देखे श्रीगुरुनाथ ।
 हृदयेश्वर आत्मानंदीं ॥ २५ ॥ अनंतरूपी त्रिविध जग ।
 असे एकरूप एकांग । ऐसें जाणोनि भोगी भोग । पर-
 मार्थाचे ॥ २६ ॥ ऐसा जो राजहंस । त्यासीच वदती
 हंस । जो अद्वैतीं करोनि विलास । समबुद्धी सर्वात्मक

होतसे ॥ २७ ॥ आत्मा केवल आनंदधन । ऐसे होई
 शुद्ध ज्ञान । तेधवां ठरेल अर्थहीन । पुनर्जन्म ही भाषा
 ॥ २८ ॥ मूढही व्हावा समर्थ । हें श्रुतीधर्माचें सामर्थ्य ।
 मग भक्तीवान ज्ञानवंत । त्याची योग्यता कोण वर्ण
 ॥ २९ ॥ संत सज्जन परम हंस । निस्पृह निर्भय तेजस ।
 सर्व जनांचे हितास । जपती ते पूर्णयोगी ॥ ३० ॥ दयाळू
 शांत दांत । अंगीं अमानित्व अदंभत्व । त्यक्त परिग्रह वसोनी
 देशांत । वनचराप्रमाणें वागती ॥ ३१ ॥ ममत्वहीन
 निरहंकर । श्रद्धावान शांत नम्र । मितभाषी जितेंद्रिय
 उदार । निःसंग सदाचारसंपन्न ॥ ३२ ॥ विषयां-
 विषयीं विरक्त । ऐसा सत्शिष्य भक्त । सद्गुरुसी प्रिय
 अत्यंत । कृपादृष्टीं पहाती तथा ॥ ३३ ॥ निश्चये
 श्रीगुरुंची । सेवा करी साची । मग प्रसादलाभाची । कीर्ती
 कोण वर्ण ॥ ३४ ॥ विश्वामित्रादि मुनिश्वर । जनकादि
 गृहस्थाश्रमी थोर । याचि सद्धर्म साचार । परम गती
 पावले ॥ ३५ ॥ पांडवादि क्षत्रिय । याचि धर्म लाभले
 श्रेय । धर्मावांचूनि अन्य उपाय । नाहीं नाहीं

त्रिजगतीं ॥ ३६ ॥ धर्मानुसार गृहस्थाश्रम । पाळितां
 पावे आनंदधाम । प्रसन्न होवोनि पुरुषोत्तम । अंतीं
 नेई स्वपदाते ॥ ३७ ॥ असो झालिया प्राप्त ज्ञान ।
 गृहस्थें पुत्रोत्पत्ती करोन । अगदीं सुखानें प्रवाजन ।
 संसारत्याग करावा ॥ ३८ ॥ विषयसुखें अनुभवावीं ।
 मनाचीं कोडीं पुरवावीं । मग विरक्त होवोनि पहावी ।
 वाट तपाची स्त्रीसह ॥ ३९ ॥ मुनीवृत्ती आदरावी ।
 भूतमात्रीं मैत्री संपादावी । देहवल्ली शोषून टाकावी ।
 चांद्रायण कृच्छ्रव्रतांनीं ॥ ४० ॥ लाभालाभ माना-
 पमान । जयापजय शत्रुमित्र जाण । अवघे लेखावे समान ।
 मुनीवर्यानें ॥ ४१ ॥ त्यजावे शुष्क वाद । सदा भोगावा
 परमानंद । सोडोनि कौटिल्य खेद । लोभ परावृत करावा
 ॥ ४२ ॥ जितेंद्रिय होवोनि अष्टांग । करी मैथुनत्याग । सोसी
 सकलसुखदुःख भोग । अत्यंत धैर्य धरोनियां ॥ ४३ ॥
 मदमत्सर त्यजोन । सर्वत्र पाहे उमारमण । संगावड असे
 जाण । तरी सत्संग धरावा ॥ ४४ ॥ कामी जनापासुन ।
 दूर एकांतीं राहोन । संसर्गहीन होवोन । पक्षोपवास करावे

॥ ४५ ॥ ऋतुकालीं पिकणार । फलांचा करावा आहार ।
 शक्ती अंगीं असेल थोर । वायू भक्षोनि राहावे ॥ ४६ ॥
 अग्नेसर सुवासिक तैले । त्यजावीं यतीनें भले । तीर्थ-
 सेवक व्हावे चांगले । राहूं नये एक गांवीं ॥ ४७ ॥
 जरी येईल अशक्तपणा । तरी चार दिवस रहाना ।
 सशक्तांनीं मल्ला जाणा । पंच सहा कोस खेटिजे दिनीं
 ॥ ४८ ॥ करावे त्रिकाल स्नान । स्वाध्याय मंत्र जप
 हवन । शुद्ध भक्तीनें पाळिजे अनुदिन । यतील क्षण
 सत्य हें ॥ ४९ ॥ भवशास्त्रें झालिया शुद्ध । पाहूं नये
 शुद्ध विशुद्ध । होवो नये इतर शास्त्रवद्ध । इंद्रियदमन
 करावे ॥ ५० ॥ प्रपंचबुद्धी दूर सारुन । सत्यविवेकें
 करिजे मनन । ऐशिया रितीं वानप्रस्थ मन ।
 आत्मारामीं मेळवावे ॥ ५१ ॥ वानप्रस्थ धर्माचार ।
 आचरोनि वैराग्य प्रखर । प्राप्त झालिया नंतर ।
 मग संन्यास करावा ॥ ५२ ॥ संन्यासाश्रम । हाचि कैव-
 ल्याश्रम । याचे पायीं अनंत धाम । प्राप्त होई मानवा
 ॥ ५३ ॥ जे इंद्रियदमन करूं शक्ती । त्यांसची पावे

ही गती । उगाचि दंभें संन्यास घेती । ते अधोगती पाव-
 तील ॥ ५४ ॥ कुटीचक बहुदक हंस । चवथा जाणिजे
 परमहंस । चहुं प्रकारचा संन्यास । वर्णिला असे वेदशास्त्रीं
 ॥ ५५ ॥ कुटीचकें स्वजनीं । करणें भिक्षान्न सेवनीं ।
 शिखा यज्ञोपवीत तिनी । दंड कमंडलू बाळगावे ॥ ५६ ॥
 बहुदकें करावा सर्व त्याग । असावे मोक्ष परायण निःसंग ।
 स्वजन स्वदेश त्याग । बहुदकें करावा ॥ ५७ ॥ तिजा
 हंस त्रिकाल स्नान । करोनि राहे ओलेत्यान । यतिधर्मा-
 नुसार चांद्रायण । वृक्ष मूल नदितिरीं वास करी
 ॥ ५८ ॥ एकचि वेणूचा दंड धरी । सदा देवाचें ध्यान
 करी । अद्वैतबुद्धी अंतरीं । ऐसा हंस जाणिजे ॥ ५९ ॥
 परमहंस कोणा वदती । स्वीकरी पैश्याच्चिक वृत्ती ।
 वस्त्रें फेंकुनि दिगंबर मूर्ती । अपरिग्रह यती जाणिजे
 ॥ ६० ॥ सर्वाभुतीं एकतत्व । हस्तीं घेवोन भिक्षापात्र ।
 हिंडे केवल परोपकारार्थ । तो परम हंस जाणावा ॥ ६१ ॥
 ऐके लोपामुद्रे सती । ऐसें म्हणती श्रीअगस्ती । चारी
 प्रकारचा यती । महाधर्म निवेदिला ॥ ६२ ॥ ब्रह्मचारी

गृहस्थ वानप्रस्थ । यांतून केव्हांहि व्हावें संन्यस्थ । जरी
 भार्या कलत्र पोषणास । पुत्र प्राप्त झाला असे ॥ ६३ ॥
 अथवा भार्या पावली मरण । त्यानें घ्यावा संन्यास जाणा ।
 परी इंद्रियदमन ही खूण । मुख्य यति आश्रमाची ॥ ६४ ॥
 ऐसा मानवाश्रम धर्म । योग्य रितीं करोनि श्रम । आचरतां
 परम धाम । ब्रह्मपद जवळी करी ॥ ६५ ॥ ही आश्रम
 चतुष्टयाची कथा । पावन करी श्रोतावक्ता । श्रवण-
 भक्तीनें मोक्ष हातां । चारी पुरुषार्थ लाभती ॥ ६६ ॥
 ब्रह्महत्यादि पापें थोर । स्मरणमात्रें कांपती थरथर ।
 श्रीगुरुस्मरणें दुःखें दूर । होतील निःसंशयें ॥ ६७ ॥
 भद्रे हें श्रेष्ठाख्यान । म्यां तुज केलें कथन । करितां
 पठण चिंतन । मोक्ष त्यासी सर्वदा ॥ ६८ ॥ अगस्ती
 श्रीसद्गुरुनाथ । निमित्त करोनि सती समर्थ । केवळ
 लोकोपकारार्थ । हें ज्ञान सांगितलें ॥ ६९ ॥ श्रोतीं
 होवोनि सावध सवेग । साधावा सत्संग । सेवावा महा-
 भाग । श्रीस्वामी समर्थ ॥ ७० ॥ आठवा अध्याय
 गिरिवर । वरी आश्रम चारी सुंदर । येथें करोनि विहार ।

आराम पावावें श्रोतियांनीं ॥ ७१ ॥ पुढें कथिती
 भैरव जन्म । कथनीं सादर व्हावें परम । वंदोनियां
 आनंदधाम । अवधान द्यावें भक्तीनें ॥ ७२ ॥ श्रीहरि-
 हरेश्वरलीलामृत । श्रीस्वामी समर्थ सांगत । परिसोत
 आदरें संत । अष्टमोऽध्याय गोड हा ॥ ७३ ॥ श्रीगुरुदेव
 दत्त अवधूत ।

अध्याय ९ वा.

श्रीगणेशाय नमः । श्रीहरिहरदेव पश्चिमद्वारीं । श्रीकाल-
 भैरव वास करी । भूतप्रेतादि निशाचरीं । मुक्तीदायक
 परमेश्वर ॥ १ ॥ श्रीकालभैरव अवतार । सद्गत्तांसी
 अभयकर । भूत प्रेत पिशाचें थोर । निवारण्यास्तव
 जाहला ॥ २ ॥ तयाची जन्मकथा । मज सांगा हो श्रीगुरु-
 नाथा । ऐसा प्रश्न सूता । शौनकादिक करिती स्वये ॥ ३ ॥
 सूत म्हणे मुनिजन । तुमचेनि मी धन्य । हरीहरलीलामृत-
 पान । मजकरवीं करितसां ॥ ४ ॥ करावया जगदोद्धार
 श्रीपार्वती परमेश्वर । भुमंडळीं करिती संचार । संहरावया
 खलति ॥ ५ ॥ शंकरांनीं भैरवरूप । धारण केलें अमूप ।

जगदंबा जोगेश्वरीरूप । धारण करिती भक्तकाजा ॥ ६ ॥
मनीं स्मरोनि श्रीहरिहरा । याची उपपत्ती श्रवण करा ।
आत्मकुल नाम तारा । भक्तीश्रवणें करोनी ॥ ७ ॥
पूर्वीं वराह कल्पांत । शतघ्न नामें दुष्ट दैत्य । खल दुर्धर
अभक्त । अत्यंत महा पराक्रमी ॥ ८ ॥ गोब्राह्मणछलक
असुर । अधर्मी महाक्रूर । त्रिभुवन केलें जर्जर । नाश
थोर करोनियां ॥ ९ ॥ जिंकोनिया भूमंडळ । ब्राह्मणांचे
छेदिले कंठनाळ । हत्या सदा करी खल । कामधेनू
माउलीची ॥ १० ॥ ऋषींचे आश्रम केले उध्वस्त ।
उडवोनि दिले अग्नीहोत्र । ब्राह्मण मिळोनि एकत्र । भेणें
लपती गिरिकंदरीं ॥ ११ ॥ ऐसा दुष्ट शतघ्न राक्षस ।
आला शूर्पाकारास । जिंकोनि सकल लोकपालांस । ग्रह
तारे धरिले बळें ॥ १२ ॥ महा प्रळय करोन । हिरोनि
सकल त्रिभुवन । तो मायावी शतघ्न । राज्य करिता
जाहला ॥ १३ ॥ देव बनोनियां दास । वागती त्याचे
आसपास । जणुं कल्पांतींचा तामस । कालदंड शतघ्न
॥ १४ ॥ शांतमय हरिहर पर्वती । साधूसंत वास करिती ।

त्यांसहि तो दुर्मती । छळं लागला अत्यंत ॥ १५ ॥ नाही-
 शी झाली नीती । गुप्त होती सिद्धक्षिती । वेदांची झाली
 अवनती । धुमाकुल मांडिला राक्षसें ॥ १६ ॥ जेवीं महाक्रूर
 रावण । त्याचे देव झाले बंदीजन । तेवीं शतघ्नांचे दास
 होवोन । पूजा करिती तये ग्रामीं ॥ १७ ॥ अंधारनाशक
 रवी जाणा । सकल ग्रहांत मुख्य म्हणा । तो घेवोनि
 हस्तीं विंझणा । वारा घाली शतघ्नासी ॥ १८ ॥
 मंद सुगंध सुखकर । वायू करी श्रमपारिहार । असुरदासी
 अत्यंत सुंदर । देखोनि पूर्णचंद्र लज्जित ॥ १९ ॥ इंद्र
 पुसे असुरघाम । अश्वपती झाला यम । कुबेर होऊनि
 नम्र । वाढ करी खजिन्याची ॥ २० ॥ निर्बल झाले
 दिग्गज । भूषण बनलें इंद्रवज्र । ये रितीं सुर कामकाज
 असुरगृहीं करिताती ॥ २१ ॥ देवब्राम्हण मिळविती एक-
 तानता । विचार करोनी तत्त्वतां । ब्रम्हलोकीं विधाता ।
 शरण सर्व गेले त्या ॥ २२ ॥ म्हणती शतघ्नें बहु गांजिलें ।
 मुनि सिद्धांचे हाल झाले । गोब्राम्हण गिरींत लपले ।
 शतघ्नभेणें करून ॥ २३ ॥ तेहतीस कोटी अमर । शतघ्नें केले

जर्जर । देवललना थोर थोर । दासी करोनि ठेविल्या
 ॥ २४ ॥ हे भगवन् लोककार्यार्थ । उपाय योजीं दैत्य-
 वधार्थ । यासि मारण्या कोणीं समर्थ । न दिसे या त्रिभु-
 वर्नीं ॥ २५ ॥ ब्रम्हदेव वदे सकलां । मजबरोबर कैलासीं
 चला । तो शिवसांब उदार भोला । संहारील दुष्टांतें
 ॥ २६ ॥ विमानीं बैसोनि सत्वर । जवळीं केलें कैलास-
 शिखर । तो शिवलोक सतेज सुंदर । जणूं कोटी सूर्य
 एकवटले ॥ २७ ॥ अनुपमेयकलाधर्मदिक्षेचें । जणूं
 तें आदिमंदिर साचें । किं श्रीसांबसदाशिवानें । कर्पूर
 शुभ्र मायारूप ॥ २८ ॥ लाल पद्मरागीं शोभत । इंद्रनील-
 मालिका दिसत । त्रिनेत्राप्रमाणें भासत । कैलास पद
 श्रेष्ठ तें ॥ २९ ॥ शिवलोक वृक्ष सुंदर । वरी शोभती
 चातक मयूर । फलपुष्पांचा संभार । मधुर भूकनाशक
 ॥ ३० ॥ शुभ्र स्फटिकांची भित । त्यांत मुखें होतीं
 प्रतिबिंबित । मृगादि तेथें सुखें चरत । अत्यंत निर्भयपणें
 ॥ ३१ ॥ येथें प्रवेशण्या भी अंधकार । सदा उदर्यां
 दिनकर । लता वेली थोर थोर । कीं वाढती योगासिद्धी

॥ ३२ ॥ जेथें साक्षात शिवदयाळ । मातुश्री जगदंबा
 प्रेमळ । वास करिताती सोज्वळ । जयेस्थानीं ॥ ३३ ॥
 अत्यंत पातकी मलीन । त्यासी पवित्र करी धुवोन । ती
 गंगामाई धांवोन । जे स्थळीं राहिली ॥ ३४ ॥ विघ्नहर्ता
 श्रीगजानन । जे स्थळीं विचरे पूर्ण । तेथें काय न्यून ।
 पहाल तुम्ही ॥ ३५ ॥ कार्तिकस्वामी तेजःपुंज ।
 जयासी कुमार म्हणती भुभुज । कोटी तपस्व्यांचें तेज ।
 ओवाळुनी टाकावें ॥ ३६ ॥ तो येथें राहे निःसंग ।
 सकल भूतगण सवेग । योगिनी ऋद्धि सिद्धी चांग ।
 सेवा करिती शिवाची ॥ ३७ ॥ ऐसें हें आनंदवन ।
 येथें पातला कमलनंदन । सकल सुरनर संगें घेवोन ।
 हस्त जोडोनि ठाकला ॥ ३८ ॥ श्रीशिवमूर्ती सगुण ।
 करी सफल नेत्रजीवन । अरूप असोनी रूपवान । प्रेम-
 पूर्ण पाहे भक्तांकडे ॥ ३९ ॥ रत्नखचित सुंदर सिंहा-
 सन । वरी बैसले दोघेजण । आदिमाया आणि त्रिनयन ।
 एकरूप दोघेही ॥ ४० ॥ जेवीं वाणी आणि विचार ।
 कीं तुष्टी आणि संचय थोर । शांती आणि संतोष । तेवीं

जोडपें प्रसिद्ध हैं ॥ ४१ ॥ कीं भक्ती आणि संकल्प ।
 माया आणि पुष्पचाप । विद्या आणि विज्ञानालाप ।
 तेवीं अद्वैत अव्यय दंपत्य हैं ॥ ४२ ॥ तेजमूल माया-
 संगम । स्मितवदनीं शोभे पुरुषोत्तम । कीं नेत्रीं उप-
 निषदधाम । कंठीं सिद्धांतसार भरलें ॥ ४३ ॥ मस्तकीं
 पिंगट जटाभार । मध्यें वाहे गंगानीर । कपाळीं मंगळ
 चंद्रकोर । शोभे श्रीशंकराच्या ॥ ४४ ॥ ते नेत्र अती
 सुंदर । जणुं आपुल्या अनुचरावर । अमृताचा वर्षाव फार ।
 करिताती स्वतेजें ॥ ४५ ॥ रूप मनोहर पयःफेन धवल
 कंठीं शोभे वरमुंडमाळ । इतस्ततः अंगीं फळ । रुद्राक्षार्चे
 झळकतसे ॥ ४६ ॥ ज्यांच्या मुंडाची माळ । कंठीं घाली
 घननीळ । धन्य ते भक्त अढळ । माझा नमस्कार तयांसी
 ॥ ४७ ॥ सहस्र मुखांचा फणिवर । छत्र धरी डोईवर ?
 जयाच्या सर्वांगवर । सर्पभूषणें लोळती ॥ ४८ ॥
 सस्मित वदन ओष्ठारक्त । स्वरूप ठेविती हृदयीं भक्त ।
 महास्मशानासक्त । नमस्कार माझा तयासी ॥ ४९ ॥ तो
 जगतसूत्रधार । रूप वैचित्र्य सुंदर । भाल लोचन अप-

णावर । राहो हृदयाब्जीं माझिया ॥ ५० ॥ शिवे ठेविले
 जगदंबा माउली शुभांगी । लावण्यवती कोमलांगी ।
 पार्वती आदि माया ॥ ५१ ॥ जिये वदनावरुनि चांगले ।
 कोटि मदनाचे पुतळे । ओंवाळुनि टाकावे सगळे ।
 ऐसें देखिले स्वरूप ॥ ५२ ॥ जिचे पाहोनि प्रेम-
 विलास । वैभव विसरे भवानीश । क्षण एक विसरोनि
 तपास । नृत्य तांडवी आनंदें ॥ ५३ ॥ जिच्या
 रूपें मोहोन । भ्रांत झाला भवभयहनन । त्याचे
 वामांगीं आलिंगन । देह पार्वती जगन्माता ॥ ५४ ॥
 पार्वतीच्या अंकावर । क्रीडतसे गणवर । स्वामीराय
 कुमार । शिवांकीं विराजले ॥ ५५ ॥ भोंवतीं भूतमेळा
 शोभत । नारद तुंबर गीत गात । ऐसा कैलासीं आनंद
 होत । ॐ नमः शिवाय ध्वनीनें ॥ ५६ ॥ ऐसा पार्वती-
 परमेश्वर । देखोनि ब्रह्मा आणि अमर । करिती साष्टांग
 नमस्कार । सकल नरलोकही ॥ ५७ ॥ तेव्हां जगन्माता
 पार्वती । म्हणे सदाशिवाप्रती । बाळें ही कष्टी दिसती ।
 काय कारण ना कळे ॥ ५८ ॥ पहातां कष्टी बाळें । मातृ-

हृदय कळवळे । काव्यीं शब्दचित्र रेखितां बळें । न
 साधेल कविश्वरांसी ॥ ५९ ॥ मातेची थोरवी । किती
 म्हणोनि वर्णावी । जितकी श्रोत्रीं आयकावी । तितकी
 थोडीच वाटे ॥ ६० ॥ असो जगन्माय कळवळली ।
 मंगलमूर्ती पुसती झाली । ब्रह्मादिकासि ते वेळीं । सर्व
 कांहीं विदित करा ॥ ६१ ॥ माझिये भक्तांचा पाठिराखा ॥
 मीच सदा असें देखा । कथन करा सकल दुःखा ।
 निवारीन सांकडे ॥ ६२ ॥ जे मजसी अनन्य शरण ।
 माझेचि करिती चिंतन । तयांचे भव-भय-मरण । मीच
 हारीन जाणिजे ॥ ६३ ॥ मी भक्तकाजकल्पद्रुम । माझा
 एकची असे नेम । सदा चालवीन योगक्षेम । ममाश्रित
 भक्तांचा ॥ ६४ ॥ ऐसें परिसोनि अभय वचन । आनंदले
 सुरनरजन । जयजकारें करोन । लोटांगणें घालिती ॥ ६५ ॥
 मग कोमलोद्भव अमरासहित । गाई प्रभुचें अपार स्तोत्र ।
 जें ऐकितां होती पवित्र । अत्यंत पतित लोकही ॥ ६६ ॥
 रम्य प्रभो तव जयजयकार । तूंचि श्रेष्ठ ज्ञानदात्र । सृष्टी
 पाळिसी मनोहर । संहारिसीहि योग्य काली ॥ ६७ ॥

मायामोहें उद्भवे भ्रम । तव स्मरणें हरे अज्ञानतम । तूं
 निर्गुण असुनी सगुणोत्तम । अनंत सर्वव्यापी तूं ॥ ६८ ॥
 जो सकल ब्रह्मांडावरी । चालवी सर्व सत्ता भारी । तो
 दीर्घकाल अनंत परी । तुजपुढें केवल बापुडा ॥ ६९ ॥
 त्रिविधरूपा त्रिगुणातीता । तूं सकल जगाचा पिता । तूंचि
 सकल बुद्धीदाता । विकृतीहीन तूंचि स्वामी ॥ ७० ॥
 त्रिभुवनांचा जीवनांश । तूंचि अससी परमेश । नमो नमस्ते
 भवनीश । सिद्धनाथ स्वामी समर्थ ॥ ७१ ॥ पंचभूतें
 व्यापिसी । पंचबाणा विध्वांसिसि । पुनः अनंग
 करोनी जीवविसी । रतिवरी करोनि कृपा ॥ ७२ ॥
 तूं शांतीचें माहेर । कृपेचा सागर । सचित्सुखाचें आगर ।
 तुजवीण दुजें कांहीं नाहीं ॥ ७३ ॥ अनंतशक्ते श्रीशं-
 करा । आह्मांवरी कृपा करा । तुजवांचोनियां थारा । कोण
 करील आम्हांसी ॥ ७४ ॥ तूं जगदीश जगद्गुरु । मी
 तव केवळ लेंकरूं । माझे डळमळीत तारूं । संसारसागरीं
 सांभाळीं ॥ ७५ ॥ अमर पुनः नमन करित । तंव कोणीं
 भयंकर अत्यंत । महापुरुष उत्पन्न होत । गंभीर वाणी

बोलतसे ॥ ७६ ॥ भिऊं नका सुरनरवर । तुमचें करीन
 रक्षण सर्व । विस्वास ठेवोनि निर्धार । सुखें जावें
 स्वस्थाना ॥ ७७ ॥ ऐसें वदोनि तो भीम । सोडोनि कैलास
 उत्तम । धरोनि उग्ररूप परम । सिंधुरतीरीं पातला
 ॥ ७८ ॥ शतघ्ने देखिला महापुरुष । जयाचे
 लांब केस । प्रसवती कालाग्नीस । नेत्र खदिरांगासमान
 ॥ ७९ ॥ जेवीं प्रन्हाद बाळाचें रक्षण । श्रीपाद श्रीभूषण ।
 नृसिंहरूप उग्र विलक्षण । धरिती राक्षसा वधावया
 ॥ ८० ॥ की पांच वर्षांचा शिवकुमर । रूप धरोनी भयंकर ।
 मारी दैत्य तारकासुर । जेणें जग त्रासविलें ॥ ८१ ॥
 मुळांचा गोजिरवाणा गोविंद । जहाला जैसा तप्त पोलाद ।
 जेधवां उतारिला कंसमद । मुष्टीक चाणूर मारिले ॥ ८२ ॥
 की श्री शांता जगज्जीवनी । शांतरूप मनमोहनी ।
 परी चंडिकावतार धरोनी । शुंभ निशुंभादि मर्दिले
 ॥ ८३ ॥ तेवीं येथें अवतार धरिती । उदरा
 कालभैरव ख्याती । जयाचे अंगावरी लोळती ।
 भयंकर फणिवर ॥ ८४ ॥ तयाचा ओष्टोहंकार ।

मेरुसी कांपवी थरथर । खळबळ उडाली थोर । समुद्रां-
 तही त्या वेळीं ॥ ८५ ॥ भैरव वेष भयंकर । लालबुंद
 मुख नेत्र । चावोनियां स्वधर । स्मित हास्य करी उत्साहे
 ॥ ८६ ॥ हस्तीं घेवोनि शस्त्र लाघव । करी तेधवां नृत्य
 तांडव । गर्जना करी भैरव । राक्षस पहातां जाहला
 ॥ ८७ ॥ अत्यंत मायावी राक्षस । उडोनि अंतरिक्षांस ।
 अतिशरें वेष्टिला दिव्य पुरुष । श्रीकालभैरव शंकर
 ॥ ८८ ॥ त्या कालभैरवानें । शरवृष्टी कुसुमाप्रमाणें ।
 धारिली स्वदेहीं कौतुकानें । अनेक शर गिळोनियां
 ॥ ८९ ॥ जेवीं पूर्वी स्कंद कुमार । मारिला दुष्ट तारका-
 सुर । कीं शंकरें त्रिपुरासुर । मारोनियां टाकिला ॥ ९० ॥
 तेवीं श्रीकालभैरवानें । आपुल्या प्रचंड तलवारीनें ।
 दुष्टासी घालोनि रक्तस्नानें । भूमीवरी पाडिला ॥ ९१ ॥
 तो पातले त्याचे सेवक मित्र । शूर वली दैत्य सत्र ।
 बांधिले केवळ पशू मात्र । सकल दैत्यसेनेसी ॥ ९२ ॥
 सेनापती पावतां पतन । सैन्य सकल होई दीन । तेवीं
 तें दुष्ट सैन्य । पळू पाहे भीतीनें ॥ ९३ ॥ जेधवां

शतघ्ना मारिलें । तेव्हां तच्छीर गगनीं उसळलें । उवाळांनीं
 तळपूं लागलें । तें शिर भयानक ॥ ९४ ॥ तें पातलें
 भैरवापासी । म्हणूं लागलें धिटार्ईसी । तूं वंशावतार
 होसी । त्याचि महाशक्तीचा ॥ ९५ ॥ ज्या शक्तीनें
 विस्तारिलें जग । तो तूं काल महाभाग । विश्वोपाका-
 रास्तव जोग । घेवोनियां फिरसी तूं ॥ ९६ ॥ तूंचि
 सद्गुरु श्रीस्वामि समर्थ । अवतार धरिसी लोकहितार्थ ।
 सफल आजि मम जिवितार्थ । भाग्य उदेलें अंतकालीं
 ॥ ९७ ॥ मी करोनि दुष्टपण । अवतार घडविला तुज-
 कडुन । तूं माझे केलेंसि हनन । श्रेष्ठ गती आतां प्राप्त
 मज ॥ ९८ ॥ भैरव शांत होवोन । शिरासी वदे प्रसन्न-
 वदन । कांहीं न लावितां विलंबन । प्रवेश करीं माझे ठायीं
 ॥ ९९ ॥ शिरानें करोनि प्रदक्षिणा । बहुत केली प्रार्थना ।
 म्हणें दयाळा जगज्जीवना । येथेंच वास करावा ॥ १०० ॥
 तथास्तु वदे भगवान । मग ज्योती निघाली शिरांतून ।
 भैरवरूपीं मिळोन । परम धाम पावली ॥ १०१ ॥
 श्रीकाल भैरवावर । पुष्पवृष्टी करितो सुरवर । कीं ते सुगं-

धाची धार । स्रवों लागली मेघोदरांतुनी ॥ १०२ ॥ गगनीं
 न मावे आनंद । गंधर्व करिती भेरीनाद । त्यजोनियां
 सकल खेद । नृत्य करिती अप्सरा ॥ १०३ ॥ काल-
 भैरव पदाखालीं । होता शतघ्न देहबली । त्यासहित
 चंद्रमौळी । वंदिला सकलांनीं ॥ १०४ ॥ शतघ्नाचा सैन्य-
 भार । कढोनि धांवे भैरवावर । भूतगणासी आज्ञा सत्वर ।
 खा म्हणोनि केली भैरवें ॥ १०५ ॥ वेताल कपाल
 डाकिणी । कूष्मांड श्येन शाकिनी । क्षेत्रपाल चामुंड
 जखिणी । जमले सगळे भूतगण ॥ १०५ ॥ चहुं बाजोनि
 समरांगणावर । थडकले सर्व भूतवर । त्यानीं असुर-
 सैन्य करोनि घूर । सकल रक्त प्राशिलें ॥ १०७ ॥
 दैत्यांचें रक्त पिवोन । ते पराक्रमी भूतगण । भैरवासि
 म्हणती स्वामिन् । प्रसन्न आम्ही तुजवरी ॥ १०८ ॥ असेल
 तुझिया मनांत । तो वर मार्गे त्वरित । ऐकोनि हांसे जग-
 नाथ । परी मनीं विचार करी ॥ १०९ ॥ प्राणी अनंत
 पापें करिती । पिशाचें होती जन्मातीं । त्यांसी मिळावी
 उत्तम गती । ऐसा विचारी मनीं शिव ॥ ११० ॥ मग

म्हणे अहो भूतगण । मजसी हें द्या वरदान । माझिये
 आज्ञेचें उल्लंघन । दुष्ट भूतगण करितील जे ॥ १११ ॥
 त्यांसी तुम्ही बांधावें । मजजवळी आणावें । सर्व ये स्थलीं
 मुक्त पावावे । तृप्त व्हावे मोक्षश्राद्धें ॥ ११२ ॥ दूध
 गहू गूळ मूग । तूप युक्त असावे हविर्भाग । तरीच मोक्ष
 श्राद्ध चांग । होईल तें ॥ ११३ ॥ श्राद्धामध्ये पाक क्रिया ।
 न मिळे जरी उत्तम खाया । गो ब्राह्मण भूत गणाया ।
 तरी तें श्राद्ध व्यर्थचि ॥ ११४ ॥ जरी ठाउकें नसेल
 नाम । कुल गोत्र ग्राम । तरी मोक्ष श्राद्ध गतिद परम ।
 पावतें भैरव आज्ञेनें ॥ ११५ ॥ प्रदक्षिणा अर्घ्य स्वस्ति
 शब्द । दक्षिणा गोत्र आशिर्वाद । स्वागत पितृकर्म संबंध ।
 सव्यानेंच करावीं येथें ॥ ११६ ॥ श्राद्धशेष न भक्षावें ।
 श्राद्धांतीं स्नान करावें । पितर गतीस पोहोचवावे । माझिये
 आज्ञें ॥ ११७ ॥ श्रीभैरव परमात्मा । ऐसा वर मागी
 उत्तमा । भूतगण म्हणती पुरुषोत्तमा । सत्य सत्य
 त्रिवार ॥ ११८ ॥ चंद्र सूर्य साक्षी ठेऊन । आम्ही
 दिलें वरदान । ऐसें आदरें बोलोन । नृत्य करिती उसाहें

॥ ११९ ॥ डमरू वाद्य वाजविती । कोणी दीर्घ स्वरें
 गाती । कालभैरवासी अभिषेकिती । प्रेमांश्रूनें सर्वही
 ॥ १२० ॥ नर्भी दुंदुभी वाजली । देवानीं पुष्पवृष्टी
 केली । आनंदवृत्ती जहाली । सर्व जनांची ॥ १२१ ॥
 शौनकादिकांसी सूत । नैमिष्यारण्यां कथा सांगत । शतघ्न
 वधांतरीं येथ । त्रिनेत्र वसे सर्वदा ॥ १२२ ॥ हा भैरव-
 पिशाचसंवाद । वाचा ऐका स्मरा गोविंद । मग न
 बाधे भूत समंध । हरीहरलीलामृत पानी ॥ १२३ ॥
 श्रीहरीहरेश्वरलीलामृत । वाचितां ऐकितां शाश्वत ।
 ऐश्वर्य लाभेल सर्वांप्रत । अंतीं मोक्ष भैरवकृपे ॥ १२४ ॥
 कार्तीक मास कृष्णाष्टम । ते दिनीं कालभैरव जन्म ।
 महा यात्रा अनुपम । हरिहरपर्वतीं भरतसे ॥ १२५ ॥
 हे श्रीकालभैरवाख्यान । वाचितां प्राप्त कल्याण । संतती
 संपत्ती आयुष्यवर्धन । होईल हनन भवरोगाचे ॥ १२६ ॥
 श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत । श्रीस्वामी समर्थ सांगत । आदरें
 परिसोत संत । नवमोऽध्याय गोड हा ॥ १२७ ॥
 ॥ श्रीगुरुदेवदत्त अवधूत ॥

अध्याय १० वा.

श्रीगणेशाय नमः । भक्तानुग्रही श्रीकैलासनाथ । भैरवरूप
 धरोनि समर्थ । दुष्टहनन नाम सार्थ । केलें जगज्जीवने
 ॥ १ ॥ श्रीकालभैरवस्तुती । गंधर्व सिद्ध मुनी करिती ।
 लिहितों लघु स्तोत्र प्राकृती । श्रीस्वामीसमर्थआज्ञेने
 ॥ २ ॥ जय जगदीशा जगत्पते । जय मंगल मंगलमूर्ते ।
 हरिसी सकल भवरोगांतें । स्मरणमात्रें स्वामिया ॥ ३ ॥
 विश्वव्यापी विश्वपाल । हस्तीं धरोनियां त्रिशूल । हरीसी
 दुष्टांचें बल । क्षणमात्रें करोनियां ॥ ४ ॥ तुज सदा
 असो नमन । भूताधार दयाघन । अष्टमूर्ती हास्यवदन ।
 कालाचाही काल तूं ॥ ५ ॥ तूं प्रमुख सकल देवांत ।
 पार पाडिसी भवदुःख अनंत । सकल दिक्पाल तव
 कक्षांत । वर्तती तव आज्ञेने ॥ ६ ॥ नष्ट करोनि
 भक्तापदा । त्यासी देसी मुक्तीसंपदा । हे सच्चिदानंद-
 कंदा । शिवगोविंदा विश्वपते ॥ ७ ॥ शास्त्र वेदमार्ग
 प्रगटविसी । महाशब्दांचा अर्थ दाविसी । चंद्र मंगळ
 गस्तकीं धरिसी । तुझा महिमा अगमागम ॥ ८ ॥ जय

विद्यापते विराटरूपा । नामानामातीता रूपारूपा । धांवोनियां
 मायबापा । रक्षीं आम्हां सर्वस्वें ॥ ९ ॥ सत्वांशें तूं विष्णू
 देव । रजांशें सृष्टीकर्ता ब्रह्मदेव । तमांशें रुद्र महादेव ।
 उत्पत्तीस्थितिलयकर्ता तूं ॥ १० ॥ सूर्य चंद्रादि ग्रह माला ।
 नभीं चमकण्या तव हुकुम झाला । तोंपासून अनंत काला- ।
 पर्यंत तळपतील तेजांशें ॥ ११ ॥ देवाधिदेवा अनंत-
 नयन । अनंत नाम अनंत वदन । तव अनंत महिमान ।
 वर्णितां थकले सुरासुर ॥ १२ ॥ तेथें बापुडें दीन वदन ।
 काय करील हें लेखन । परी समर्थाज्ञा शिरीं धरोन ।
 लिहीतों जरी अज्ञानी ॥ १३ ॥ जयजयाजी श्रीहरिहर ।
 तूं नानावतारी श्रीधर । तुझें रूप गुण अगोचर । महिमा
 न कळे कोणाही ॥ १४ ॥ सुरवर करोनि नमन । संबो-
 खिती भैरव दयाघन । म्हणती तव गुणवर्णन । कैसें
 करावें नाकळे ॥ १५ ॥ देवाधि देव झाले प्रसन्न । म्हणती
 मागा वरदान । येरू म्हणती करुणाघन । आपण वसावें
 येच क्षेत्रीं ॥ १६ ॥ प्रसन्न श्रीकालभैरव । म्हणे हरीहर
 दिशा पूर्व । सोमदिशे मुख उर्ध्व । करोनि वसेन त्या

स्थानी ॥ १७ ॥ जोगेश्वरी सह सर्वत्र । माझा वास
 अंश मात्र । परी ये जागीं पवित्र । पूर्णोशाने वसेन मी
 ॥ १८ ॥ रविवारीं वा मंगळवारीं । यात्रा करितील नर-
 नारी । अष्टमीस माझे स्मरण करी । त्यासि विघ्न
 बाधा होऊं न शके ॥ १९ ॥ विदेशि राहोनिही
 हें स्तोत्र । वाचिती ऐकती पवित्र । तया दुःख दारिद्र
 अणुमात्र । नाहींच म्हणोनि जाणावें ॥ २० ॥ अणि-
 मादि अष्टसिद्धी । साधतील तया नवनिधी । पिशाचबाधा
 कदा न बाधी । ग्रंथवाचनपूजनें ॥ २१ ॥ जो मी
 ॐकार स्थित । तोचि प्रगटलों पुण्यक्षेत्रांत । रक्षावया
 सज्जन संत । दुष्टहनन करावया ॥ २२ ॥ ऐसें श्रीधर
 बोलोन । उभा ठाकला सुहास्यवदन । क्षेत्रज्ञ संत सज्जन ।
 देखती भक्ती-नेत्रें ॥ २३ ॥ मुनिश्वर अगस्ती । महालिंग
 स्थापिती । विधि हरीहर चवथी । आदिमाया प्रगटली
 ॥ २४ ॥ शिव म्हणे मीच भैरव । भक्तकाजा केली
 माव । भक्तांकरितांचि नांव । रूपहि धरिलें भयंकर
 ॥ २५ ॥ करावी भैरवपूजा । मग व्हावी शिवलिंग पूजा ।

तदनंतर पुनः पुजा । भैरवाचीच करावी ॥ २६ ॥ यात्रा-
 प्रसंगीं हेचि काज । सदा श्रीकालभैरव पूज । माझेचि
 हें जाणिजे काज । ऐसें सदाशिव बोलिला ॥ २७ ॥
 भैरवाची करितां भक्ती । तत्पदीं धरितां आसक्ती । मग
 ऋद्धीसिद्धी मुक्ती । दासी होवोनि उभ्या पुढें ॥ २८ ॥
 ऐसी श्रीकालभैरवलीला । ऐकोनि मुनिवर आनं-
 दला । सूत सांगे शौनकाला । नैमिष्यारण्य आनंदवनीं
 ॥ २९ ॥ शौनकादि प्रश्न करिती । सद्गुरो आम्हावरती ।
 कृपा करोनियां कथामूर्ती । पूर्णपणें बुडवावें ॥ ३० ॥ श्रीहरि-
 हर पर्वत । त्याचें दिव्यनामामृत । पाजी आम्हांसि त्वरित ।
 मायसी होई बाळांसी ॥ ३१ ॥ संतोषें डोले श्रीस्वामी
 समर्थ । म्हणे ऐका नामाष्टकार्थ । भावें ऐकतां स्वार्थ ।
 परमार्थ हि साधतसे ॥ ३२ ॥ हरिहरासी साम्य पावला ।
 या स्थलीं म्हणोनि पर्वताला । देती त्याच नामाभिधा-
 नाला । भक्त भाविक बुधजन ॥ ३३ ॥ श्रीहरी हा
 भर्ता । हर संहारकर्ता । म्हणोनि या दिव्य पर्वता । निरा-
 कारहि म्हणती जन ॥ ३४ ॥ कोणी पूर्ण ज्ञानमूर्ती

वदत । कोणी त्रिशिरा म्हणतात । कोणी रवीचा पर्वत ।
 म्हणोनी नमस्कारिती ॥ ३५ ॥ कोणी नाम देती शिवाद्री ।
 कोणी वदती हर्षणाद्री । कोणी ब्रम्हाद्री करुणाद्री । नाम
 देती या क्षेत्रां ॥ ३६ ॥ कोणी म्हणती विष्णुगिरी ।
 कोणी वदती आनंदगिरी । अर्थाची घ्यावया
 माधुरी । प्रत्यक्ष दर्शन घ्यावें हो ॥ ३७ ॥
 कोणी म्हणती करुणाचल । येथें राहिला
 शिवदयाल । मुक्त जाहली तात्काळ । शापापासोनि
 गायत्री ॥ ३८ ॥ कोणी म्हणती पुष्पपर्वत । कीं धारणा
 एकाग्रस्थित । कीं पुष्पसुगंधें श्रम हारित । म्हणोनि
 पुष्पाद्री नाम पावला ॥ ३९ ॥ कीं पोषण पुष्टी देणारा ।
 कीं सुमन इंद्रियनिग्रह खरा । कीं विचार सारासारा ।
 पुष्प नाम पावला तेवीं ॥ ४० ॥ कीं झालिया कल्पांत ।
 जलमय होईल जगत । परि हा तरेल पुष्पवंत । म्हणोनि
 म्हणती पुष्पाद्री ॥ ४१ ॥ ऐश्या प्रकारें हरिहर पर्वत ।
 पावला अनेक नामांप्रत । जैसे सद्भक्तांचें मनोरथ । ईश
 रहाटी तेचि परी ॥ ४२ ॥ भगवद्गीतीं मधुर वचन ।

बोलिला राजीवलोचन । जे रीतीं मज भजती जन ।
 तैसेंचि फळ पावती ते ॥ ४३ ॥ जमाखर्चाची मेळवणी ।
 हिशेब पहावा बुधजनीं । महत्भाग्यें एका जनार्दनीं ।
 येच रितीं मेळविला ॥ ४४ ॥ असो हे नामाष्टक । परम
 पवित्र पुण्यकारक । वाचितां ऐकितां धरितां विवेक ।
 प्राप्त आयुरारोग्य ऐश्वर्य ॥ ४५ ॥ शौनकादी ऋषी
 वदती । अमृत पाजिलें आम्हां प्रती । सद्गुरु दयामूर्ती
 शंका निवृत्ती करावी ॥ ४६ ॥ पूर्वीं गौतम महामुनी ।
 गोहत्या पापापासुनी । येथें मुक्त झाला ये वचनीं । आम्हीं
 ऐकिले आपुले मुखें ॥ ४७ ॥ महातपस्वी गौतम । महा-
 न्यायीं वेदोत्तम । गोहत्या पाप परम । तयें कैसें केले हो
 ॥ ४८ ॥ सांगा वर्णन मुळींहुनी । झाला मुक्त कोण
 उपायांनीं । आपण गुरुजनीं । साद्यंत निवेदिलें पाहिजे
 ॥ ४९ ॥ सूतासी अत्यंत संतोष । म्हणे या भूमीवरी
 साठवर्ष । झाला बहुत लोकनाश । अनावृष्टि हावोनि
 ॥ ५० ॥ लुटारुंनीं देश गांजिला । लोक बहु कासाविस
 झाला । औषधी लताग्राम जळोनि गेला । भस्म झाला मुळीं-

हुनी ॥ ५२ ॥ जपतप योग याग । कोणी न करिती यथासंग ॥
 ऋषी मुनी महाभाग । वरुषे काढिती दीनापरी ॥ ५३ ॥ मुढे
 सकल पौरवजनीं । विचार केला एकत्र जमुनी । दीर्घ-
 तपा गौतममुनीं । पोषण करील प्रजेचे ॥ ५४ ॥ सकल
 ऋषी कुटुंब सहित । पातले गौतमआश्रमाप्रत ।
 गौतमे अर्घ्यपावें यथास्थित । पूजा केली तयांची ॥ ५५ ॥
 सकलांसि अपोनि भोजन । गौतम विचारी कुशल
 प्रश्न । साधो या स्थलीं कोठून । येणें जहालें आपुलें ॥ ५६ ॥
 काय कामानिमित्त । येणें येथ जाहलें प्राप्त । बोलती सकल
 ऋषी संत । दीन वदनें मुनीसी ॥ ५७ ॥ देशांत घोर अवर्षणानष्ट
 झालें धनधान्य । लुटारुनीं पृथ्वीस गांजून । ऋहर असे
 मांडिला ॥ ५८ ॥ बहु दिन चालविलें तप । संपूर्ण व्हावें
 निष्पाप । म्हणोनि मायबाप । रक्षीं आम्हां सर्वस्वें ॥ ५९ ॥
 तेव्हां कृपाळू गौतम । म्हणे धन्य झाला हा आश्रम ।
 घडला मज संतसमागम । भाग्य चालोनि आलें घरा
 ॥ ६० ॥ संग्रही पाहिजे बहुत पुण्य । तेव्हां भेटतील
 संतजन । पुण्याईचें फल विलक्षण । संत महंत संग घडणें

॥ ६१ ॥ तरी दयालुवा येथेंचि रहावें । इष्ट पाहिजे ते
 घेत जावें । तपसामर्थ्य आनंदवावें । आश्रमजीवन
 ॥ ६२ ॥ ऋषी गौतम अती उदार । तपयोगें अन्न
 पुरविणार । त्याचे आश्रमीं सर्व मुनिवर । सुखें राहिले
 कलत्र सहित ॥ ६३ ॥ जैसें द्यावें तैसें ध्यावें । जमा-
 खर्च पंढरी नावें । या महावाक्यासि बरवें । ठेवावें
 ध्यानीं श्रोते हो ॥ ६४ ॥ भूतदयेनें प्रेरित होवोन ।
 अभय वचन देवोन । सत्पात्रीं करितां अन्नदान । जनार्दन
 संतुष्ट ॥ ६५ ॥ न पहावा पंक्तीप्रपंच । ब्राह्मण असोवा
 शुद्र साच । जाहला पीडित त्यासच । अन्न प्रथम द्यावें
 हो ॥ ६६ ॥ आपण जेवणें तदनंतर । वैश्वदेवाचें
 हेंचि सार । हृदयीं ठेवावें निरंतर । गृहस्थाश्रमवासि-
 यानीं ॥ ६७ ॥ बहुतांचें सुख बहुत । सर्वांशीं पहावा
 श्रीमदनंत । हाचि धर्म भागवत । उपदेशिला एका जना-
 र्दनें ॥ ६८ ॥ श्रीमद्भगवद्गीता । हेंचि सांगे तत्वता ।
 धर्मक्षेत्रीं विजय बुडतां । कर्माकर्म संशयार्णवीं ॥ ६९ ॥
 असो गौतमें दिला आश्रय तपा । म्हणुनि त्या म्हणती

दीर्घतपा । तया घरीं हविक्रिया बापा । योग्य रीतीनें
 सदा चाले ॥ ७० ॥ पुढें संतोषोनि मेघराज । करी
 भूवरी वृष्टी सहज । आला पशुपक्षादिकांसी माज । धान्यें
 विपुल झालीं म्हणोनियां ॥ ७१ ॥ रसयुक्त औषधी
 जीवन्नली । पुष्पाफलांची लयलूट लागली । जनवृत्ती
 आनंदली । मृग सुखें चरूं लागले ॥ ७२ ॥ तेव्हां ते
 मुनिजन । परतण्याविषयीं उत्सुक होवोन । घेवों पहाती
 निरोप जाण । गौतम महामुनीचा ॥ ७३ ॥ गौतमाग्रह
 वाढे आदर । ऋषींचें केलें निवारण थोर । ऋषी विस्मित
 झाले फार । कष्टी होती अंतरीं ॥ ७४ ॥ गौतम आज्ञा
 नाहीं देत । म्हणोनि एकत्र केली मसलत । दर्भ धेनू
 वत्सा सहित । निर्मिली तपःसामर्थ्यें ॥ ७५ ॥ मायावती
 गाय । गौतम शेतीं चरोनि खाय । मुनीनें दर्भ टाकिताचि
 हाय । गतप्राण जहाली ॥ ७६ ॥ ऋषींनीं तें पाहोन ।
 म्हणती हा गोहनन । याचे घरीं अन्न । घेऊं नये साधूनें
 ॥ ७७ ॥ तो वदे पापाचा शमावा दाह । येतदर्थ मज
 करा अनुग्रह । होतां अनिष्ट सकल ग्रह । साधूसंतकृपे

मुक्ती मिले ॥ ७८ ॥ तुम्हीं माझे माय बाप । नष्ट करा
 गोवधपाप । ऋषी वदती तूंचि बाप । मायसा होवोनि
 पोशिलेंसी ॥ ७९ ॥ आम्हीं न जाणों उपाय । करी जें
 तुज योग्य होय । गोवध महापाप भय । आम्हां अशक्य
 निवारण्या ॥ ८० ॥ ऐसें म्हणुनी मुनिश्वर । कलत्र घेवो-
 नि सत्वर । चालूं लागले मार्ग । आपुल्या स्वस्थलाचा
 ॥ ८१ ॥ पुण्य असो वा पाप किती । कृतघ्नांची हीच
 रीती । अती तेथें जाण माती । चिर्सी सदा ठेवावें ॥ ८२ ॥
 भयभीत झाला गौतम जाण । पंचनदांत करोनि स्नान ।
 घेतलें पातालेश्वराचें दर्शन । निष्पाप व्हावया ॥ ८३ ॥
 दाल्भेशाहुनी सावित्री । वाहे पापनाशिनी पवित्री ।
 सकलां सदा सुखदात्री । तिज जवळी जाई गौतम मुनी
 ॥ ८४ ॥ जो करी तिज अवलोकन । तों
 प्रगटला भैरव दयाघन । विनोदें वदे हास्य-
 वदन । येथें पापी प्रवेशूं न शके ॥ ८५ ॥ हें पाप-
 हारी क्षेत्र । विश्वकर्म निर्मिलें पवित्र । याचे भोक्ते संत ।
 पाप्मांसी योग्य न हें स्थान ॥ ८६ ॥ गौतम मुनी दीन-

वदन । श्रीकालभैरवा करी वंदन । म्हणे मत्पाप नसे
 स्वेच्छपूर्ण । कालकर्ता मम पातकाचा ॥ ८७ ॥ ब्रम्हा-
 पासोनि स्थावरपर्यंत । कालवशत सर्व जगत । मी जाणें
 हीच मात । कालकर्ता सकलांसी ॥ ८८ ॥ परी ही
 त्रिपदी माता । पवित्र चरण स्पर्शण्या आतां । मी झालों
 प्राप्त तत्वतां । शरण तुज संरक्षी मज ॥ ८९ ॥ शिव
 मज देईल दर्शन । ऐसा करी उपदेश गहन । श्रीकाल-
 भैरव दयाघन । कृपा करोनि बालकावरी ॥ ९० ॥
 हांसोनि म्हणे भैरव । कैसा भ्रांत झाला तव भाव । शुद्ध
 असतां तव नांव । आचरणहि शुद्ध तुझे ॥ ९१ ॥
 धरोनि खोटा अभिमान । करिसी प्रायश्चित्त याचन । तूं
 श्रेयस्कामाचा गुरु जाण । दुर्लभ देवादिकांसी ॥ ९२ ॥
 परिसोनि कालभैरववचन । गौतमा अंतरीं पटली खूण ।
 सकळ इंद्रियें आवरोन । समाधी साधिली अंतरीं ॥ ९३ ॥
 लावोनी समाधी गौतमासी । सागराजवळीं सोडिलें तयासी
 मग गुप्त झाला श्रीहरिहरवासी । कालभैरव कृपाळू ॥ ९४ ॥
 स्वस्थ होवोनि मुनिश्वर । शांत लेचन उघडी सत्वर ।

पुढे देखे दिव्य गिरिवर । सांप्रत हरेश्वर म्हणती जया
 ॥ ९५ ॥ श्रीहरिहरेश्वर पर्वतः । निराकार निर्गुण शांत ।
 व्हावया प्रसन्न अपर्णाकांत । गौतम करी महातप ॥ ९६ ॥
 यथाविधी कुंडें खणोन । करी शिवस्वरूप ध्यान । घेत
 राहिला शिव दर्शन । अंतर्बाह्य तल्लीन शिवरूपी ॥ ९७ ॥
 जें असुनी इंद्रिय प्रकाशक । अलिप्त राहे सकौतुक ।
 सकलाधार असुनी धाक । ज्याचा सकल वाहती ॥ ९८ ॥
 गुणमय गुणातीत । भावनामय भावातीत । तेचि शिव
 स्वरूप शाश्वत । हृदयीं ठेवीं गौतममुनी ॥ ९९ ॥ ज्याचे
 मस्तक आकाश । भुजा लोकपालेश । सुगंध वायू ज्याचा
 श्वास । पृथ्वी पद ज्याचे ॥ १०० ॥ अग्नीचंद्र भास्कर ।
 हे ज्याचे त्रयनेत्र । ज्याचे कर्ण दिशा पवित्र । आकाश
 हृदय ज्याचे ॥ १०१ ॥ उपस्थ ज्याचा समुद्र । नक्षत्रें
 ज्याचीं रोमरंध्र । इंद्रियें म्हणजे देवेंद्र । अग्नी मुख
 ज्याचे ॥ १०२ ॥ ऐसा विश्वव्यापी परमेश्वर । कृपाळू
 श्रीहरिहरेश्वर । त्यासि माझा नमस्कार । साष्टांगीं सर्वदा
 ॥ १०३ ॥ ऐसा परमपुरुष । गौतम देखिला गिरीश ।

अध्याय वाचिता अहर्नाश । परमानंद प्राप्त त्यासी ॥ १०४ ॥
 त्यासी नव्हे पुनर्जन्म । श्रवण कीर्तने मोक्ष परम । बौद्धीव
 सुखानंद धाम । प्राप्त होई पारायण प्रदक्षिणे ॥ १०५ ॥
 श्रीहरिहरलीलामृतासी । सूत सांगे शौनकादिकांसी । संव
 श्रोते मिळाले प्रेमरसी । रंग कीर्तनीं चढलासे ॥ १०६ ॥
 श्रीहरिहर नामाचा गजर । हरीहरस्मरण वारंवार । करो
 सकल नारीनर । हेंचि माझे मागणें ॥ १०७ ॥ श्रीहरि
 हरेश्वर लीलामृत । श्रीस्वामी समर्थ सांगत । ऐकती
 प्रेमें सज्जन संत । दशमोऽध्याय गोड हा ॥ १०८ ॥

॥ श्रीगुरुदेवदत्त अवधूत ॥

अध्याय ११ वा.

श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः सिद्धं । श्रीगुरुदेवताभ्यो नमः
 श्रीकुलदेवताभ्यो नमः श्रीस्थानदेवताभ्यो नमः श्रीग्रामदेता-
 भ्यो नमः श्रीमातापितृभ्यो नमः श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत
 दशमाध्यायापर्यंत । सद्गुरुंनीं कथिलें विस्तृत । गुणी जन्म
 श्रोतीं ऐकिलें ॥ १ ॥ हृदयीं स्फुरोनि जगन्नाथ । माझीये

मस्तकीं वरदहस्त । ठेवोनि लीहवि तें समस्त । वाचोत
 आदरें संतजन ॥ २ ॥ पाहोनि गौतमाचा शुद्ध भाव ।
 श्री हरीहर कालभैरव । देती तयासी तपवैभव ।
 तेजोद्भव अधिक देखा ॥ ३ ॥ श्रीहरीहरलीला-
 कीर्तन । करूं या आतां सिंहावलोकन । शास्त्राधोरें अव-
 तरणिका गान । केलें पाहिजे कळसाशाध्यार्थी ॥ ४ ॥
 प्रथमाध्यार्थी मंगलाचरण । प्रेमें केलें शांताध्यान ।
 मांगिरीश माता पिता गुरुजन । संत श्रोत्यांही वंदिलें
 ॥ ५ ॥ दुसऱ्याध्यार्थी महाख्यान । महाबल दैत्य
 केला पावन । महाबलेश्वर लिंग निर्मोन । सुखविलें
 सद्गत्तांसी ॥ ६ ॥ पवित्र तिसरा अध्याय । झाला
 श्रीहरीहरोदय । गायत्री सावित्री महामाय । ब्रम्हयाग-
 महिमा वर्णिला ॥ ७ ॥ सकल तीर्थ महिमा वर्णन ।
 चवथ्यांत केलें संपूर्ण । अध्यायीं देतां पूर्णावधान । तीर्थ-
 स्नानसम पुण्यप्राप्ती ॥ ८ ॥ पांचव्यांत पुनरावृत्ति । कुल-
 देवीची केली स्तुती । जे काव्यदेवता महासरस्वती ।
 कवित्वभिक्षा मागितली ॥ ९ ॥ भावीक बाल बालि-

कांसी । सहाव्यांत वंदिलें आदरेंसी । ब्रह्मचारी प्रथमा-
 श्रमासी । साद्यंत वर्णिलें असे ॥ १० ॥ सातवा अध्याय
 उत्तम । कथियेला गृहस्थाश्रम । आठव्यांत पूर्ण यतिधर्म ।
 आठवा वंदोनि कथियेला ॥ ११ ॥ नववा अध्याय सुंदर ।
 प्रसन्न होवोनि हरिहर । धरोनि भैरवावतार । शतघ्रासुर
 मारिला ॥ १२ ॥ दहाव्या अध्यायीं श्रीभैरव । करिती
 विनोद अभिनव । गौतमासि देवोनि तप वैभव । सुखी
 केला तात्काळीं ॥ १३ ॥ अकराव्या अध्यायीं समर्थ ।
 नामधारकाकरवीं लिहवित । श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत ।
 अवतरणिका सुप्रसिद्ध ॥ १४ ॥ संतसज्जन हृदयकमल ।
 पुलकित व्हाया हें ग्रंथदल । कीं शब्दरूपीं
 सुगंधपरिमल । हृदयाकाशीं कोंदिला ॥ १५ ॥ सर्व
 धर्मांचें सार । एक श्रीहरिहरेश्वर । त्यजोनि काम
 मदमत्सर । जनार्दन वोळखी जनस्वरूपीं ॥ १६ ॥
 श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत । कृपा करोनि स्वामी समर्थ ।
 संपूर्ण केला ग्रंथ । परोपकारा कारणें ॥ १७ ॥ सर्वो-
 भूतीं एक तत्व । ऐसें बोधिला बोधिसत्व । परी शास्त्रा-

धारें कुलगोत्र । नामोच्चारिलें पाहिजे ॥ १८ ॥ गोमांतक
 मूळ नगर । कुवलय मंगेशी संस्थानें सुंदर । तेथें पार्वती
 परमेश्वर । स्वेच्छें करोनि नांदती ॥ १९ ॥ स्वीकारोनि
 शांता नाम । महामाया वसे उत्तम । तें कवळें नामक ग्राम ।
 गोमंतकीं शोभत ॥ २० ॥ तेथोनि थोड्या अंतरावर ।
 बांधिवडें नाम येर । श्रीमहालक्ष्मी स्थान सुंदर । ती
 पालवी आमुच्या कुला ॥ २१ ॥ पुढें श्रीमंगेशी स्थान ।
 जेथें श्रीसांब त्रिनयन । तारावया भक्तजन । नांदतसे
 संस्थानीं ॥ २२ ॥ या आमुच्या कुलदेवता । राखोत
 कुलासी प्रेमरतां । सुप्रसन्न सायुज्यता । देवोत कुलासी
 ॥ २३ ॥ उपनाम वर्दे कुलांत । वत्स गोत्रज सारस्वत ।
 ज्याचें नाम यशवंत । भगवत्भक्त गोसखा ॥ २४ ॥
 तयाचा दत्तक सुत । नाम तयाचें श्रीरघुनाथ । तो या देहाचा
 तात । भगवद्गीता प्रिय ज्यासी ॥ २५ ॥ कौंडिण्य गोत्रज भाई ।
 धुमे कुलवंशजपाही । तत्कन्या श्यामबाई । विद्यादात्री
 तीच मज ॥ २६ ॥ तिचें नाम सावित्री । ती आमची जन्म-
 दात्री । जिनें झटोनि अहों रात्री । आम्हांकरितां कष्ट सो-

शिले ॥ २७ ॥ मज गाईस दिलें दान । म्हणोनि तीही माते-
 समान । सावित्री गायत्री महिमान । निधान मज लाभलें
 ॥ २८ ॥ सद्गुरू श्रीस्वामी समर्थ । आत्मानंद सरस्वती
 सार्थ । कुलाचार्य श्रीदिनानाथ । वत्स गोत्रज देऊळकर
 ॥ २९ ॥ माता पिता गुरुधनी । एकरूप श्रीदत्तात्रेयमुनी ।
 सद्भावें । यांसी नमुनी । कालक्रमण करितसे ॥ ३० ॥
 जन्मनाम यशवंत । उगीच अभिमान अशाश्वत । जीवा-
 धार श्रीगुरुनाथ । सत्यशाश्वत तोचि कर्ता ॥ ३१ ॥
 सकल साधू संतवर । पुनः पुनः त्यां नमस्कार । हरि-
 हरेश्वर यात्रा चार । सद्भावें ऐकिजे भक्तजनीं ॥ ३२ ॥
 मुंबापुरी प्रसिद्ध नगर । मोठे व्यापारी बंदर । तेथोनि
 निघतां तास चार । लागती क्षेत्रीं जावया ॥ ३३ ॥ बाष्प-
 नौका प्रभातकालीं । जयगडावरी जाणेवाली । तीत बैसोनि
 भक्त मंडळी । जाती क्षेत्रयात्रेसी ॥ ३४ ॥ बाणकोट गडा-
 समोर । बंदर हरिहरेश्वर । तेथोनि थोड्या अंतरावर ।
 डोंगर हरीहरेशाचा ॥ ३५ ॥ श्रीभैरवचरणधुळीं ।
 प्रथम लावावी कपाळीं । पांच प्रदक्षिणा घाली । भैरव

भैरवासी ॥ ३६ ॥ समोर शिवालय थोर । त्यांत चहुं
 लिंगें थोर । ब्रह्मा विष्णु महेश्वर । चवथें स्थापिलें पार्वती
 नामें ॥ ३७ ॥ नमा शिव पंचायतन । नंदी आणि
 श्रीगजानन । मग प्रेमें घाली प्रदक्षण । सोमसूत्री अभंग
 ॥ ३८ ॥ पुनः यावें भैरवापासी । समोर बसावें सेवेंसी ।
 स्पर्श करी गोपाउलासी । प्रत्यक्ष पुढें उमटले दिसे ॥ ३९ ॥
 भैरव जोगेश्वरीस नमस्कार । पुनः पुनः घाली साचार ।
 मग सुखें यात्रा कर । श्रीहरिहरेश्वर क्षेत्रीं ॥ ४० ॥ घाली
 पर्वत प्रदक्षिणा । शुक्लतीर्थी स्नान दाना । अगस्ती आश्र-
 मासी नमना । करावें क्षेत्रवासीयांनीं ॥ ४१ ॥
 कार्तिक मासी कृष्णाष्टमी । तेचि भैरव जन्माष्टमी ।
 या दिनीं यात्रा नामी । होत पुण्य क्षेत्रांत
 ॥ ४२ ॥ जय जगदीश्वरा जयेशा । जगज्जी-
 वना जीवेशा । जाश्वनीला पुराणपुरुषा । पाहें मज
 कृपादृष्टी ॥ ४३ ॥ मत्स्य कच्छ वराह । उग्र रूप
 नारसिंह । तुंवां उतरिला बलीचा मोह । वामनरूप घेउनी
 ॥ ४४ ॥ परशुराम श्रीराम । श्रीकृष्ण परम धाम । तूंचि

बुद्ध गौतम । तूंचि कलंकी अवतारी ॥ ४५ ॥ तूंचि
 श्रीगुरुदेवदत्त । तूं जगताचें परमतत्व । तूंचि श्रीस्वामी समर्थ ।
 अक्कलकोटीं नांदसी ॥ ४६ ॥ तुझे गावया गुण प्रीती ।
 मज दिधलीस काव्यगती । तूं सदय कारुण्यमूर्ती ।
 सद्गत्तांसी रक्षिसी सप्रेमें ॥ ४७ ॥ श्रोतीं परिसिला हा
 ग्रंथ । पूर्वी कोणीं केला विस्तृत । आतां परिसिजे साव-
 चित्त । साद्यंत वर्णितसे ॥ ४८ ॥ मूल ग्रंथ सटीक संस्कृत ।
 बाळकृष्ण अनंत विरचित । वाचोनि हृदयीं स्फुरण होत ।
 व्हावें कवित ओवीबद्ध ॥ ४९ ॥ कवित्व स्फुरतां हृदय-
 कमळीं । स्तविला सदाशिव चंद्रमौळी । मग भैरवपद-
 युगुली । प्रसादकळी लाविली ॥ ५० ॥ उत्तम जाहला
 सुप्रसाद । हृदयीं नमावें आनंद । परी तेथें नव्हती
 सिद्ध । लेखनसामग्री पुरेशी ॥ ५१ ॥ शके अठराशें
 सत्तेचाळीस । धातूनाम संवत्सरास । माघशुक्ल अष्टमीस ।
 प्रथम प्रसाद पावला ॥ ५२ ॥ यात्रा होवोनि मुंबईत ।
 पुनः परतलों भजन करित । मानसीं इच्छा कीं त्वरित ।
 लेखन सुरु व्हावें ही ॥ ५३ ॥ गुर्वाज्ञांकित अंतःकरण ।

परी सेवाधर्म महा कठिण । माध्यान्ह समयाची आठ-
 वण । लेखन सुचूं देईना ॥ ५४ ॥ ऐसा गेला थोडा काल ।
 मग पातली शुभ वेळ । हृदयीं ध्यावोनि जाश्वनीळा । ग्रंथ-
 लेखन आरंभिलें ॥ ५५ ॥ महामाया विधि हरिहर ।
 श्रीस्वामी समर्थ सद्गुरुवर । यांचा केला जयजयकार ।
 गुरुवार होता त्या दिनीं ॥ ५६ ॥ कृष्ण षष्ठी माघ मास ।
 पवित्र ब्राम्ह मुहूर्तास । प्रारंभ केला लेखनास । हृदयीं
 स्मरोनि गुरुपदातें ॥ ५७ ॥ मातापिता गुरुजन । कवि
 श्रेष्ठ संत सज्जन । यांसी चित्तीं करोनि वंदन । प्रेमें लेखन
 आरंभिलें ॥ ५८ ॥ शके अठराशें अठ्ठेचाळिस । चातुर्मा-
 सांत प्रथम मास । श्रावण कृष्णाष्टमी खास । पूर्ण झाला
 शुभदिनीं ॥ ५९ ॥ कृष्णाष्टमी कालाष्टमी । कोणी म्हणे
 जन्माष्टमी । माध्यान्हीं आला सहस्ररश्मी । तेव्हां ग्रंथ-
 पूर्ती जाहली ॥ ६० ॥ शुभदिन सोमवार । त्यांत रोहिणी
 नक्षत्र । अमृत योग पवित्र । प्राप्त झाला गुरुकृपें
 ॥ ६१ ॥ वृषभस्थ उच्च चंद्र । मीनस्थ प्रजापती
 ईंद्र । एकादशस्थ बलभद्र । बृहस्पती सुरगुरु

॥ ६२ ॥ नवमस्थ सिंहेचा रवी । जो सकल ग्रहचक्रा
हलवी । सकल मनोरथ पुरवी । भक्त जनान्चे ॥ ६३ ॥
जो भागवत-धर्म-प्रस्थापक । कौरवांतक पांडवपालक ।
तो वासुदेव कालकारक । अवतार धरी ज्या दिनीं ॥ ६४ ॥
तोचि अत्यंत शुभ दिन । ज्या दिनीं प्रगटे दयाघन ।
ऐशा शुभलर्मी संपूर्ण । ग्रंथ केला स्वामिरायें ॥ ६५ ॥
श्रीहरिहरेश्वरलीलामृत । संपूर्ण झाला ग्रंथ येथ । जय
शिवशंकर उमानाथ । तुज प्रीत्यर्थ हो कां सदा ॥ ६६ ॥
हर ॐ हर हर हर । या नामाचा करा गजर । नार्दे कोंदो
हृदयांबर । ॐ नमः शिवाय ॥ ६७ ॥ श्री हरिहरेश्वर
लीलामृत । स्वामी समर्थ सांगत । आदर्श परिसा संत ।
एकादशोऽध्याय गोड हा ॥ ६८ ॥ एकंदर ओंव्या
१३४० ॥ शुभं भवतु ॥

श्रीगुरुदेव दत्त दिगंबर अवधूत श्रीपाद श्रीवल्लभ नर-
सिंह सरस्वती अक्कलकोटनिवासी सद्गुरु श्रीस्वामी समर्थ
महाराज की जय ॥

REFBK-0003147 १५८

गुरुब्रेम्हा गुरुर्विष्णु गुरुर्देवो महेश्वरः ।

गुरुः साक्षात् परब्रह्म तस्मै श्रीगुरुवे नमः ॥

आरती.

चाल-(आवडी गंगाजळें देवा न्हाणीलें,)

क्षेत्र राज श्रीहरीहरेश्वर ओवाळूं चला ।

पंचप्राण पंचारती दीप उजळीला ॥ १ ॥

सोन्यासम हा सुदेह आपुला लावुनि गुरुचरणीं ।

हरि-हर-लीला जयजयकारें गाजवूं ही धरणी ॥ २ ॥

अनंत नामीं अनंत रूपीं प्रगटसी देवा ।

शेषभूषणा जोगेशरिशा कालभैरवा ॥ ३ ॥

जीव शिवातें ऐक्य पावण्या आरति ओवाळी ।

यशवंताची विनती चरणीं भक्तां सांभाळीं ॥ ४ ॥

॥ प्रार्थना ॥

ग-सारंग. चाल-हे प्रभु त्राता मंगलदाता॥

जय जय कालभैरव स्वामी दीन जनांचा कैवारी ॥

जय जगदंबा शांता दुर्गा महालक्ष्मि श्रीजोगेश्वरी ॥

हरिहरब्रह्मा एक होउनी पावन केली पुण्य भुमी ॥

अष्टोत्तर शत तीर्थे वसती नमस्कारितो तयांस मी ॥

ज्या साधूंच्या पुण्य प्रतापे प्रगट झाले श्रीभगवन् ॥

अगस्ती मुनिना हात जोडुनी असो सर्वदा मन्त्रमन ॥

जय शिवशंकर नमामि शंकर स्वामि समर्था गुरुराया ॥

जय गोविंदा बाल मुकुंदा नमन असो तव मृदु पाया ॥

जय जय ब्रह्मा साधुजनांच्या हृदयकमळीं तूं वससी ॥

रघुनाथसुत यशवंताचा प्रणाम ध्यावा दिवसनिशीं ॥

॥ स्तुती ॥

काले वर्षतु पर्जन्या पृथ्वी सस्यशालिनी ।
 देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणः संतु निर्भयाः ।
 अपुत्राः पुत्रिणाः संतु पुत्रिणः संतु पौत्रिणः ।
 अधनाः सधनाः संतु जीवंतु शरदः शतम् ।
 स्वामिन् सर्वे जनाः सुखिनो भवंतु ।
 स्वामिन् सर्वे जनाः सुखिनो भवंतु ।
 स्वामिन् सर्वे जनाः सुखिनो भवंतु । तथास्तु तथास्तु तथास्तु ।
 । ॐ तत्सद् ब्रह्मार्पणमस्तु ।
 । शान्तिः पुष्टिस्तुष्टिश्चास्तु ।

मुद्रकः—रा. रा. चिंतामण सखाराम देवळे,
 मुंबईवैभव प्रेस, सव्हीदसू ऑफ इंडिया सोसायटीज
 होम, सँडस्ट रोड, गिरगांव-मुंबई.

प्रकाशकः—हिरानाथ रघुनाथ वर्दे,
 रामराव दळवी यांचें घर ४ शेणवी गल्ली
 कांदेवाडी मुंबई.